4223 Dorchester Str.W.,
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
139 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKA

Nr. 58./81. SESTDIEN, 1952. G. 26. JŪLIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
139 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas telpu 1 slejā

APVĒRSUMS ĒĢIPTĒ

No Kairo ziņo, ka ģen. Na gibs izdarījis militāru apvērsumu, apcietinot min. prezidentam Hilali uzticīgos virsniekus un pārņemot kontroli pār valdības ēkām, Hilali atkāpies un aizbēdzis uz Teheranu. Premjērs Ali Maher Pašā. Karaļa Faruka vara apdraudēta.

Radio runā apvērsuma rīkotājs ģen. Mohameds Nagibs paskaidro ja, ka viņa rīcību ierosinājusi val sti ieviesusies korupcija, bet ka pats viņš nedomājot politikā pie dalīties. Citi avoti tomēr norāda ka ģen. Nagibs jaunajā kabinetā varbūt pieņemšot kara ministra portfeli.

Gvahama demisionējis

Irānā šacha Palevi ieceltais min prezidents Gvahams gan pēc dažām dienām atdevis savas pilnvaras šacham atpakaļ. Viņa rīcību noteikušas Mosadegha atbilstītā ju demonstrācijas, kuŗas varētu apzīmēt jau par atklātiem nemieriem ar desmitiem nogalinātiem. Pēc tam Irānas parlamentā sapulcējušies Mosadegham uzticīgie de putāti, kas ar 61 balsi, nevienam pret nebalsojot, pieprasījuši Mosadegha atgriešanos valdības priekšgalā.

Faktiski Mosadegh jau pārņēmis min. prezidenta funkcijas. Bet pūlis uz ielas prasa prez. Gvahama galvu. Robežas slēgtas, lai tas nepagūtu izbēgt un pēc dažām baumām tas jau esot kādā sādžā apcietināts, un to tiesāšot par valsts nodevību. Kā zināms, Gvahams deklarējis, ka viņš tūlīt atjaunos sarunas ar angļiem par naftas strīdu.

Sagatavojas jaunākam

Izmantojot lielo klusuma periodu un sabiedroto nevēlēšanos izkvēpināt sarkano spēku pulcēšanās vietas atzarobežā, komūnisti Korejā ir divkāršojuši savus gaisa ēkus un papildinājuši zemes enības līdz miljonu vīru stipruaam. Komūnistu rīcībā ir viss, i sāktu lielu ofensīvu. Sabiedroe ir ar to rēķinājušies. Viņu augtākais komandieris domā, ka komūnistu ofensīva nevar būt ilgstoa un tā nevar panākt sabiedroto adzīšanu no Korejas.

Apvienoto Nāciju bruņoto spēku ugstākais komandieris ģen. M. larks sarunā ar preses pārstāvem izteicis savus ieskatus par iepējamībām Korejas kaujas laukā. Viņš atzīst, ka visu garo saru u laiku, kad kaujas līnijā valdīs relātīvi diezgan liels klusums, omūnisti ir darījuši daudz, lai astiprinātu savus spēkus. Komūistu gaisa spēki ir divkāršojuies. Tie tagad ir tik lieli, ka spēj irst ļoti dziļas brūces amerikāņu inijās un piegādē aizmugurē, bet iņš nedomā, ka komūnisti šādu fensīvu varētu turpināt ilgāk par 2-3 nedēļām.

Sarkanā Krusta pasaules konference

Toronto. — Ar vairāk kā 500 delegātiem no 72 valstīm šī ir lielākā Sark. Krusta konference un pirmā Kanadā. Pirmās dienas konferencei aizņēma konstruēšanās un atklāšanas pienākumi.

Kanadas veselības ministrs Martins atklāšanas runā aicināja ziedot spēkus miermīlīgai sadarbībai visā pasaulē un slavēja brīvprātības principu palīdzības darbā.

Ieradušies arī Ziemeļkorejas un Sarkanās Ķīnas pārstāvji, kas atklāšanas brīdī vēl nebija Toronto.

Katastrofa manevros

Bagotvillē. — Aviācijas manevru laikā, apm. 60 jūdžu uz ziemeļiem no Kvebekas, Kanādā, kāds Lankastera bumbvedis sadūries ar Vampīra strūklu tipa iznīcinātāju, pie kam abas apkalpes — 7 viri — nogalinātas.

DRUVU BAGĀTĀ RAŽA BIJA LATVIEŠU ZEMNIEKA UZCĪTĪGĀ DARBA ALGA

MOSADEGHS CEĻ NEMIERUS

Teherānā. — Pēkšņi demisionējis Irānas jaunais premjērs Ahmeds Gvahams, kas kļuva valdības galva tikai pirms pāris dienām pēc tam, kad pilnvaras nolika Mosadegha kabinets. Gvahams demisionēja tādēļ, ka viņam neizdevās novērst asinainās demonstrācijas, kas prasīja ap 20 irāniešu dzīvības. Ap 100 cilvēku ievainoti.

Nemieri Teherānā sākās pagājušās nedēļas nogalē, kad aizgājušā Mosadegha vietā šacha bija aicinājis par premjēru Rietumvalstīm draudzīgo Ahmedu Gvahamu. Mosadegham tuvie racionālisti bija galvenie nemieru izraisītāji. Valdības karaspēks, kaut arī apbruņots ar tankiem, nespēja nemierniekus savaldīt. Armijas vienības daudzus ievainoja. Starp nopietni ievainotajiem ir arī šacha Rēzas Palēvi brālis princis Ali.

Fanātiskie Mosadegha piekritēji sturmēja parlamenta celtni, kliedzot: „Nāvi nodevējam šacham, nāvi Gvahamam".

Tikko Gvahams bija atkāpies, Mosadegha piekritēji uzstājās parlamentā un prasīja Mosadegha aicināt atpakaļ.

Bija labas izredzes, ka Rietumiem labvēlīgais Gvahams miermīlīgā ceļā atrisinās Irānas un Anglijas naftas strīdu, kas iegāja strupceļā Mosadegha pārsteidzīgās rīcības dēļ.

JAPĀŅA IEKARO PASAULES TIRGU

Japāņa daudz mācījusies pēdējā Pasaules karā, starp citu arī to, ka labākais ierocis pret komūnismu ir saimnieciska stabilitāte. Jaundibinātā Ekonomiskās stabilitātes pārvalde izstrādājusi 5 gadu plānu, pēc kura Japāņa mēģinās iegūt iespējami vairāk jēlvielu no Dienvidāzijas, Filipīnu salām un Indijas, maksājot ar Japānas fabriku ražojumiem. Šim nolūkam paredzēts ieguldīt arī 33 milj. mārc. sterliņu kapitāla, it īpaši, lai iegūtu Indonēzijas ogles, niķeļa un dzelzs rūdas un kokmateriālus. Jēlvielu trūkums ir tik liels, ka Japāņa nav aizmirsusi pat ne mazo Hongkongas apgabalu, ne arī Portugāļu koloniju Goa Indijā.

Japāņu rūpniecu ražojumi jau pamazām iespiežas vispasaules tirgū, un tā, piem., japāņu rota lietas un trauki jau redzami Amerikā. Tāpat ļoti rūpīgi izstrādātie fotoaparāti u. c. vieglās rūpniecības ražojumi. Sekas jau jūt daudzas valstis, un tā piem. Zviedrijā liela ieroču, šujammašīnu, divriteņu ražotāja, pasaulē slavenā Huskvarna fabrika pasūtinājumu samazināšanās dēļ bijusi spiesta atlaist 200 strādnieku.

Pagaidām ASV atbalsta Japānas saimniecisko politiku, bet ļoti var gadīties, ka tās veiklo arodpratēju pieticīgās prasības novedīs pie parāk asas konkurences ar amerikāņu firmām. Japāņu ražošanas technikai tiktāl attīstoties var gadīties, ka tie vienā otrā nozarē izspiedīs amerikāņus un iegūs faktisku monopola stāvokli.

Asi strīdi britu sociālistos

Londonā. — Ļoti vētraina neoficiāla rakstura partijas sanāksmē britu leiboristi izšķīrās pretoties tūlītējai Vācijas un Rietumu noligума ratifikācijai.

Cīņa ap šo jautājumu vēl vairāk paplašināja plaisu, kas sadala britu strādnieku partiju divi daļās. Leiboristu vienība ir vēl vairāk apdraudēta kā iepriekš. Ar šo sanāksmi atkal samazinājušās bij. premjēra Etlija izredzes saglabāt savās rokās partijas vadību. Sanāksmē, kur bija klāt ap 150 partijas vadītāju locekļu, balsojot par Etlija priekšlikumu, pēdējais ieguva tikai sešu balsu vairākumu.

Ļoti asi Etlija darbību kritizēja Creisā novirziena vadītājs Amurins Bivens. Sanāksmes gala iznākums ir tāds, ka strādnieku partija pretosies noligума tūlītējai ratifikācijai, mēģinot tā novilcināšanu vismaz līdz nākamajam rudenim.

Čerčila valdībai tomēr ir 16 balsu vairākums, lai ratificētu noligumu, ko Lielbritanija, kopā ar Savienotajām Valstīm un Franciju, steidzināja, lai paātrinātu Rietumvācijas līdzdalību Eiropas aizsardzības spēku izveidošanā.

Franko reorganizē armiju

Madridē. — Generālisims Franko paziņojis jaunu militārā dienesta plānu. Tas paredz plašas reorganizācijas. Pārmaiņas esot nepieciešamas, lai paceltu komandējošā personāla kvalitāti. Līdz šim progresu esot aizkavējuši daudzie gados vecie virsnieki. Būdami svarīgākos amatos, vini neesot lāvuši avansēt jaunākiem virsniekiem. Ar jauno rīkojumu par divi gadiem pazemināta virsnieku vecuma robeža. Līdz šim ģenerālleitnanta maksimālais vecums bija 68 gadi, pulkveža — 62 gadi un kapteiņa — 58 gadi. No pašreizējiem 25.000 virsniekiem jaunā rīkojuma noteikumi skaršot gandrīz pusi.

Pravda dulko gaisu

Maskavā. — Komūnistu partijas oficiozs Pravda raksta ka prezidents Trūmens vēloties, lai par viņa pēcteci Baltajā namā nāktu Eizenhauers. Eizenhauers tāpat kā Trūmens esot Volstrīta kalpībā. Paklausot Volstrīta slepeno „dirigentu" zizlim, Eizenhauers turpinātu to pašu Trūmena pasākto kara kūdīšanas politiku.

Atgremojot Pravdas sensācijas, Sarkanarmijas laikraksts Sarkanā Zvaigzne raksta, ka ar Trūmena vadību demokrati izraudzīšot kādu vēju kandidātu, lai Eizenhaueram būtu lielākas izredzes tikt ievēlētam. Vispār Maskavas laikraksti veltī plašas telpa amerikāņu abu lielo partiju konventiem, velnišķīgi komentējot cik visas šīs lietas esot nedemokratiskas, salīdzinot ar milzīgo demokratisko garu, kāds esot sapulcēs, kur uzstādot kandidātus vēlēšanām Padomju Savienībā.

Eiropas idejas apaugļo Amerikas rūpniecību

Šovasar Eiropā no Amerikas parādījušies jauna veida tūristi. Tie neapmeklē Rivjēru, neapskatino vēsturiskus piemineklus un mūzejus, bet šeit ieradušies, lai iepazītos ar Eiropas techniku.

Ir vispārīgs uzskats, ka technikas attīstība Eiropā, salīdzinot ar Amerikas sasniegumiem ir palikusi pakaļ vismaz par vienu paaudzi. Daži Amerikas rūpniecības speciālisti tomēr ir citos ieskatos un, pareizi izprotot šīs lietas, gūst lielus panākumus. Kāds amerikāņu speciālists NYT pārstāvim paskaidrojis: „Mūsu financisti un rūpnieki, ierodoties Eiropā, pašapzinīgi stāsta eiropiešiem, cik brīniškīga ir dzīve Amerikā, un nemaz neinteresējas par to, ko dara eiropieši. Daudziem liksies pārsteigums, ka visi jaunievedumi Amerikas autorūpniecībā pēdējos 20 gados ir nākuši no Eiropas. Eiropiešiem bija idejas, mēs tikai tās izmantojām ražošanā. Arī mūsu tekstilrūpniecība ir pilnīgi atkarīga no Eiropas technikas. Liekas, ka mēs nemākam izveidot inženierus, kuŗi spētu tot ko jaunu."

Amerikas financisti, kas uzturējās Eiropā, lai iedzīvinātu Maršala plānu, ir atzinuši, ka tas nav technisko zināšanu trūkums, kas kavē Eiropas rūpniecībai sasniegt tādu ražošanas līmeni, kāds ir Amerikā. Pēc viņu atzinuma galvenais kavēklis esot tas, ka Eiropas rūpniecību vada pa lielākai daļai techniķi, kas gan ir speciālisti savā nozarē, bet nepieškiŗ vērību socjāliem un ekonomiskiem apsvērumiem. Amerikas rūpniecība turpretim algo techniskos speciālistus, bet tās vadība atrodas cilvēku rokās, kas paši nav techniķi.

Amerikāņu izgudrojumu meklētāji Eiropā ir pārliecināti, ka ASV saimnieciskā dzīve piedzīvot lielu katastrofu, ja apstāsies Eiropas ideju plūdums uz Ameriku. Ne visās Eiropas zemēs tiek uzskatītas par auglīgām šinī ziņā. Tā, piem., Lielbritanijā nevar atrast daudz ideju. Valstis ar brīvāku, chaotiskāku saimniecisko sistēmu dod vairāk izgudrojumu. Šveice ir viena no auglīgākiem avotiem Amerikas rūpniecībai. Tāpat Itālijā, Rietumvācijā, Beļģijā, Francijā un Holandē pastāvīgi uzpeld jauni izgudrojumi. Amerikas speciālistiem, kuŗi tagad apceļo Eiropu, ir uzdevums samedīt šos izgudrojumus.

Sabotāža Kanadas aviācijā

Grīnvuda. — Kanadas kara aviācijas bazē Grīnvudā pēc kāda 4 motoru Lankastera tipa bumbveža bojāšanās konstatēts, ka vēl 8 bumbveži ir apzinīgi sabojāti. To motoros naktī no pag. ceturtdienas uz piektdienu sabāztas lupatas un metalla skaidas, kas lidojumā motoru apturētu.

Min. lidmašīnas bija paredzētas iesaistīt pašlaik notiekošajēs kara spēlēs kā „ienaidnieka" bumbvežus. Ne armijas, ne policijas iestādēm vēl nav ne mazāko norādījumu, kas vainīgs, un, lietojot Kanadas preses izteicienu — arī „par sabotāžas iemesliem".

Austrālijas komūnisti pacel dūres

Brisbanē. — Par savu apmeklējumu Vašingtonā un Londonā pilsētas aktu zālē plašu ziņojumu sniedza premjērs Roberts Menzijs. Ziņojumu pārraidīja Austrālijas radiofoni. Taču šo noklausīšanos ļoti apgrūtināja Brisbanes komūnisti, kas ar skaļiem starpsaucieniem un pat dūru cīņām daudzkārtīgi traucēja priekšlasījumu. Šis bija viens no skaļākiem un asiņainākiem mītiņiem, kādos Menzijs jebkad runājis. Visu zāli bija ielenkusi policija, nepārtraukts policijas lokš apsargāja arī pašu premjēru. Uz provocējošiem komūnistu starpsaucieniem Menzijs atbildēja nekavējoties un ļoti asi, saucot vārdā postu, ko komūnisti nodara brīvu cilvēku sabiedrībai.

Komūnistu koris kliedza: „Mēs prasām mieru". Uz to Menzijs atcirta, lai šo vēlēšanos austrāliešu komūnisti sakot saviem sarkanās Ķīnas draugiem, kas Korejā slepkavojot Austrālijas dēlus.

AR TRAKTORU DEVIES BRĪVĪBĀ

Minčirenē. — 18 gadus vecs čečenu lauksaimnieka dēls ar traktoru pārbraucis Bavārijas robežu un lūdzis tiesības palikt brīvajos Rietumos. Laimīgi pārbēgušais čečenu jauneklis Leons Stāliks jau ilgāku laiku plānojis izkļūt brīvībā, jo dzīve sarkanajā paradīzē bijusi neciešama.

Kolchozs, kuŗā Staliks strādā, atrodas robežas tuvumā. Norīkots sagatavot zemi rudzu sējai, Stāliks izkārtojis tā, ka darba nobeigumā viņš braukājis tuvāk robežai. Izmantojot izdevīgu nirkli, viņš pagriezis traktoru pret Bavārijas robežu piedevis pilnu gāzi un ar iespējami lielāko ātrumu traucies uz priekšu. Salauzis barjēras, laimīgi paglābies no robežsargu lodēm, Stāliks devies vācu policijas rīcībā. Tā viņu nogādājusi drošībā.

Sodīs par neuzmanību

Vašingtonā. — Sākusies prāva pret generālmajoru Robertu Grovu par to, ka viņa nolaidības dēļ ļoti svarīgi valsts dokumenti nokļuvuši naidīgas varas rokās. Ģen. Grovs ir bijušais ASV militārais atašejs Maskavā. Krievu spiegi bija ieguvuši un nofotografējuši ļoti svarīgus slepenus dokumentus, kas atradās Sarkanās Ķīnas pārstāvja ģen. Čanga rokās.

AN Bloks darbā

PAZIŅOJUMS

Antibolševistiskais Nāciju Bloks rīko 27. jūlijā plašu tautu protesta demonstrāciju pret mūsu dzimtenes okupantiem un to nezemju tautām, neizslēdzot arī šo tautu apzinātu sistēmatisku iznīcināšanu. Protesta demonstrācija notiks sakarā ar Toronto sasaukto Starptautiskā Sarkanā Krusta konferenci.

Cik vērojams, tad šādas ABN demonstrācijas citās valstīs pret Padomju Krieviju ir bijušas ļoti plašas un guvušas dzīvu atsauksmi kā presē, tā arī atbildīgo valsts darbinieku starpā. Neskatoties uz to, ka latviešiem jau līdzīga demonstrācija notika pirms neilga laika, Antibolševistiskā Nāciju Bloka latviešu teritoriālā delegācija Kanadā atzīst, ka šādu demonstrāciju nekad nevar būt par daudz, lai modinātu tos, kas vēl neapzinās draudošās komūnisma briesmas.

Gājiens sāksies no Trinity parka (Queen un Crawford ielu rajonā), plkst. 12 uz pilsētas valdes namu, kur pie nezināmā karavīra kapa ABN organizācijā ietilpstošās katras tautības pārstāvis noliks vainagu, pēc kam sekos attiecīgu rezolūciju pieņemšana. Beigās Kanadas valsts himna.

Bez tam vēl Starptautiskā Sarkanā Krusta konferences prezidijam krīta tautība iesniegs attiecīgu memorandu, plaši apgaismojot pašreizējo stāvokli okupētās zemēs.

ABN latviešu delegācija sagaida vlašu un atsaucīgu latviešu piedalīšanos šai demonstrācijā. Būtu vēlams, ka gājiena dalībnieki ierastos tautiskos tērpos. ABN latviešu teritoriālā delegācija Kanadā.

TĒRAUDNIEKU STREIKS TURPINĀS

Vašingtonā. — Izjukušas sarunas rūpnieku un arodbiedrību vadītāju starpā par tēraudstrādnieku streika izbeigšanu. Nelīdzēja arī Baltā Nama spiediens mēģināt saprasties vēlreiz pēc tam, kad pirmie izlīguma mēģinājumi cieta neveiksmi.

Tērauda trūkumam izraisot arvien traģiskāku situāciju ASV dažādās rūpniecības nozarēs, netaupot bruņošanās novadus, Vašingtona atkal apsver tērauda rūpnīcu pārņemšanu valsts īpašumā. Pārņemot valsts ziņā visas tērauda rūpnīcas, prezidents cieta neveiksmi, jo Augstākā Tiesa atzina šādu prezidenta rīcību par nelegālu. Īpašnieki saņēma atpakaļ savas rūpnīcas. Tas bija signāls arodbiedrībām, mudināt strādniekus nestrādāt.

Tagad, kad streiks jau ilgst vairāk nekā 50 dienu, Baltais Nams apsver iespēju pārņemt valsts īpašumā tikai daļu tēraudrūpnīcu, tā cenšoties nodrošināt vērtīgo metallu bruņošanās rūpnīcu darbam.

Bez atbalss palikuši Senāta un Tautas Vietnieku nama ieteikumi apturēt streiku, iedarbinot Tafta—Hartleja likumu. Tas ļauj aizliegt streiku līdz 90 dienām. Taču pašreizējā demokratu partijas administrācija nespēr šo soli, lai neaizkaitinātu arodbiedrības, kuŗu atbalstu demokrati vēlas saņemt novembra vēlēšanās.

Apklusi automobiļu rūpnīcas

Tērauda trūkuma dēļ strauji sarūk visu automobiļu fabriku darbs. The Automative News ziņo, ka jau tagad nedēļā ražotais automobiļu skaits ASV ir mazāks kā pēckara dienās, kad šī rūpniecības nozare bija nosliģējusi uz katastrofāli zema līmeņa.

Jau nākamajās nedēļās no darba atbrīvoto strādnieku skaits auto ražošanas nozarē pārsniegs bīstamas krizes robežu. General Motor fabrikas gan vēl strādā, bet drīz vien būs galīgi izstukšotas materiālu rezerves un tad rūpnīcu durvis vajadzēs aizvērt uz ilgāku laiku.

Forda fabrikas, kas daļēji jau strādā ar pazeminātu jaudu, arī nākotnē raugās ar vislielākām bažām.

Latvieši uzstāsies Kanadas Nacionālajā izstādē

Kanadas immigrācijas departamenta sasauktajā sanāksmē šais dienās izlēma par atsevišķo tautību grupu piedalīšanos Kanadas Nacionālajā izstādē, izveidojot priekšnesumu mākslinieciško programmu. Sanāksme atvēlēja katrai tautībai vienu vakaru, piešķirot 15 minūtes programmas veikšanai. Latviešu vakars notiks piektdien, 1. sept., un tajā piedalīsies deju kopa Dancis F. Aigara vadībā, vokālā sieviešu kvarteta pavadījumā un viru dubultkvartets Kalvja J. Dzeguzes vadībā. Ierobežotā laika dēļ nebija iespējams šogad uzvedumā piesaistīt arī lielākas mūzikālas vienības.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
139 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas telpu 1 slejā

Dziesmu dienai, kas notiks 6. septembrī Toronto, pieteikušies koŗi un atsevišķi dziedātāji no 11 Kanadas pilsētām. Dziesmu dienas rīcības komiteja lūdz atsaukties arī vientuļos dziesmu draugus, kas nav varējuši iesaistīties kādā dziedātāju vienībā, bet labprāt piedalītos koŗī. Virsdirigenta vadībā notiks vairāki kopmēģinājumi. Notis un tuvāku informāciju sniedz E. Freimane, 41 Crew Ave, Toronto, Ont., un DV KV valdes loceklis E. Krūka, 173 Seaton St., Toronto, Ont.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Amerikānizēšanās

P. DREIMANIS

Kas nodzīvojis Sav. Valstīs vai Kanadā kādu gadu, tam jau ir skaidrs, ka šajās zemēs dolaram ir noteicēja loma. Tas ir pātaga, kas trenc visus darbā, pie tam pēc augstākā ukorda. Bet dolara īpašnieks nav skopais bruņinieks, kas sēd uz savas naudas lādes un to sarga. Viņam dolars ir vajadzīgs dažādām ērtībām un tādai apģērbai, kas nes auglus un ar to ceļ viņa turību; reizēm tā kļūst gandrīz vai pasakaina, sniedzot cilvēkam dzīvē gandrīz neiorobežotas iespējas.

Latvieši savā vairumā ir choleriķi, kas dzīli un ātri uztver lietu būtību un reālizē savus nodomus. Viņi ir arī tīkama darba tikuma apveltīti un nemitas iegūt darbā nepieciešamās zināšanas. Tādu dabas dotumu cilvēks ātri orientējas, nospraužsavas rīcības mērķus un neatlaidīgi cenšas tos īstenot. Senā un nesenā pagātne latviešus ir pieradinājusi tā rīkoties. Kaj bieži vien izpostīja visu viņu iedzīvi un pušus vai nu sadzina mežā vai sūtīja viņā saulē. Kuram izbeidzoties, dzīvie atgriezās savās mājvietās un ātri atjaunoja kā savu, tā arī sava kunga saimniecību un iedzīvi. Pēc ārkārtējiem postījumiem Ziemeļu kara laikā neliels iedzīvotāju skaits, kas bija izglābies no krieviem un mēra, dažu desmit gadu laikā atjaunoja kā muižu, tā savas saimniecības. Arī Pirmajam Pasaules karam izbeidzoties, ātri atjaunojās vecsaimniecības un tika iekārtoti tūkstoši jaunsaimniecību, kas ienesīguma ziņā vietām pat pārspēja vecsaimniecības.

Tātad latvietis ir rūdīts grūtību pārvarētājs un saimnieciskās dzīves iekārtotājs no nekā. Tāda rakstura cilvēks arī Jaunajā pasaulē nevar tikai mierīgi vērot cilu ērto dzīvi un sasniegumus. Viņš cenšas ātri panākt tos ērtības un labklājību. No iesācēja tas prasa ārkārtīgu piepūli, pat darbu vairākās maiņās vai virsstundu darbu, kāpēc viņš gul tikai dažas stundas, ātri ietur maltītes un atkal steidzas darbā. Bieži vien arī sieva dažreiz pat vairāku bērnu māte, strādā ārpus mājām astoņas un pat vairākas stundas dienā. Strādā arī pusaudži, pat skolēni sestdienās un svētkos. Sasniegumu netrūkst. Jaunajā pasaulē ierodies gandrīz vai vienā kreklā, latvietis pāris gados jau ir ticis tiktālu, ka var iepirkt savu ģimenes mājiņu vai pats to uzcelt no algotā darba brīvajās stundās. Protams, viņam jau ir arī savs ledus skapis un velas mazgājamā ierīce. Nepaiet ilgs laiks, kad viņš uz nomaksu nopērk arī limuzīnu un dažus citus Amerikas ērtību priekšmetus. Daži vietējie pilsoņi apbrīno latviešu ātros sasniegumus; netrūkst tādu, kas kas viņus apskauž un sāk prātot par kādu neattaisnojamu rīcību. Bet norērot latvieša darbu, līdzekļu izlietošanu un brīvlaika izmantošanu viņi negrib vai nespēj.

Ticis pie sava „zirga," latvietis sāk vēl pilnīgāk atdarināt vietējo pilsoņu dzīvi: piem., brauc vēlu vakaros pie paziņām, lai tur pāris stundas patērzētu pie tases kafijas; izbrauc uz ezera mašu papeldēties vai vienkārši vizinās savā limuzīnā; bieži maina tērpus un apavus; lieto šejienes dzērienus, gan atspirdzinātājus, gan reibīgos; cenšas pieturēties pie šejienes ēdienu kartes; savas istabas iekārto pēc šejieniešu parauga, īpaši savās mājās ierādot redzamu vietu grīdsegām utt. Bet viss tas prasa jaunus un jaunus izdevumus. Tāpēc darba nosloģojums nesamazinās. Ciemošanās un izbraucieni tiek tā iekārtoti, lai tie iesistu pēc iespējas mazāku robu ienākumos. Tāpēc tie visvairāk atsaucas uz atpūtas, īpaši miega ilgumu. Tas viss tiek panests un solots uz priekšu ērtību pasaulē. Protams, latvietis vēl ir loti tālu no tā, ko viņš vēro vidējās turības amerikāņa dzīvē. Tur paaudze pēc paaudzes ir iegādājušās ērtību priekšmetus un palielinājušas savu kontu bankā. Tur tagadējām ģimenēm nav bijis jāiesāk no nekā. Latviešiem jāliek stūrakmeņi savai labklājībai un ērtībām, ko viņi arī dara un pamazām šinī ziņā amerikānizējas, bet, protams, nespēj tik ārti ieaugt Amerikas gara pasaulē, jo viņiem ir savs iekšējais saturs, ko nespēj iznīcināt nedz kari, nedz bēgļu gaitas, nedz Amerikas ērtības. Izņēmums, protams, ir tie, kuros šīs latviskās gara pasaules nav vai tā nav nostiprinājusies.

Kāds izskatīsies Invalidu nams?

Invalidu namam izraudzītais īpašums atrodas Freiburgas priekšpilsētā Cēringenā (Zaehringen), 3 km no tramvaja gala piestātnes. Šī priekšpilsēta izplēšas Švarcvaldes kalnu nogāzē, Freiburgas austrummalā. Rajons, kur atrodas īpašums, veidojas vienīgi no savrupmājām lielos augļu dārzos, un no tā paveras tāls skats pāri Freiburgai plašajā Reinas līdzenumā līdz Vogēzu kalna grēdām.. Freiburga ir moderna pilsēta ar pāri par 100 tūkst. iedzīvotājiem un universitāti. Iedzīvotāju lielākā tiesa katoļi, bet ar ārzemniekiem apradusi robežas tuvumā (Reina—Francija 25 km., Šveice 50 km.) un dzīvā tūrisma dēļ.

Gruntsgabals 6,09 ha veido plašu gliemežvāku ar lēzenu izeju uz pilsētas pusi, un sastādās no viena vienīga, nepārtraukta augļu dārza, kuŗu visās kalnu pusēs puslokā iežogo mežs. Gandrīz pašā īpašuma centrā atrodas ēkas, kopskaitā 3: 1) galvenā ēka (apkurināma vasarnīca), 2) blakus ēka (kuŗa ir pusē dzīvojamā māja, pusē saimniecības ēka) un 3) garāža.

Pati galvenā ēka ir mūra un koka kombinējums, būvēta ap 1900.gadu, pēc tam vēl izdarītas atsevišķas pārbūves. Kaut viņa vecmodīga, tā visumā ir labā stāvoklī, arī iekštelpu remonts nav nepieciešams. Telpu iedalījums parocīgs, jo gandrīz katrai istabai atsevišķa ieeja no pakavveidīgajām kāpņu telpām. Pārdalot pāris vairāklogu istabas, dzīvojamo telpu skaits šinī ēkā sasniegtu 20. Visām telpām ir apkuru pievads, bet pusei istabu krāsņu trūkst. Pagrabā bez parastās iekārtas ir mēchaniskā darbnīca, vešas mazgātuve, avota caurteka dzesēšanai, vīna mucas, plaukti augļiem, šķiņķu kūpinātava un spirta dedzinātava, uz kuŗu ir arī oficiāla licence, kas automatiski pāriet jaunam īpašniekam.

Blakus ēkā ir divstāvu, arī pusē mūra, pusē koka. Tai vienā galā 7 dzīvojamās istabas un 3 virtuves, — otrā siena šķūnis un govju kūts, apm. 4 govīm. No dārza puses meža puslokā (valsts īpašums) pašaurs gredzens — koplatībā apm 3/4 ha, ir pašu īpašums. Bez košās jaunaudzes tur atrodami arī būvkoki, galvenokārt buks un bērzs.. Īpašuma lielākais dārgums tomēr ir pats dārzs ar apmēram 500 visdažādākiem augļu kokiem. Bez ābelēm, kiršiem, bumbieriem un plūmēm še netrūkst arī ēdamie kastaņi un valrieksti. tālāk dažādi loti ienesīgi ogulāji. Dienvidu nogāzē tagadējā īpašniece, kuŗai acīmredzot nav pa spēkam visu platību kā nākas apsaimniekot, ierīkojusi nelielu sakņu un vīna dārzu. Pēdējais tikai tagad kļūst trīsgadīgs,bet jau pagājušā gadā esot iztecināts pāri par 100 ltr. vīna. Dārzā ik pa pāris desmit metriem atrodas ūdens krātuve, un viss aug griezdamies.

Īpašuma cena — DM 120.000 — šķiet esam galīga, un priekš šī īpašuma stipri zema. Īpašniece vēlas DM 70.000 tūlīt, DM 50.000 atstāj uz ilgterminiem. Bez tam īpašniece, kuŗas vīram ir liels ķieģeļu ceplis, apņemas, gadījumā, ja mēs būvētos, piegādāt ķieģeļus par transporta izmaksu.

Savas noslēgtības, izmēru un krāšņuma dēļ īpašuma dārzs jāuzskata par ideālu. Tomēr pārvietošanās grūtības kāju invalidiem sagādās dažuviet stāvās nogāzes, it sevišķi ziemā. Sniega noturība gan esot tikai 2 līdz 3 nedēļas. No kalna mežiem krīt avoti. Bez lieliem izdevumiem še ierīkojams peldbaseins un atjaunojami agrākie zivju dīķi. Še var izkopt vīna un sakņu dārzu tik plaši, cik vien to pašu darba spējas atļauj. Še var kopt bites, audzināt putnus un trušus. Ja grib — arī kazas un pat govis un cūkas. Pašaudzētos bekonus un zivis paši var žāvēt. Var arī darināt pašaudzētos vīnus un tecināt augļu šņabi.

Telpu ziņā stāvoklis nav tik izdevīgs. Bez jaunbūvēm dzīvojamo istabu skaits var sasniegt tikai 27. Nav lielas centrālas virtuves, nav lielākas saiešanās telpas, kur sanākt, par maz vannu.

Pēc mākleŗu aprēķina piebūves izmaksātu DM 20—25.000. Ja šoruden vēl nebūtu pieticiekami daudz naudas, tad varētu īpašumu ieņemt pakāpeniski — ar vienu daļu saimnes jau ieiet lielajā mājā, kur nekādu pārbūvju (izņemot pāris starpsienas), ne remontu nevajaga, un tikai pēc tam ķerties pie otras mājas pārbūves. Te būtu iespējams sagādāt apm. 100 mūsu invalidiem ne vien fizisku patvērumu, bet savu īstenu mājvietu, kur viņi varētu arī darboties un labi justies.

Marija Lesniece

SKOLOTĀJAS UN AUDZINĀTYJAS 40 GADU DARBA ATCERE

14. augustā uz 60 mūža gadiem un 40 gadiem audzinātājas darbā atskatās skolotāja Marija Lesniece Grand Rapidos Mičiganā. 16. augustā Trīsvienības latviešu ev.-lut. draudze, svētdienas skola un bijušie audzēkņi sveiks gavilnieci intīmā sarīkojumā.

Jubilāre dzimusi 1892. g. 14. augustā Madonas apr. Patkules pagastā kā kalpu bērns. Sajutusi nepārtrotamu aicinājumu darboties par tautskolotāju, kas prasa lielu uzupurēšanos un pilnīgu ziedošanos, Marija Lesniece ar lielu entuziasmu un jaunības sparu uzsāk audzinātājas gaitas 1912. g. Alūksnes Alsviķu Kemeru skolā. Tad Jaungulbenes (Siltā) draudzes skolā un Laudonas valdības skolā. Pirmā Pasaules kara laikā noklūst Altaju apgabalā, kur tā sādžā māca krievu bērnus. Ilgas pēc dzimtenes ir nepārvaramas un 1921. g. M. Lesniece atgriežas no trimdas un nekavējoties atkal sāk audzinātājas darbu Ludzas apriņķa Nerzas pag., bet drīz vien pāriet uz Abrenes apriņķa Rugāju pag. 6-klasīgo pamatskolu, kur sākas viņas visraženākais darba posms, nepārtraukti vienā skolā un vienā pagastā. Rugāju pagastā M. Lesniece bez sava tiešā darba dzīvi piedalās Aizsargu organizācijā. Jaunatnes Sarkanā Krustā, turienes mājturības sekcijā un ar loti labām sekmēm vada mazpulku. 1945. g. M. Lesniece līdz ar ģimeni — vīru un meitu, kas tāpat abi ir skolotāji, dodas otrreizējā trimdā uz Vāciju un nonāk lielajā Valkas nometnē. kur tā darbojas Trīsvienības draudzes svētdienas skolā un Latviešu skolā, arvien būdama klāt tur, kur kaut kas darāms, kārtojams un celams. Ar lepnumu jubilāre stāsta, ka viņa nav izlaidusi nevienu darba gadu šajos aizvadītajos 40 gados, kas liecina par dziļu pienākumu un darba apziņu. Varam atzīmēt, ka no Rugāju pagasta 6-klasīgās pamatskolas absolventiem 20 gados, kad M. Lesniece tur strādājusi, skolotāju amatu vien izvēlējušies ap 60. Šo skolu beidzis arī vara kalēja Jānis Zibens, kas darinājis Brīvības pieminekli trīs zvaigznes.

Svešuma kalni nav kavējuši jubilārei turpināt iemīlotās skolotājas un audzinātājas gaitas, un viņa ar jaunības sparu un dedzību tās turpina vēl šodien. Bezgala liels ir viņas bijušo audzēkņu pulks, un, cerams, ka 16. augustā, kad notiek viņas godināšana, daudzi varēs to personīgi sveikt, bet tālumā esošie sūtīt gaišus atmiņu sveicienus.

V. Zirnītis.

ZIEDOJUŠI APRŪPEI

(Nobeigums)

Narbatovičs A. $5.00; Mittenbergs A. $3.00; Dzenis A. $2.00; Kļaviņš E. $2.00; Esterlina M. $5; Graudiņš Augusts ar ģimeni $5.00; Lagzdiņš Ilgvars $10.00; Vārpiņš Ernests $10.00; Shalme O. $5.00; DV Apvienība Detroitā $288.00; Jansons Paulīne $5.00; Varleja Lilija $2.00; Avotiņš Jānis $5.00; Kārkliņš A. $3.00; Turks Roberts $1.00; Turks Valentīne $1.00; Ābolinš Alberts un Milda $10.00; Baltpurviņš K. ar ģim. $10.00; Silis Ed. $5.00; Niedra Jānis $2.00; Mačs Alfr. $5.00; Austrums Roze $1.00; Beitans Augusts $1.00; Vosekalns Jānis $2.00; Brūveris Arvīds $5.00; Kuks Kārlis $3.00; Kārkliņš Jānis $2.00; Bergmanis Otto $15.00; Dižgalvis Jēkabs $10.00; Grīnvalds K. $5.00; Šneiders Elza $10.00; Varslavāns Ida $2.00; Vizulis V. $4.00; Knochs Lilija un Rūdolfs $3.00; Vingris Jāzeps $3.00; Šefers Laimons $2.00; Fedders Skaidrīte $5; Bērziņš Jānis un tautieši $3.00; Stiebris Jānis, Ilmārs un Natālija $7.00; Burģis Vigo un Alfr. $5.00; Karnats Alfrēds $15.00; Stradzs K. un Ausma $10.00; Ābolinš Arnolds un Ausma $5.00; Bērziņš Emma $2.00; Sobolevskis Jūlijs $3.00; Ronis O. $1.00; Vilde Aleksis $10.00; Pumpurs J. $2.00; Runģis Aivars $5.00; Zirnis Gaida $4.00: Klaviņš Jānis $2.00; Vēveris Lilija $3.00; Ekšteins Leopolds $1.00: Ganuševskis Lūcija $1.00: Kalniņš R. un Druva L. $5.00; Eglājs Austra $5; **Dr. phil. Modris Zeberiņš**

Reinfelds V. $3.00: Šneiders E. $1.00: Nagliņš Adolfs un Vilnis $10.00: Didrichons Ed. $2.00: Zeiberts A. $3.00: Veilands Herta $5; Baltaisvilks $2.00; Lavāns Jānis $2; Sūniņš K. $4.00; Leimanis Kārlis $3.00;

Vācējam DV kopai Kvekertaunā: Gedrovics Jānis $5.00: Zeltiņš J. $1.00: Meters A. $1.00: Jaunzems J. $1.00: Boris E. $1.00: Jaunzemis V. $1.00: Zeifiņš E. $2.00; Ribeniece V. $1.00: Rēķis A. $1.00; Briedis L. $1.00; Klaupiķš Z. $1.00: Sturmane F. $1.00: Celmiņa L. $1: Zveja O. $1.00; Dubelzars T. $1; Ābele M. $3.00: Čukurs Fr. $5.00; Bērziņš T. $2.00.

Vācējam DV pilnv. H. Žibneram Jangstaunā:

Lagzdiņš Jēkabs $2.00: Lūsiņš E. $2.00; Soloveiko Leo, jun. $1.00; Kochs V. $2.00;

DV pilnv. Strads Jānis $6.00:

Vācējam DV pilnv. K. Zarinam Sinsinātī: Mežraups Jānis $1.00; Osis Jēkabs $1.00: Tikiņš Augusts $1.00: Tikiņš Maiga $1.00: Blūmavs Vilma $1.00; Kalniņš Pēteris $1.00; Kažoks A. $2.00: Kažoks Paulīne $2.00: Kažoks Kārlis $2.00: Rozītis I. $2.00: Liepa B. $1.00: Upans N. $2.00; Trukšans J. $1.00; Bērziņš E. $2.00; Vērmanis J. $2.00; Zommers H. $2.00; Gailis E. $5.00; Tērauds Teodors $3.00; Zariņš Kārlis $1.00; Gailis Auseklis $5.00;

Vācējam DV Apv. Milvoki:

Snap. E. $5.00; Jurgens Kārlis $2.00; Vilkins — Vilcinš A. $3.00.

Vācējam DV pilnv. E. Gernatovskim: Lieknis Voldemārs $7.00; Dižgalvis I. $1.00; Gernatovskis E. un Alma $5.00; Lieknis V. $3.00; Pukinskis A. $2.00; Rupeiks Rob. $2.00.

Vācējam DV pilnv. K. Kraujam: Dibrančs L. $2.00; Berzinskis E. $5.00: Neimanis Fr. $5; Zintnieks R. $2.00; Stikuts A. $1.00; Brinks V. $1.00; Bērziņš Ed. $1.00; Sluchers M. $1.00; Lizenbergs P. $1; Dūnis E. $1.00; Tupuriņš A. $1.25; Vītols J. $1.00; Bambītis E. $2.00; Zamuelis J. $1; Jaunliniņš S. $1; Bergmanis D. $1.00; Dudjuks K. $1.00; Bambits N. $2.00; Apsīts J. $1.00; Krauja Kārlis $1.00; Krauja Z. $1.00: Krauja Kārlis $2.00;

Vācējam DV pilnv. P. Pupuram:

Teteris J. $0.50; Pupurs A. $1; Teteris J. $0.50.

Vācējam DV Apv. Longvjū:

Abele A. $3.00: Arnītis J. $1; Blūms R. $2.00; Cintiņš J. $5.00; Dravnieks A. $1.00; Feldmanis J. $5.00: Grīnfelds A. $5.00; Grods J. $5.00; Ieviņš O. $0.50; Janieks R. $5.00; Janieks A. $1.00; Janieks I. $1.00; Kalnietis J. $10.00; Kaneps P. $3.00; Klepers E. $2.00; Krievs K. $2.00: Krūms A. $5.00: Krūmiņš K. $5.00: Kruniņš V. $5; Kundzinš A. $2.00; Kuolis H. $2.00; Kleinbergs E. $2.00; Lauzis Jānis $5.00: Lauzis Jūlijs un Rasma $5; Liberts J. $3.00; Lismanis L. $1; Lieva V. $2.00: Lieviņš O. $1.00; Malmanis H. $2.00: Moruss Viktors $2.00; Osītis P. $3.00: Pakalns V. $2.00: Plandegs I. $2.00: Plostiņš R. $1.00: Plostiņš P. $2.00; Praudiņš A. $1.00: Purvietis J. $1.00: Reinfelds E. $2.50: Renbergs Antons $4.00; Rekevics K. $2.00: Silgailis G. $2.00; Skuja J. $5.00; Skuja P. $5.00: Štifts K. $5.00; Tide V. $1.00: Venners A. $5.00; Zariņš J. $2.00: Zommers J. $3; Zvirgzdiņš R. $1.00: Zvirgzdiņš J. $1.00: Zandmanis L. $1.00; Mauris A. $5.00; Laube E. $5.00:

Kopā uz 1952. g. marta mēnesi $1. 895.40.

Kasē uz 1952. g. 1. martu:

DV Pārstāvībā ASV $507.28; DV Apv. Bostonā $30.72. DV Apv. Vašingtonā $33.62. Kopā $571. 62. Pavisam kopā $2.467.02.

IV. Izdevumi.

Palīdzība tautiešiem ASV:

Bērziņam $80.00; Melkim J. $20: Kamniņam $20.00: Breidovskim E. $50.00: Plēsumam V. — Transporta izd. fonds $2.00 Pārskaitīts no DV Pārstāvības ASV kases kara invalidu nama fondam Rietumvācijā — $1 581. 87.

Pavisam kopā $1.753.87.

III. DV Rietumvācijas valdes konts tautiešu aprūpei:

Atlikums uz 1952. g. 1. martu $641.25; Ieskaitīts šinī kontā marta mēnesī nav. Pārvests uz Rietumvāciju tautiešu aprūpei $378.80: Atlikums kontā uz 1952. g. 1. aprīlī $262.45.

IV Kara Invalidu Nama fonds, DV Rietumvācijas valdei:

Ienācis līdz 1952. g. 1. martam $562.03. Ienācis 1952. gada marta mēnesī $1.581.87. Kopā uz 1952. g. 1. aprīlī $2.143.90.

V. Kasē uz 1952. g. 1. aprīlī:

DV Pārstāvība ASV $648.81. DV Apv. Bostonā $30.72. DV Apv. Vašingtonā $33.62.

Kopā uz 1952. g. 1. aprīlī $713.15.

J. Vinters, kasieris

A. Līdacis, DV Pārst. ASV

PAZIŅOJUMS

Latvijas konsulāts Toronto paziņo, ka turpmāk visās Latvijas ārzemju pasu pagarināšanas lietās tautiešiem jāgriežas Latvijas konsulātā Montreālā, 5210 Victoria Ave, Montreal.

Sūtot pa pastu, jāpievieno Money Order's par $5.— Visās Latvijas ārzemju pasu lietas turpmāk kārtos konsuls V. Tomsons.

PATEICĪBA

Darba biedriem, draugiem un paziņām, kas mani atminējās dzimšanas dienā, 20. jūlijā, sirsnīgs paldies par atzinīgajiem vārdiem, laimes vēlējumiem un jaukajām veltēm. **Jēkabs Vītols**

DARBS un BEZDARBS

VAJADZĪGA SAIMNIECES PALĪDZE

Latviešu bērnu nometnē Saulainē, vajadzīga saimnieces palīdze līdz š. g. 1. septembrim.

Pieteikšanās pie J. Pālena. Tel. LO 9770 no plkst. 6—8 vak.

KANADĀ

ARTURA PRIEDNIEKA-KAVARRAS KONCERTS HAMILTONĀ

notiks sestdien, 26. jūlijā, plkst. 20.00, Konservātorijas zālē, 126 James St., Šo. Programmā dziesmas un operu ārijas. Pie klavierēm komponists Tālivaldis Ķeniņš. Biļetes stundu pirms koncerta pie kases.

*

20. jūlijā, lietainās svētdienas pievakarē, kad dažas stundas bija jauks laiks, notika LL Kopas un DV Londonas nodaļas sanāksme Gibbona parkā. Tanī H. Laviņš referēja par morāliskās apbruņošanās kustību. Viņš stāstīja par baznīcas un individa attieksmēm pagātnē, Franka Buchmana dzīvi, ierosinājumiem un centieniem, kas atraduši piekritējus daudzās zemēs. Tie izveidojuši ar F. Buchmani priekšgalā kustību, ar nolūku atgriezt cilvēci ar Dieva palīdzību pie tikumiskās dzīves, stingri ievērojot 4 principus: absolūto godīgumu, absolūto mīlestību, absolūto šķīstību un absolūto nesavtību. Šī kustība esot globāla un tās dalībnieki klusuma brīžos, īpaši rītos pēc uzmošanās, saņemot no Dieva norādījumus savam darbam. Kustības dalībnieki jau noturējuši vairakas konferences, uzturot skolas un sūtot savus propagandistus jauno ideju ziplatīšanai visā pasaulē. Jaunajai kustībai jau esot labi panākumi morāliskās dzīves atjaunošanā un cīņā pret komūnistiem.

Pēc referāta bija dzīvas debates, kuŗās piedalījās A. Ameriks, P. Dreimanis, A. Liepiņš, H. Rapa un P. Zvagulis. Viņi norādīja uz to, ka šī kustība nevar aizstāt baznīcu, kuŗai ir daudz noteiktāki un skaidrāki principi, nevar būt globāla, jo nav visur vienāda morāle un nav visur kristīanisma, uz ko šī kustība balstās, nevar uz šīs kustības dalībniekiem arī pajauties, jo nav nekādas kontroles par viņu ierosinājumiem un to mērķiem, šī kustība nevar arī cīnīties pret komūnismu ar morāles saukļiem.

Ps

*

Pazīstamais trimdas sabiedriskais darbinieks Kanadā un LNAK valdes locekļis Ilmārs Andrejsons ar ģimeni ieradies no Otavas uz pastāvīgu dzīvi Hamiltonā. Viņa pārcelšanās ir sakarā ar iegūto uzticību darba vietā resp., paaugstinājumu kādā apdrošināšanas sabiedrībā.

Cerēsim, ka I. Andrejsonam Hamiltonā nebūs par karstu ne saules tveicē, ne arī sabiedriskā laukā.

Apdāvinātais Montreālas latviešu teātra aktieris Jānis Grīvnieks drīzumā pāriet uz jauno dzīves vietu Edmontonā pie savas meitas vet. med. P. Porukas.

J. Grīvnieks Latvijā, būdams Dzelzceļu virsvaldes dienestā, bieži mainīja dzīves vietu, un katrā vietā viņš atstāja atzīstamus darba augļus, vai nu nodibinot teātra trupu, pūtēju orķestri vai organizēdams citus pasākumus.

Jācer, ka šie ieradumi, braucot uz Edmontonu, viņam nebūs aizmirsušies.

-jeb

ĶĪNAS VĀZE TORONTO

Hamiltonas Daugavas Vanagu drāmatiskā kopa,kas sestdien viesosies Toronto, ir sniegusi jau 3 „Ķīnas Vāzes" izrādes: divas pašu mājās un vienu Londonā. Lugas iestudēta Ernesta Jurševska režijā. Visas izrādes ir ieguvušas lielu publikas atzinību, lai gan vairums aktieŗu ir iesācēji, atskaitot pašu režisoru E. Jurševski no Rīgas Drāmas Ansambļa studijas, kuŗu vadīja V. Pūce, — advokāta lomā, un Lidiju Lapsu — no Rēzeknes teātŗa — Ellas lomā.

Pārējie spēlētāji: M. Benkmane — māte, A. Sviķis — Jānis, V. Ozola — Lilija, L. Jurševska — Leksīte, Z Upīte — Valdis. Zufliere — K. Beķere.

Dekorācijas gleznojusi A. Robežgruntniece. Apgaismotājs E. Brīvkalns, kas šo uzdevumu veicis bijušā Mērbekas teātrī.

Visbeidzot jāmin administrātors Eriks Mauriņš, kuŗš ir teātŗa sirds un dvēsele. Hamiltonieši cer, ka kaimiņi torontieši, kaut tie teātŗu ziņā ir jau loti izlutināti un var izvēlēties starp tiem kā kādreiz Rīgā, tomēr gribēs iepazīties arī ar Hamiltonas drāmatiskā kopas sniegumu, lai salīdzinātu un novērtētu veikto darbu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Vēl par lasītāju vēstulēm

K. Videnieks, O. Liepiņš un vēl citi vairākos Latvijas numuros ir apskatījuši lasītāju vēstulu likteni.

Var tikai apsveikt un pievienoties K. Videnieka domai par šo vēstulu nozīmi un vēlamību, bet nevar piekrist ieteikumam, ka nodrukātai vēstulei jābūt parakstītai ar pilnu vārdu. Redakcijai gan jāzina rakstītāja pareizais vārds un adrese. Pseudonīms ir ne tikai atzīts, bet arī ar likumu aizsargāts. Tāda „atklātība" pastāv tikai aiz dzelzs aizkara un nekur citur. Jāatzīst, ka relatīvi mūsu rakstītāji tiešām bieži slēpjas aiz vibotnēm, bet tā varbūt ir mūsu īpatnība.

Lesiņa kungs! Sav. Valstīs bez amerikāņu izdevumiem iznāk 913 dažādo etnisko grupu, skaitā 40, laikraksti un žurnāli (Visp. Amerik. apv .padomes dati). Pirmā vietā ir spāņi ar 138, otrā vācieši ar 92 izdevumiem, priekšpēdējā vietā esam mēs. Mūsu kaimiņiem poliem esot 55, lietuviešem — 38, krieviem — 19 un igauņiem — 3 izdevumi. Vai Jūs nepaskaidrotu, kur rīkojas pēc Jūsu ieteikuma? Esmu te lasījis vecus un loti izplatītus laikrakstus un novērojis, ka lasītāju vēstules aizņem dažkārt veselu lapas pusi un vairāk. Pēc Latvijas statistikas mēs ar savu garīgo kultūru (vidus un augstskolu beigušo, izdoto grāmatu skaitā) ierindojamies Eiropas tautu priekšgalā. Vai tas varētu būt, ka mūsu caurmēra lasītāja intelligence būtu zemāka par amerikāņu? Un vai tās citas 39 tautas arī stāvētu augstāk par mums? Šā laika lasītājs nav uz Mārtiņiem barojamā zoss, kas nenogaršojot norij visu, ko tai barotājs ieliek mutē. Ir tiesa, ka vēstulu rakstītājs nevar savu domu izteikt tā kā profesionāls žurnālists, bet vai tādēļ tās substances vērtība būtu mazāka?

Mēs dzīvojam tāda politiska jucekļa laikā, kad arī rūdīti žurnālisti aizmaldās. Avīzes bieži iekļūst raksti, kur politiski notikumi un stāvokli attēloti greizā spogulī. Rakstītājs tos smēlis no viena avota, bet lasītājs par to pašu ir paspējis informēties no cita un var ierosināt korrigējumu vai pārrunas. Un vai tās nebija lasītāju vēstules „abās frontēs", kas uzlauza klusēšanas ledu un ienesa skaidrību par pēdējo ALA's kongresu?

Ar šo nav domāts, ka katra vēstulē jāiespiež.

Tas paliek redaktora gaišās galvas un sirdsapziņas ziņā.

J. Saliņš

H. Hopkinss strādā

Trīsdesmitajos gados, kad ASV saimniecību nospieda visdzilākā krize, par prezidentu tika ievēlēts Franklins Rūzvelts. Liekot lietā jaunas idejas un krietnu darbu, Rūzvelts drīz vien atgrieza ASV uz labklājības ceļa. Viņu ievēlēja par prezidentu vēl trīs reizes, un šajā amatā R. sabija līdz pat savai nāvei. Otrā Pasaules kara priekšvakarā, kad visas tautas apņēroju viņu guldija zemes klēpī.

Bet šodien, citkārt miermīlīgie un savaldīgie amerikāni klūst zili un melni no dusmām, ja kāds ar labiem vārdiem atceras Rūzveltu. Tie paši laudis kas kādreiz dievināja R., tagad ar lāstiem un dziļāko sašutumu stāsta, ka tas pats R. Otrā Pasaules karā atdevis komūnistiem pus pasaules, ka viņa klūmīgās ārpolitikas dēļ tagad pasaule stāv jauna kara priekšā. Šodien miljoni ir apkaunoti par kļūdām, ko izdarījis viņu prezidents.

Kā gan varēja gadīties, ka tik likteņīgas kļūdas izdarījis virs. kam piederēja tautas uzticība, kas bija krietns savā sirdī?

Tas bija H. Hopkinss, ko kāda launa vara bija pratusi piespēlēt prezidentam R. par vina tuvāko padomnieku. H. Hopkinss tad arī deva padomus, kas atbilda viņa īsto kungu vēlmēm.

Daudz krietsu viņu savlaicīgi brīdinājuši Rūzveltu no H. Hopkinsa. Bet R. nav ievērojis brīdinājumus un klausījis vienīgi H. Hopkinsam, tā tīšu prātu ejot pretim pats savai traģēdijai.

R. Ozoliņš, Čikagā.

Pasaulē tik dai
kāršu spēles, p
mazus bērnus s
miļākās apģērb
to viņas tevi s
krusttēva Krist
ties, aizmirst d
lim taisnība —
vainīga Putnu
miem? Varbūt
Ģederta Grigul
izbiedēts sikspā

Sāka lūkot
kārtībā. Dažs a

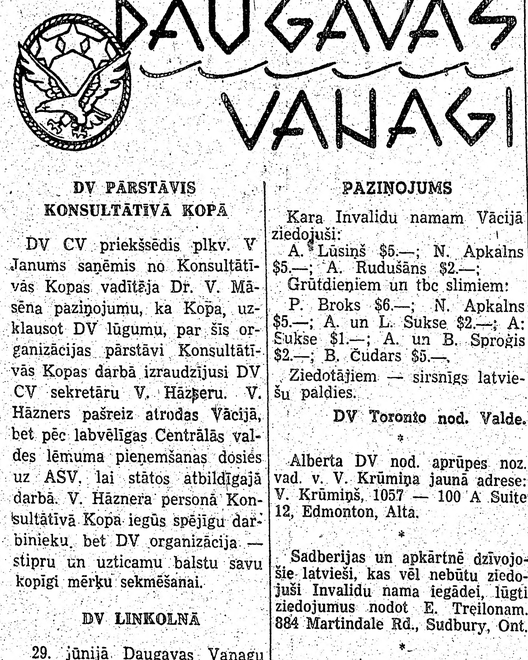

DV PĀRSTĀVIS KONSULTATĪVĀ KOPĀ

DV CV priekšsēdis plkv. V Janums saņēmis no Konsultatīvās Kopas vadītāja Dr. V. Māsēna paziņojumu, ka Kopa, uzklausot DV lūgumu, par šīs organizācijas pārstāvi Konsultatīvās Kopas darbā izraudzījusi DV CV sekretāru V. Hāzneru. V. Hāzners pašreiz atrodas Vācijā, bet pēc labvēlīgas Centrālās valdes lēmuma pieņemšanas dosies uz ASV, lai stātos atbildīgajā darbā. V. Hāznera personā Konsultatīvā Kopa iegūs spējīgu darbinieku, bet DV organizācija — stipru un uzticamu balstu savu kopīgi mērķu sekmēšanai.

DV LINKOLNĀ

29. jūnijā Daugavas Vanagu Linkolnas Apvienība bija rīkojusi izbraukumu uz apmēram 50 jūdžu attālo Luisvilli (pie Plates upes). Nebr. Šajā izbraukumā piedalījās apmēram 40 personas, kas pavadīja patīkamus atpūtas brīžus, peldoties un saulojoties, šo nodarbību starplaikos iebaudot līdzi paņemtos „gardumus" un „atspirdzinājumus", līdz vēlai pēcpusdienas stundai. Īpaši bērniem peldēšanās sagādāja lielu prieku. Daži, būdami pirmo reizi Amerikas „zaļumos", aizmirsa vajadzīgo piesardzību saulē. Tāpēc viņi šīs „saulošanās" sekas vēl ilgi atcerēsies.

PAZIŅOJUMS

Kara Invalidu namam Vācijā ziedojuši:

A. Lūsiņš $5.—; N. Apkalns $5.—; A. Rudušāns $2.—;

Grūtdienieem un tbc slimiem:

P. Broks $6.—; N. Apkalns $5.—; A. un L. Sukse $2.—; A. Sukse $1.—; A. un B. Sprogis $2.—; B. Čudars $5.—.

Ziedotājiem — sirsnīgs latviešu paldies.

DV Toronto nod. Valde.

*

Alberta DV nod. aprūpes noz. vad. v. V. Krūmiņa jaunā adrese: V. Krūmiņš, 1057 — 100 A Suite 12, Edmonton, Alta.

*

Sadberijas un apkārtnē dzīvojošie latvieši, kas vēl nebūtu ziedojuši Invalidu nama iegādei, lūgti ziedojumus nodot E. Treilonam. 884 Martindale Rd., Sudbury, Ont.

*

Invalidu nama iegādei ziedojuši Sadberijas latvieši 49 dol., R. Dumpis 5, V. Kārkliņš 2, J. Krūze 1, V. Bunkis 1, E. Treilons 5, E. Vildbergs 1, G. Bergs 1. Dz. Rūtiņa 1, J. Kalvāns 1, A. Pilāns 1, Ed. Zariņš 1, I. Dziļums 1, V. Plūdons 1, T. Siliņš 1, Zirbulis 1, A. Neimanis 1, V. Kājiņš 1, E. Iljenkovs 5. F. Kārkliņš 1, A. Segliņš 1, A. Ābolinš 1, A. Bidla 1, A. Dinbiers 1, I. Bērziņš 2, E. Zemītis 2, J. Miglinieks 2, O. Miglinieks 2, L. Boks 2, L. Putniņš 1, A. Unštans 1, I. Akermanis 1. Hamiltonas latvieši 11 dol.: O. Lepše 1, H. Mantons 1. A. Gipslis 2, L. Skrodelis 1, A. Baškers 1, Hamiltonas Latviešu B-ba 5 dol.

Visi ziedojumi tiks nosūtīti uz Vāciju.

DV Kanadas valde

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

LIELS PĀRPRATUMS

Mēdz teikt, ka Latvijas brīvvalstī necesot bijusi noteiktas kultūras politikas. No kļūdām mācās, un tādēļ trimdā vajadzētu būt mērķtiecīgai kultūras politikai. To tā domā katrs, bet darbi ne vienmēr iet līdzi vārdiem. Mēs sūdzamies par labu žurnālu trūkumu. Mūsu skaits trimdā nav liels, un tādēļ laba kultūras politika prasa, lai mums trimdā būtu viens labs mēnešraksts nacionālai ideoloģijai, viens mēnešraksts latviešu literatūrai un mākslai, viens mēnešraksts zinātnēm un studējošai jaunatnei, viens mēnešraksts skolai un jaunatnei. Tiem visiem būtu jābūt ar augstu vērtību, un sūtniecībām, organizācijām, draudzēm un katram latvietim tos vajadzētu atbalstīt.

Nacionālai ideoloģijai, paldies Dievam, jau iznāk Stokholmā Ceļa Zīmes mūsu visnacionālākā rakstnieka — uguns vārdu teicēja — Andreja Egliša vadībā. Šis mēnešraksts patieši ir „ceļa zīmes jaunajām ciltīm, kas zem Latvijas karoga izaugušas un kas Latvijas karogam aug." Bet par nožēlu, Ceļa Zīmes nesaņem nekādu atbalstu no tiem, kas var atbalstu sniegt un kam tas būtu jādara, un Andrejs Eglītis ar milzīgām grūtībām neregulāri turpina mēnešraksta izdošanu viens pats, kaudamies ar jaunu plaušu slimību, naudas trūkumu un, lai viņa bikeris būtu pārpilns, tagad atlaists arī no archīva darba, par kuru noteicēji ir sociāldemokratu un liberāļu līderi. Atlaišanas iemesls — nepaklausība šiem līderiem.

Vācijā ar lielām sākuma grūtībām sācis iznākt jaunatnes žurnāls Ulubele, kas lūdza, bet nesaņēma Brīvās Eiropas komitejas latviešu konsultātīvās kopas atbalstu. Tagad ar minētās kopas atbalstu sācis iznākt otrs jaunatnes žurnāls Raksti, par kuru kāds ievērojams latviešu literāts nodeva šādu spriedumu: „Raksti savā saturā jaunatnei ir liels pārpratums." Tagad nu Vācijas Latvijā Pāvils Klāns smalkjūtīgi, bet ar lielu sarūgtinājumu pavēstī, ka Raksti pazino Ulubeles lasītājiem, ka turpmāk tie saņems jauno žurnālu Raksti un uzdod par savu redaktoru, un pārstāvjiem Ulubeles redaktoru un pārstāvjus, bez kā pati Ulubele to zinātu un atlautu.

Diemžēl, nav ne kultūras politikas, nedz slavenās koordinācijas, ir tikai „politika".

LATVIJAS IZPOSTĪŠANA

No Liepājas uz Zviedriju atbēgušie 5 latviešu zvejnieki no jauna apliecina Latvijas izpostīšanu: kopējā liktenī dalās cilvēki, Latvijas meži un sili, lauku mājas. Deportē laudis un izcirstos mežus (uz Donbasu), nojauc lauku mājas un sētas. Tas ir tautas un zemes terrors, kas jau gadiem ilgi brēc pret debesīm.

Kad Otrā Pasaules karā japāņi okupētajā Kīnā publiski izērba un izpēra angļus, tad toreizējais britu ministru prezidents Nevils Čemberlens parlamentā lielā sašutumā teica: „Manās dzīslās asinis vārās, kad es to dzirdu!"

Bet par to, ka sātāns Kremlī iznīcina latviešu tautu un zemi un vēl citas tautas, nevienam ministru prezidentam asinis dzīslās nevārās. Pasaule ir launa un cietsirdīga.

TAS IR MINISTRA PARAKSTS

Latviešu sabiedriskā dzīvē ASV ir ienācis Latvijas slavenākā valstsvīra dēls. Tas ir Zigfrīda Meierovica dēls Gunārs. Viņš Amerikas Latviešu Apvienības valdē pagaidām ir „klusie ūdeņi," jo runā reti un maz.

Raugoties jaunajā Meierovicā, atminā atviz kāds saulains brīdis dzimtenē. Tas bija tanī gadā, kad Z. Meierovics bija ministru prezidents un ārlietu ministrs. Caurbraucot Jelgavas stacijai, Z. Meierovics bija vēlējies apskatīt staciju. Stacijas priekšnieka pavadībā Z. Meierovics ienāca arī plašajā telegrafa telpā, kur toreiz strādāju par telegrafistu. Slaidais, tumšā tērptais ministru prezidenta stāvs apstājās telpas vidū un novēroja telegrafistus darbā. Tad viņš pienāca klāt pie mana aparāta un ielūkojās arī dienas žurnālā. Pēkšņi Z. Meierovics sāka smaidīt un jautāja: „Vai tas Jūsu paraksts?"

„Jā, prezidenta kungs, tas ir mans" — es atbildēju.

„Tas ministra paraksts" ar humoru teica augstais viesis un, pievērsis uzmanību turpat blakus gulošai vidusskolas mācības grāmatai, turpināja: „Jūs arī mācāties. Tas ir labi, tas ir drošākais ceļš uz augšu. Labas sekmes." Zigfrīds Meierovics aizgāja, bet aiz viņa palika vārdos nepasakāms saviļņojums sirdī. Mācīties, mācīties!

Saturns par ministru gan nav ticis, bet līdz presei gan, gaut gan kādā draudu vēstulē no Nujorkas kāds mani pagodināja ar uzrunu „Sveiki, DP ministri!" **Saturns**

KĪNIEŠU GUDRĪBAS VĀRDI

Meistars teica: „Ir cilvēki pasaulē, kas meklē neskaidro un retu, un dzīvo vienreizēju dzīvi tādēļ, lai viņu vārds pārdzīvotu paaudžu paaudzes. Es nekad to neesmu vēlējies darīt. Ir arī tādi cilvēki, kas mēģina iet pareizo ceļu, bet kas apgurst, sasnieguši pusceļu. Es nekad neesmu pametis pasākto pusceļā. Un beigās ir arī tādi patiesi labi cilvēki, kas neapzinīgi dzīvo savu dzīvi pilnīgā harmonijā ar savas esmes iekšējo sūtību, un kas dzīvo neaizkaramībā, pasaules nepaziti un laužu nepamanīti. Tikai gudri, cēli gari ir spējīgi tādi būt."

TZU—SSU

PALĪDZĪBAS UN BĒRU FONDI

ASV īpatnējās sociālās nodrošināšanas dēļ nereti latvietis dzīves likstās — slimībās vai kāda sava piederīgā nāves gadījumā, nonāk bezizejas stāvoklī. Ja tas nav sevi apdrošinājis, nereti bez sabiedriskas palīdzības nas iespējams izkļūt no nelaimes. ASV ir gan dažādas apdrošināšanas sabiedrības, kur katrs var izvēlēties sev piemērotāko apdrošināšanas veidu, bet tām ir savi lieli trūkumi. Dzīves iestenība rāda, ka pašu trimdinieku nodibinātie palīdzības fondi var nelaimes brīdī nodrošināt labu vai pat vēl labāku palīdzību, un ar pietiekamu dalībnieku skaitu. Šie fondi var labi pastāvēt.

Visu to apsverot, pie Daugavas Vanagu Apvienības Nujorkā dibinās Palīdzības fonds pret slimībām un nelaimes gadījumiem, kā arī Bēru fonds. Par abu fondu dalībniekiem uzņems katru latvieti līdz ar ģimenes locekļiem, neatkarīgi no tā, vai tas ir DV organizācijas loceklis un kādā pilsētā Amerikas Savienotajās Valstīs tas atrodas. Palīdzības fonds nodrošinās tā dalībniekiem viduvējas izmaksas slimnīcas izdevumu segšanai, ārsta palīdzībai, operācijām un daudz citiem ārstēšanās veidiem. Kā paši statūti, tā arī izmaksu likmes lielā mērā pielīdzinātas amerikāņu apdrošināšanas sabiedrību noteikumiem. Palīdzības fonds, iegūstot tautiešu uzticību un nostiprinoties, palīdzības sniegšanā droši varēs nostāties blakus amerikāņu apdrošināšanas sabiedrībām. Turklāt tas nebūs privāts īpašums, bet gan pašpalīdzības un bezpeļņas uzņēmums, kur augstākais lēmējorgāns ir pašu fonda dalībnieku pilnsapulce.

Bēru fonds, kas darbosies neatkarīgi no palīdzības fonda, katra fonda dalībnieka nāves gadījumā nodrošinās $300.— izmaksu tuviniekiem, apbedīšanas izdevumu segšanai. Iestājoties fondā, dalībniekiem jāiemaksā $1.— bet kārtējie dalības maksājumi ir $1.— katra fonda dalībnieka miršanas gadījumā.

Abu fondu darbību vadīs fonda valde, kas sastāvēs no trim vēlētiem locekļiem, bet ārpus Nujorkas fonda valdes pilnvarnieki. Visi fonda valdes amati ir bez atalgojumiem.

DV ASV valde savā 12. jūlija sēdē silti apsveica DV Apvienības Nujorkā pasākumu un nolēma, ka Palīdzības fonds, tāpat arī Bēru fonds izvēršams visu ASV apjomā, aicinot piedalīties visus DV biedrus un pārējos tautiešus. Savu līdzdalību jau pietikusi DV Apvienība Čikagā. Piezīmējams, ka tās locekļu skaits pārsniedz 200. Sagaidāma tautiešu dzīvu interesi un atsaucību kopējam pasākumam, kura svētība nav noliedzama. Neaizmirsīsim latviešu parunu: Nelaime nenāk brēkdama!

Sīkāka informācija iegūstama pie techn. redaktora Arn. Bērziņa, 21-43 Steinway Street, Long Island City 3, N. Y. vai pa tālruni: YEllowstone 2-7843. Turpat pieprasāmi abu fondu statūti, kā arī veidlapas dalībnieku reģistrēšanai. **AB.**

Edmontonā praktizēs latviešu zobārste

Edmontonā prakses tiesības ieguvusi mūsu tautiete zobārste Dr. Anna Gipters—Rudovis, kas diplomējusies kā Rīgas, tā Mārburgas un arī Albertas universitātēs. Dr. Rudovica kopā ar pārējiem bēgļiem 1944. g. ieradās Vācijā, kur darbojās zobārstniecības fakultātē. 1948. g. tā devās uz Angliju un pēc tam uz Kanadu. Sākumā viņa strādāja kā mājkalpotāja Londonā, Ont., bet pēc tam devās uz vakariem, un pēc viena gada studijām Albertas universitātē ieguva zobārstes diplomu.

Dr. Rudovica paskaidrojusi kanadiešu presei, ka zobārstniecība šai kontinentā vairāk progresējusi tehniskā ziņā nekā Eiropā, kur progresu aizkavējis karš. Viņa arī aprādījusi, ka Eiropā zobārstniecībā visvairāk nodarbinātas sievietes; Vācijā ap 60 proc., bet Latvijā pat 70 proc. Kanadā turpretim pavisam no 6000 praktizējošiem zobārstiem tikai 38 ir sievietes. Dr. Rudovica būs pirmā Edmontonā un trešā Albertā.

JUBILEJA

Vankuveras vasara bagātā devībā, ziedu daudzpusīgā krāšņumā, bija ienākusi kādas cienījamas latviešu ģimenes mājā, kur pati namamāte cienītāju vidū svinēja trejas jubilejas.

Vairāku Mūzu milotā mācītāja A. Avotiņa kundze atzīmēja savu bagātas pieredzes pilno gadu mūju, savas ilggadīgās skolotāšanas gaitas un turpat 30. gadu draudzību ar spalvu.

Vakars bija klusi sirsnīgas labvēlības un saules apmirdzēts, vasaras un ziedu iešūpots. Un viegli tērptais ministru prezidenta stāvs apstājās telpas vidū un novēroja telegrafistus darbā. Tad viņš pienāca klāt pie mana aparāta un ielūkojās arī dienas žurnālā. Pēkšņi Z. Meierovics sāka smaidīt un jautāja: „Vai tas Jūsu paraksts?"

„Jā, prezidenta kungs, tas ir mans" — es atbildēju.

„Tas ministra paraksts" ar humoru teica augstais viesis un, pievērsis uzmanību turpat blakus gulošai vidusskolas mācības grāmatai, turpināja: „Jūs arī mācāties. Tas ir labi, tas ir drošākais ceļš uz augšu. Labas sekmes." Zigfrīds Meierovics aizgāja, bet aiz viņa palika vārdos nepasakāms saviļņojums sirdī. Mācīties, mācīties!

Saturns par ministru gan nav ticis, bet līdz presei gan, gaut gan kādā draudu vēstulē no Nujorkas kāds mani pagodināja ar uzrunu „Sveiki, DP ministri!" **Saturns**

Sargieties no bērnu triekas siltā laikā

Siltās vasaras dienas veicina poliomyelitis (bērnu triekas) virusu ieperināšanos upuros un padara aplipšanu ar šo sērgu iespējamāku. Toronto bērnu slimības ārsts Dr. Krafords Englins ir izstrādājis vienkāršus noteikumus, kā vislabāk izsargāties no bērnu triekas:

Dr. Englins ieteic katrā vismazākā saslimšanas gadījumā vai ja ir paaugstināta temperātūra, pacientu likt gultā, kur tam jāpaliek, kamēr ārsts noteic slimības diagnozi.

Vēlams izbēgt ārkārtīgu fizisku piepūli un izvairīties arī no nevajadzīgiem ceļojummiem un apciemojumiem. Nelietot dzeršanai, peldēm un mazgāšanai netīru ūdeni, kas var saturēt slimības dīgļus.

Jāapkaro arī mušas, un jāglabā pārtikas vielas no tām. Svaigus augļus pirms ēšanas jānomazgā.

Visas deguna un rīkles operācijas un zobu slimību ārstēšanu, izņemot steidzamus gadījumus, jāatliek līdz vēlākam laikam.

Jāizvairās no vasaras nometnēm, ja bērnu trieka konstatēta kaut kur tuvumā, un vasaras nometnēs nebūtu uzņemami bērni no apvidiem, kur plosās bērnu trieka.

Bērniem nav atļauts apmeklēt izstādes, teātrus un peldbaseinus. Jāievēro vislielākā personīgā tīrība un uzturēšanās veselīgā apkārtnē vasaras mēnešos.

Jaunatnes iesvētē Edmontonas latviešu ev.-lut. sv. Jāņa draudzē. Pirmā rindā no kreisās: Vija Dzidruma, Māra Mūzis, un Aina Sauja. Otrā rindā no kreisās: Oskars Saulīts, mācītājs Elmārs Caune un Juris Auziņš

ZEM DIENVIDU ZVAIGŽŅĀJA

SPECIĀLRAKSTS LAVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Angļu izteiciens — „It never rains, it pours" (Nekad nelīst, bet gāž), ir kā radīts Austrālijai. Visi klimatiskie un ģeogrāfiskie fainomeni šeit izpaužas galējībās.

Vasarās pat Austrālijas dienvidus daļā, tātad vēsākajā, nedējām no vietas valda tāds karstums, kā tas mūs ziemeļniekus no cilvēcīgām būtnēm padara par kaut ko līdzīgu izmirkušai kunga krekla apkaklītei, no kuras iszkalota visa stērķele — mēs jūtamies sagumzīti, sapurcīti, mitri un lengani.

Bet cilvēki nav vienīgie, kas cieš. Koki, kuru priekšteči auguši kaut kur Anglijas laukos un parkos, vasaras vidū zaudē savas lapas. Tās vienkārši nokalst, neskatoties uz to, ka koku saknes diendienā plūstošajā ūdenī. Kad uz rudens pusi kļūst vēsāks, koki salapo otrreiz! Ir dīvaina sajūta, redzot plaukstam lapas divas reizes gadā.

Arī maurinš izdeg, ja vien diendienā nemitrina. Parku zāļu laukumos pastāvīgi ūdeni uz visām pusēm šķiež dažādu paveidu smidzinātāji. Ūdens tā piesātina zemi, ka tā vietumis zem zāļājiem pārvēršas par muklāju, bet pat šeit vasaras vidū rūpīgi kopto un vienmēr par jaunu appļauto un apcirpto zāļu stiebriņu galotnes karstajā tveicē pieņem iedzeltenu nokrāsu.

Bezvēja dienās karstums tāds, ka liekas, dzīvojam uz cepņa, kam pāri pārvāzts zils metalla kupols, kurš saules izsūtītos, zemes atstarotos karstuma vilņus savāc un par jaunu met atpakaļ uz tveices izmocīto zemi.

Vistrakāk tomēr ir tad, kad vējš iegriežas ziemeļos. Tad tas nāk no centrālās Austrālijas smilšu un klinšu tuksnešiem un ir tik karsts, it kā tas nāktu no kalēja ēzes. Kādreiz zēna gados, sēdēdams pirtī uz lāvas, pūtu dvašu virsū sātī uz lāvas, pūtu dvašu virsu savai rokai un tad šķita, ka roku dedzina tai klāt piedurts karsts priekšmets.

Plašie stepjveidīgie zāļāji, konisķie un ieapaļie kalni ārpus pilsētas jau sen ir pazaudējuši savu pavasarīgo zaļumu un kļuvuši dzeltenbrūni. Zāle sakaltusi kā sausi salmi, un blējošie bezgalīgie aitu pulki bieži dzīvo pusbadā. Vienīgais zaļums ir eikaliptu lapotnes, bet arī šis zaļums ir pelēcīgs un noguris. Visa ainava, sevišķi pēcpusdienās, tinās rūzgani violetā dūmakā.

Krūmāji un zāle ir tā sakaltusi, ka pietiek mazākās dzirkstelītes, lai sāktu plosties drausmīgie krūmu ugunsgrēki — bushfires. Bieži, tie izceļas pat no sasistām pudelēm, caur kuru liektajām šķembām spīdot, saules stari pietiekami koncentrējas, lai aizdedzinātu sauso zāli.

Atraisītais elements, tad trakā ātrumā drāžas uz priekšu, iznīcinot savā ceļā visu — kokus, krūmus, ganāmpulkus, mājas un pat veselas pilsētiņas.

Ūdens trūkums šādos vasaras mēnešos ir tik liels, ka uguns neiedomājami īsā laikā pārņem apgabalus, kuru platība dažreiz ir pat lielāka par Latviju.

Uguni mēģina apkarot visiem iespējamiem līdzekļiem, cīņā liek lielas armijas vienības, simtiem brīvprātīgu cīnītāju no pilsētām, traktorus, ceļu planierus, buldozerus, bet parasti uguns apdzīst tikai uznākot tropiskai lietus gāzei vai mainoties vēja virzienam. Katru gadu šādi ugunsgrēki nodara Austrālijai simtiem tūkstošiem mārciņu zaudējumus. Sadeg veseli ganāmpulki, nodeg ēkas un ierīces, bieži aiziet bojā arī cilvēki. Sadeg pat tilti, telefonu stabi un dzelzceļa gulšņi. Liekas, ka pati daba piesaka karu cilvēkam, un kur uguns ir gājusi pāri, īpaši pilsētiņās un apdzīvotās vietās, nekas neatšķiras no kara laikā redzētiem skatiem izpostītās pilsētās un ciemos. Tikai artilērijas šāviņu un fosfora bumbu vietā šeit stājas drausmīgais karstums, ūdens trūkums un vējš.

Tuvāk Austrālijas vidienei bieži saceļas putekļu vētras. Vētras centrā valda naktij līdzīga tumsa, bet pat simtiem jūdžu prom no centra ir vēl manāma Dust Storm ietekme.

Liekas, ka debesīm pārvelkas dzelteni pelēks šķidrauts. Dažreiz dienas vidū saule no debesu velves raugās zemē kā launa, sarkani iekaisusi acs. Gaisu pilda smalki putekļi. Tie iespiežas visur — liekas, ka zobos vienmēr čirkstētu smiltis, acis grauž, nosvīdušajām rokām, sejai un kaklam pielīp smalku putekļu kārtiņa. Šie putekļi iekļūst istabā pat caur slēgtiem logiem un durvīm, tie iespiežas pat skapjos un pārklāj drēbes un papīrus.

Patīkamākie gada laiki ir rudens un pavasaris, kad nav ne pārāk karsts, nedz arī pārāk slapjš.

Dīvaini izklausās, bet pār cik Austrālija vasarās cieš karstumā, par tik tai ziemu jācieš no pārlieku lielā nokrišņu daudzuma.

Parasti maija vidū arvienu biežāk sāk parādīties lietus mākoņi. Jūnijā jau bieži līst veselām dienām, un jūlijā pat veselām nedēļām no vietas.

Drīzi vien smilšainā zeme ir ūdens pārsātināta, un tā kā klinšu pamats neļauj ūdenim iesūkties dziļāk zemē, tas sāk notecēt uz zemākām vietām. Pirmie iebraucēji iznīcināja mežus, lai radītu ganības lopiem un laukus, un tā dabīgiem ūdens uzsūcējiem — kokiem — trūkstot, ūdens arvienu lielākos vairumos sāk tecēt lejup no kalniem. Mazās tērcītes kļūst urgas, urgas strautiņi, bet strauti lielas krācošas straumes. Ūdens drīz apstāj simtiem kvadratkilometru. Applūst lauki un pilsētas. Plūdi mēdz uznākt tik pēkšņi, ka braucēji pamet savus auto uz ceļiem un glābjas celmalas kokos. Kalnos ūdens atmiekšķē veselas nogāzes, kuras sāk slīdēt lejup, iznīcinot savā ceļā ēkas un mežus. Šogad kalnu nogruvumi pat aizbēra gultni kādai upei, kura tagad veido arvienu augošu ezeru.

Pilsētās simtiem brīvprātīgo ceļ smilru maisu valņus upes krastos, gaidot plūdu ierašanos no upju augšgala. Bieži vien šie valņi neiztur, ūdens spiediens tos pārrauj, un upe pārplūdina pilsētu. Armijas amfībiju auto evakuē iedzīvotājus un apgādā ar pārtiku laudis attālās farmās, kuras novietotas ik uz paugura virsotnēm, ir kļuvušas par salām ūdens plašumā. Straume sev līdzi nes kokus, nošlīkušus lopus un pat ēkas. Šogad plūdi iznesa vairākus ceļu un dzelzceļu tiltus, un apgrūtināja pat pārtikas piegādi Melburnai. Barovnas upe gāzusies jūrā desmit pēdu augstā mutulī, upes krākšana bijusi dzirdama jūdzēm tālu.

Līdz ar lietu Austrālijas dienvidus piemeklē arī no Antarktidas nākošās vētras. Brāzmainas vēja pūsmas brīžiem sasniedz 50 un pat vairāk jūdžu ātrumu stundā, tās sagāž žogus un izgāž kokus ar visām saknēm. Šeit starp auksto Antarktīdu un Austrālijas kontinentu nav siltu straumju, kā tas ir Eiropā, kuras ziemeļu „centrālā apkure" ir Golfa straume. Tāpēc arī vētras elpa ir auksta kā ledus pagraba gaiss. Mēs, ziemeļnieki, bieži gaisā jūtam to neizsakāmo, neaprakstāmo „kaut ko", kas vēsta sniega tuvumu. Kalnos arī tiešām krīt sniegs. Pērn sniga pat Melburnas centrā, un lielum lielā austrāliešu daļa redzēja sniegu pirmoreiz mūžā. Dīvainas izskatījās palmas, ap kurām virpuļoja negaisa nestās lielās slapjās sniega pārslas, kas uz dažām minūtēm klāja zemi, lai tad izkustu un sajauktos ar nākošā brīdī krītošajām lielajām ledaiņā lietus lāsēm.

Bagātnieki šai laikā dodas uz saulaino Kvīnslendi — zemi, kas nepazīst ziemu un kur cauru gadu var staigāt kreklos.

Vasaras tveicē šie laudis dodas uz zaļo Tasmāniju, kas, okeana apjozta, nekad tā nesakarst kā Austrālijas kontinents, un kur vasara atgādinot tālo dzimteni.

A. BB.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Daytonā, Ohio, svētdien, 3. augustā, pl. 4 pp. YMCA's Sinclair parkā literāra pēcpusdiena. Programmā dzejniece Zenta Liepa, aktrise Lilija Salnais un prozisti Girts Salnais un Hugo Puriņš.

*

NLJB (Nebr. Latv. Palīdzības b-bas) valde 20 jūnija sēdē nolēma turpināt sarunas ar dziedoni Porinu par baleta un dziesmu vakra (piedalīsies: Mežulis, Skujiņa un Poriņš) sarīkošanu Linkolnā 20. vai 27. septembrī, piesolot kā honorāru 60 proc. no brutto ienākuma.

Mierkalns ziņoja, ka sarakstoties ar teātra grupu pārstāvjiem Čikagā un Su Fals (D. dak.) par teātra viesizrāžu noorganizēšanu Linkolnā. Fiziskās audzināšanas instruktore O. Mednis ziņoja, ka ir noorganizēta fiziskā audzināšana meitenēm un bērnu svētkiem sagatavojot vingrojumus. Viņa apņēmās noorganizēt tautisko deju mācīšanu.

*

NLPB informācijas sapulcē 6. jūlijā biedrības priekšnieks E. Adminis nolasīja Palīdzības fonda pret slimībām gada darbības pārskatu. Fondā 182 vienības, — 269 pieaugušie, 128 bērni, kopā 397 personas; ienemts $5922.-, izdots $2536,33, atlikums $3385.-67.

*

Māc. H. Jesifers pastāstīja par jaunatnes salidojumu Linkolnā 12. un 13. jūlijā

PALĪDZĪBA JAUNKANADIEŠIEM

Lai palīdzētu jaunkanadiešiem atrast savu ceļu, ir nodibināta kāda organizācija, ko pazīst kā jaunkanadiešu padomi(The Council for New Canadians), ar galveno mītni Toronto pilsētā. Padomei ir plaši nodomi izveidot padomdevēju un palīdzības dienestus visas valsts apmēros.

Jauniebraucēji Kanadā parasti sajūt angļu vai franču valodas zināšanu trūkumu un šīs zemes paradumu un paņēmienu nezināšanu kā galveno šķēršli aklimatizācijai. Kaut gan kopš kara beigām Kanada ir ievedusi no Eiropas simtiem tūkstošu cilvēku, līdz šim minētā mērķa sasniegšanai ir bijusi visai vāji saskaņota darbība. Dominijas valdība gan sniedz zināmu palīdzību, apgādājot ar informācijas literatūru un personīgi sniedzot padomus, kā arī daudzos gadījumos nodrošinot Valsts Darba Pārvaldes (National Employment Service), Sarkanā Krusta un vietējo un religisko organizāciju palīdzību. Bet vēl līdz šim nav bijusi nodibināta īpaša valsts pilsoņu organizācija, lai palīdzētu jaunkanadiešiem iekārtoties jaunā dzīvē.

Kopš kāda laika šāds stāvoklis ir radījis pārdomas kā saprātīgu kanadiešu, tā arī Eiropas tautu grupu pārstāvju aprindās, jo eiropieši ierodas te arvien lielākā skaitā. Atzīstot šīs vajadzības, radās doma nodibināt Jaunkanadiešu Padomi.

Padome savu biroju iekārtojusi Toronto, 71 King Street, West, mājas trešā stāvā. Kāds Toronto žurnālists Vilhelms Krems, kas plaši pazīstams ar savu darbību jaunkanadiešu vidū, iecelts par sekretāru. Padomē aktīvi piedalās tādas organizācijas kā The Imperial Order Daughters of the Empire. The Junior League, YWCA, The Toronto Welfare Council un The International Rescue Committee kopā ar deviņu etnisku grupu pārstāvjiem (ukraiņu, poļu, ungāru, latviešu, igauņu, lietuvju, čechu, serbu un slovaku).

Pēc Krema domām, padomes svarīgākie uzdevumi ir panākt ciešāku sakaru un saprašanās nodibināšanu starp angliski runājošiem kanadiešiem un jaunajiem pilsoņiem, kas nāk no tām pasaules daļām, kur angliski nerunā, kā arī palīdzēt jauniecelotājiem iedzīvoties svešajos apstākļos.

Vasaras mēnešos padomes darbība aprobežosies it īpaši ar darba sagādi kvalificētiem un pus-kvalificētiem jaunkanadiešu strādniekiem. Vajadzības gadījumā rūpēsies par tulku sagādi, jauniebraucējs valodas nezināšanas dēļ nejustos atstumts.

Izveidojot savu turpmāko darbību, padome var būt jaunkanadiešiem palīdzīga dzīvokļu s meklēšanā uun sabiedrisku s karu izveidošanā ar angliski r nājošu sabiedrību.

Krems apgalvo, ka daudz i dvesmes padomes darbība sm lusi no Austrumeiropiešu palīd bas biedrības (Aid of the Ea Europeans), ka vada Roberts H Montreālā ,un ir cerības, ka ab organizācijas savu darbību a vienos, izveidojot pamatu jau iebraucēju palīdzības un padoi devēju dienestam visas val mērogā.

Lūgumi pēc palīdzības jā sniedz padomes birojā 71 Ki Street West, Toronto, vai telef niski: WAverley 9987.

C.

NLB manto namu Rīg

LATVIETE NOVĒLĒJUSI SABIEDRISKIEM MĒRĶIEM

Kamēr Nujorkas latvieši arvi vēl tikai spriež par sava nama gādi Nujorkā, gluži negaidot N jorkas Latviešu Biedrība kļuv par nama īpašnieci Rīgā. Tas kādas latvietes novēlējums, kas su savu mantu atstājusi sabiedr kiem mērķiem. Šī latviete ir H riete Milsone, kas dzimusi Rīgā, braukusi Amerikā 1904. g. un rusi 70 gadu vecumā 1951. g. aprīlī Nujorkā. Viņa bija nepre jusies, un viņai nebija piederī Visu savu mūžu viņa strādājusi mājkalpotāju un iekrājusi nau Pirms kara viņa bieži viesojus Rīgā un nopirkusi J. Asara namu, kura vērtība sniedzas 8000 latu. Viņa bija biedre N jorkas Latviešu Biedrībā ilgus dus. Savā testamentā viņa novē jusi 1000 dol. Nujorkas Latvie ev.-lut. draudzei, bet visu pārē mantu — Latviešu Biedrībai, k saņem 1.011 dol. naudā un mīn namu Rīgā. Šo namu biedrība rēs pārņemt savā īpašumā, p tams, tikai pēc Latvijas atbrīvo nas. Biedrība rūpēsies par M sones apbedīšanu un par viņas pa vietas uzkopšanu.

To ziņoja testamenta īstenotā biedrības bij. priekšnieks J. I novs, 19. jūlijā, Nujorkas Latvie Biedrības ģenerālsapulcē, kuru dīja biedrības priekšnieks R. Eg

ZIEDOJUMS INVALIDU NAMA

Jāņu vakars, ko biedrība rīko kopā ar DV, devis biedrībai 2 dol. skaidra atlikuma. Sapulce r lēma ziedot Invalidu Nama fo dam 100 dol.

Biedrības kapitāls pēdējā pu gadā pieaudzis par 700 dol. un sniedz 22.000 dol., no kuriem tu pie 6.000 dol. ir ieskaitīti nar pirkšanas fondā.

Sapulce pārrunāja jautājumu pemt par biedriem arī vecākus p 50 gadiem. Nujorkas Latviešu ba, kā zināms, ir pašpalīdzības ba, kas izsniedz saviem biedrie pabalstus slimības un miršanas g dījumos. Sakarā ar to arī nolik vecuma robeža, jaunus biedrus u pemot. Tā ir par šķērsli daudzie jauniebraucējiem, kas gribētu i stāties biedrībā, bet nevar tikt u pemti. Sapulce izraudzīja 5 loce ļu komisiju, kurai līdz nākošai g nerālsapulcei jāizstrādā attiecīg statūtu grozījumi.

Personas, kas nepārtraukti gadus bijušas par biedriem, uzpe par goda biedriem, atbrīvojot t no turpmākiem maksājumiem. S pulcē par goda biedri uzņēma E zabeti Leith.

Pēc sapulces biedri pakavēj pie atspirdzinājumiem. **A. Zv.**

UZ REDZĒŠANOS

ARTURA PRIEDNIEKA - KAVAĻRAS

KONCERTĀ

ŠOVAKAR

PLKST. 20.30 (precīzi), 22 COLLEGE ST.

Morālā apbruņošana Eiropā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

KĀ VI

...vēki savus uzvārdus ...na, iestājoties kādas ...mīgam posmam vi... ...iete normāli savu uz... ...ar laulībām, pieņemot ...lu. Daži maina uzv... ...no kaut kā slēptie... ...i. Sakarā ar to uzvā... ...mainījuši un dzīvoj... ...vārdu revolūcionāri, ...dumpinieki un brīv... ...idzi latviešu patriot... ...ki savus vārdus m... ...varējuši ciest uzv... ...nas, tālab izvēlējuši... ...tus uzvārdus. To at... ...ējā neatkarīgās Lat... ...kas ar likumu dē... ...izdarības legālizēt.

...luži pretējā virzie... ...ārdu maiņa virzīj... ...v mans nolūks tuvāk... ...apstākļiem, kas mu... ...šus uzvārdu maiņu ...r še nākas sadurties ...r vien ir vecie latv... ...līsies jau Džonsoni, ...seni, Stones u. c. ...ārdi, lai gan atvas... ...šu uzvārda, dažos ...ā kā atmiņa tikai ...is burts, piem. Birzi...

Savus uzvārdus mai... ...īstami latviešu sab... ...ieki. Latviešu sa... ...stos viņi saucas v...

...daudzi nemaz nezi... ...am tautietim ir jau... ...vārds. Piem., Amer... ...ejnieks Krišjānis N... ...a pazīstams vienīg... ...erikāņos viņš sauc... ...an Nather. Arī viņa... ...olfs Auns izmai... ...ucoties mūža otrā ...unu.

Amerikā ar svešie... ...eloja daudzi piek... ...ņi baidījās, ka tos ...rievijas cars izdot t... ...s gadījumos piepra... ...u bijusi sākusies, b... ...iem protestiem atu... ...na vārdu Amerikā ...epiņš (miris 1951. ...latviešu sociālisti ...idzot komūnistisk... ...atviešu redaktors. ...pš no Londonas 1... ...a ieradās ar Jau... ...i. Viņš ir pazīstam... ...u žurnāla Melnais ...rādnieks un Jau... ...daktors un izdevē... ...alsts domes bij... ...zols, tagad paras... ...rsol, Dr. Rūsis kā ...ankovskis Kanadā ...teresantu gadīju... ...ēt, ka ne visi uzv... ...izējuši, bet ir arī š... ...iem., Bostonas la... ...ācītājs Kārlis Cel... ...us saucas Carl Se... ...ā uzvārdā saucas ...adi. Arī pašā jaun... ...ama uzvārdu mai... ...urgailis tagad s... ...et V. Fetlers par...

...Pasaulē tik dau... ...kāršu spēles, p... ...mazus bērnus s... ...mīļākās apgērb... ...to viņas tevi s... ...krusttēva Krist... ...ties, aizmirst d... ...lim taisnība — ...vainīga Putnu ...miem? Varbūt ...Gederta Grigul... izbiedēts sikspā...

Sāka lūkot... ...kārtībā. Dažs a...

VĒSTURNIEKS, ADMIRĀLIS UN CITI PAR MORĀLO APBRUŅOŠANOS

...nglu karaliskās jūras akadē... ...jas vēstures docents Robins ...vats priekšlasījumā studen... ...n Lundas universitātē teica: ...eoloģija ir uzskats, kas īste... ...ams dzīvē. Tā ir ticība vai ...liecība darbībā." Tāda ir Mo... ...ā apbruņošana: tā balstās uz ...absolūtām morāles normām, ...as reālizējot katram cilvēkam ...iespējams pārveidoties, un vi... ...n kopīgi dot atbildi pašrei... ...ā situācijā pasaulē.

„Absolūtās normas," turpina ...R. Movats, „lai cik nepilnīgi ...lietotas pagātnē, ir bijušas ...uzaicinājums un ierosme aug... ...kam dzīves veidam. No otras ...es, relātīvu normu akceptē... ...a ved tikai pie sabrukuma, ...attīstās ar pieaugošu ātrumu. ...zi kompromisi personīgā dzī... ...godīguma ziņā pret mums ...iem un citiem, vai jautājumā ...tīrību, noved pie vispārēja ...rukuma un savas zemes no... ...ības. Pašlaik ir liela ideo... ...ijas vajadzība, kas atkal at... ...dzīves absolūtās morāles ...mas kā civilizētās dzīves vad... ...ijas un kas ved cilvēku kon... ...tā ar to spēku, kas dara ie... ...jamu šo norunu īstenošanu ...sonīgā, sociālā, nacionālā un ...rptautiskā dzīvē."

...āņu Dr. theol. Pauls Broder... ...is saka: „Sirdsapziņai ir atkal ...larbojas kā radošam dzinēj... ...ekam. Tas notiek ar morālo ...oruņošanos. MRA (Morālā ap... ...inošanās — Moral Re- Arma... ...nt) nostāda cilvēku absolūto ...mu priekšā un dod iespēju ...usīties balsi, kas runā uz ...dsapziņu."

Kas ir spēks, kas runā uz ...dsapziņu un dara mūsu dzīvi ...nvērtīgu, labāku? Atbildi dod ...rālās apbruņošanās dibinātājs ...Franks Buchmanis: "Armi... ...un pakti, ekonomiskās vie... ...sanās ir nepieciešamas. Izšķī... ...s faktors ir, vai cilvēkus un ...itas vada materiālisma balss ...i Dieva balss."

Pasaulē pazīstamais amerikā... ...pētnieks, admirālis Bairds E. Byrd), kas savā laikā no... ...bināja fondu bēgļu darbības ...palstīšanai, garā rakstā par ...rālo Apbruņošanos laikrakstā ...he American Weekly" izteic ...RA nepieciešamību, to formu... ...ot: „MRA ir pāri partijām, ...irām un uzskatiem. Tā nav or... ...nizācija, kur var iestāties, bet ...ir ideoloģija, pēc kuras dzī... ...jam, ne jauna reliģija, bet ...ms dinamisks spēks. Tā sākas, ...d tu sāc pats dzīvot saskaņā ...4 absolūtām morāles normām: ...dīgumu, tīrību, nesavtību un ...lestību."

NEGĀTĪVU IDEOLOĢIJU NEVAR UZVARĒT BEZ IDEOLOĢIJAS

P. Hovards, Daily Express bij... ...olītiskais redaktors, kura 5 grā... ...atas Anglijā vien ir pārdotas ...o 800.000 eks. Ideas have Legs ...ASV izdevējs: Dulle, Sloan and ...earce, N. Y., Anglijā, Bland... ...rd Press) raksta: „Mēs izcīnām ...ivus karus, abus pasaules fron... ...Viens ir ieroču karš. To izcīna ...r lielgabaliem, tankiem, lidma... ...ām, armijām, savienībām. ...trs ir ideju karš. Šo svarīga ir ...iņas pārliecība, dzīves uzskats, ...orāles normas. Ideju karš sākas ...irms ieroču kara un turpinās vēl ...gi, kamēr ieroču karš ir bei... ...zies." „Nevar uzvarēt ideju ka... ...u ar ieroču varu. Ideju nevar ...ošaut. Cilvēki ir bieži mēģinā... ...uši tā darīt, bet nav laimējies. ...a mūsu ieroči uzvar, vēl nenoti... ...ēmē, ka uzvaram uzvarēto ti... ...ību, līdzīgi tam, kā ieroču uz... ...vara par okupētām zemēm ne... ...var uzvarēt brīvo cilvēku ticību ...okupētās zemēs. Mēs esam to... ...ālā karā un tādēļ mērķis ir to... ...āls. Tādēļ ir jāuzvar ne tikai ...ieroču, bet arī ideju karā. Ar ...smu nicināšanu vēl tie nav uz... ...varēti." Komūnisms ir ideolo... ...ģija, materiālistiska ticība. Tam ...pretī jāstāda jauna ideoloģija, ...kas izteic visu cilvēku tiesības ...pēc brīvības un taisnības. Kas ...dod demokratiskās pasaules at... ...bildi ideju karā? Oslo universi... ...tātes filozofijas un filoloģijas fa... ...kultātes dekāns prof. E. Skards ...zviedru izcilu rūpnieku 2 dienu ...MRA informācijas- treniņa sa... ...nāksmē teica: „Demokratijai va... ...jag ideoloģijas, kas balstās uz ...vienkāršiem morāles principiem. ...Šo uzdevumu ir uzņēmusies Mo... ...rālā Apbruņošana. Īstenībā tas ...nozīmē kristīgo pamatprincipu ...atjaunošanu, tie ir godīgums, tī... ...rība, nesavtīgums un mīlestība." „Kad iepazinos ar Morālo Ap... ...bruņošanu, tūliņ sapratu: še ir ...cerība mūsu bezcerīgai ģenerā... ...cijai. Tā ir renesanses iespēja. ...Še ir patiesi kaut kas jauns: ne ...organizācija visiem citiem, ne ...jauna lieta, ne partija, sekte, bet ...spēks cilvēku sirdīs; ideja, kurai ...jāpurē viss, kamēr vēl ir laiks."

MORĀLĀ APBRUŅOŠANA UN KOMŪNISMS

Zviedru bīskaps B. Jonsons, ...kas darbojas rūdas raktuvju un ...spēkstaciju bagātā stratēģiski ...svarīgā Norlandē, Ziemeļzviedri... ...ā, ir piedalījies gan MRA pa... ...saules konferencēs Šveicē Ko ...(Caux) un Amerikā (Mekino— ...Mackinac), dod vienkāršu un ...skaidru atbildi par Caux-. „Ko... ...mūnismam ir Maskavā, Morālai ...Apbruņošanai — Ko (Caux)." ...Bet ko saka aiz dzelzs priekš... ...kara? Vācu iekšlietu ministrs ...ziņo, ka vācu kara gūstekņi Pa... ...domju Savienības treniņu cen... ...tros aiz Urāliem tiek brīdināti ...no MRA. Iekāms gūstekņi tiek ...atbrīvoti, viņi dabū 8 stundu ...„izglītību" pret šo ideoloģiju.

Anglu ogļraču arodorganizāci... ...ju savienības centrālās valdes ...loceklis par MRA darbības re... ...zultātiem ogļu rajonos saka: ...„Kad MRA ienāk — komūnisms ...iziet un produkcija aug." Tas ...tādēļ, ka tiklab strādnieki kā ...darba devēji lietojot savā dzīvē ...un darbā 4 absolūtās normas, ie... ...gūst jaunu atbildības un sadar... ...bības sajūtu. Problēmas vairs ...neatrisina pēc tezes: „Kam ir ...taisnība", bet gan pēc tēzes: ...„Kas ir taisnība". Šķiru cīņas dog... ...mu vietā stājās 4 absolūtās mo... ...rāles prasības un domas, kā kal... ...pot vienam otram, visai tautai ...un cilvēcei. Saskaldītība un naids ...mazinās, rodas jauns darba ...prieks.

Amerikas kontinentu MRA pa... ...saules konferencē Mekino (Ma... ...ckinac Island, Mich.) Dr. F. ...Buchmanis apzīmēja svinīgā at... ...klāšanas runā kā „sagatavoša... ...nos, lai revolūcionāri demonst... ...rētu atbildi pret komūnismu."

EIROPAS PARLAMENTĀRIEŠI IELŪZ UZ KO (COUX)

Ievērojot svarīgo nepieciešamību personīgi domāt un darboties ideoloģiski tiklab kultūrālā, saimnieciskā, politiskā un starptautiskā laukā, grupa angļu parlamentāriešu, reprezentējot vi... sas politiskās partijas Augš- un Apakšnamā, ir iesūtījušas brīvo zemju parlamentāriešiem ielūgumu satikties Ko (Caux), Šveicē, Morālās Apbruņošanās pasaules treniņa centrā Eiropā, laikā no 15. augusta līdz 15. septembrim.

Ielūgumā min: „Pēdējos 6 gados Morālā Apbruņošana ir pulcinājusi 450 parlamentāriešu no 43 zemēm uz pasaules konferenci Ko (Caux). Cilvēki ar dažādiem politiskiem uzskatiem ir atraduši kopēju pamatu. Tur tiek radīts praktisks atrisinājums daudzām tām problēmām, ar ku... rām pasaule ir cīnījusies, kā arī dota atbilde neuzticībai un bai... lēm, kas saskalda šķiras, rāses un tautas. Šogad vairāk kā jeb... kad ir nepieciešams, lai brīvo zemju parlamentārieši satiktos un veidotu ciešāk savstarpēji vienojošas saites, pašreizējā ide... ju ciņu laikmetā un radītu ideju vienību, kas nepieciešama, lai novērstu katastrofu."

Atbildot uz angļu ielūgumu, franču deputāts J. Dimā (Du... mas) izteicās: „Mēs vēlamies red... zēt pasaules parlamentāriešu kā vienotāju spēku. Atslēga šā... dai attīstībai ir plānotā konfe... rence Ko (Caux), kur dažādo zemju parlamentārieši var dis... kutēt problēmas ne tikai uz po... lītiskās, bet arī morālās bazes. Mēs varam pasākt pilnīgu vie... nību uz morāles normu pamata. Šīs morāles normas ir sabiedrī... bas pamatakmens un nākotnes cerība. Katru parlamentārieti vajag informēt par Morālo Ap... bruņošanu."

Arī pārējo zemju parlamentā... rieši atzīst MRA gara nepie... ciešamību politiķu attieksmēs.. Zviedrijas „Riksdaga" Augšnama priekšsēdis A. Sevstroems līdz ar visu lielāko partiju pārstāv... iem ir uzaicinājis pārējos kollē... gas piedalīties 14 dienas Ko (Caux) sanāksmē.

(Nobeigums sekos).

Māju pirkšana un celšana

(Turpinājums)

Kad visi šie jautājumi ir pie... nācīgi pārbaudīti un noskaidroti, tad pārdevējs paraksta īpašuma sodošanas aktu, kura norakstu nekavējoties iesniedz reģistrāci... jas iestādei, lai saņemtu to atpa... kaļ ar atzīmi, ka īpašuma tiesī... bas ir pārgājušas uz pircēju.

TITULS UZ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

Tituls uz nekustamu īpašumu nozīmē kādas personas īpašuma tiesību pakāpi vai gradu uz savu īpašumu. Īpašums var būt iegūts pirkšanas ceļā, mantojot pēc te... stamenta vai likuma. Teorētiski nevienai personai nevar piederēt nekustāms īpašums neatceļami un neaizkarami. Tas ir vēl feodā... lās sistēmas mantojums, lai visa zeme piederētu valdošajam mo... narcham. Kad karalis saviem lordiem piešķīra zemes, viņš to... mēr vēl sev paturēja uz tām ga... līgās noteikšanas tiesības, jo lor... dam bija tikai dots „an estate". Kad lords tālāk dāvāja zemes ga... balus saviem brīvļaudīm, tie sa... ņēma tos „brīvā lietošanā" (an estate in freehold). Brīvcilvēku tad sauca (tenant), kas nozīmē zemes turētāju jeb lietotāju. Arī šodien vēl lieto tos pašus izteicienus viņu oriģinālā nozīmē. Tā... pēc pirkšanas aktos var sastapt pircēju apzīmētu tikai par nomnieku vai pastāvīgo nomnieku. Sekojot šai paražai, pamatā visa zeme iegūta no valsts, un vēl ta... gad zemes īpašuma virstiesības pieder attiecīgai valsts provincei. Tāpēc, ja valstij ir vajadzība pēc kāda privāta zemes gabala, pie... mēram, autoceļa ierīkošanai, tad viņa to var īpašniekam atsavināt pret piemērotu atlīdzību. Pro... vince šo savu tiesību var nodot tālāk attiecīgai pašvaldībai.

Ar to pašu principu sakarā ir arī noteikums, ja kādai personai nepaliek likumisko mantinieku un nav bijis arī testamenta, tad zemes īpašumi pāriet valstij.

Īpašuma tiesības šķiro trīs vei... dos: 1) Estate in fee simple — nozīmē, ka īpašniekam ir pilnas tiesības par savu īpašumu, viņš ar to var rīkoties pēc patikas. Testamentā vai citā līgumā tas var lietot vārdus: „... līdz ar vi... ņa mantiniekiem", nododot savu īpašumu. Tas ir augstākais un pilnīgākais īpašuma veids. 2) Estate in fee tail — pēc šī īpa... šuma statusa īpašums pāriet mantošanas ceļā tikai uz pēcnā... cējiem tiešā līnijā, no tiem atkal uz viņu pēcnācējiem. Tas ir ta... gadējos apstākļos neparasts stā... voklis. Vairākās provincēs šo kār... tību likums atcel. Ontario pro... vincē tiesā panāk šī stāvokļa anulēšanu un īpašuma pārvēr... šanu pirmā punktā minētajā stā... voklī, kad ar īpašumu var rīko... ties pēc patikas. 3) Mūža tiesī... bas (life estate). Pēc šīm tiesībām kādai personai pieder īpašuma tiesības uz mūžu. Šādas tiesības var nodibināties tad, ja vīrs mir... stot novēl savai pakaļpalicējai sievai mūža tiesības uz savu ne... kustamu īpašumu, bet pēc viņas nāves īpašums pāriet uz bērniem ar neierobežotām tiesībām. Sieva tad nevar īpašumu pārdot vai atdāvināt vai ar testamentu no... vēlēt citam.

Šādas mūža lietošanas tiesības uz nekustamu īpašumu var no... dibināties arī citādā ceļā. Vīram mirstot, sieva manto pēc likuma sev mūža tiesības un vienu trešo daļu no vīra atstātā nekustamā īpašuma, kas ir domāts viņas „pūra daļa" (dower). Saskaņā ar šiem noteikumiem pēc vīra nāves sieva var jau rīkoties ar vienu trešo daļu īpašuma, vai arī sa... ņemt trešo daļu no īpašuma ie... nākumiem un peļņas, vai arī sa... ņemt vienreizēju izmaksu, aprē... ķinātu pēc apstākļiem. Šīs tiesī... bas viņai nevar atņemt. Tāpēc arī, ja precējies vīrs pārdod nekusta... mu īpašumu, pircējs var prasīt (ko parasti arī dara), lai arī pār... devēja sieva paraksta līdzi pār... devuma līgumu, atsakoties no savām tiesībām uz viņas pūra daļu no šī īpašuma. Ja sieva ne... paraksta līdzi pārdevuma līgumu, tad pircējam paliek risks, ka pēc pārdevēja nāves atraitne var pie... prasīt no nopirktā īpašuma savu „pūra daļu".

Kanadā šīs pūra tiesības ek... sistē tikai Ontario un piejūras provincēs. Albertā, Saskačevanā un Manitobā šādas pūra tiesības neeksistē, bet tām tur radītas zi... nāms aizstājējs vienīgi muižu īpašumos. Britu Kolumbijā šis institūts pilnīgi atmests.

Arī vīram pēc sievas nāves nodibinās mūža lietošanas tiesī... bas uz sievas atstātiem nekusta... miem īpašumiem, bet tikai tad, ja laulībā ir palicis arī bērns, kas tiesīgs mantot mātes īpašumus. Bet ja vīrs ar savu īpašumu dzīvs būdams, nevar absolūti brīvi rīkoties bez sievas piekri... šanas, viņš nevar viens pats pār... dot vai atdāvināt īpašumu, jo ar to aizkartu sievas pūra tiesības. Tad sieva ar savu īpašumu var brīvi rīkoties bez vīra ziņas un piekrišanas. Šīs vīra mūža tiesī... bas uz sievas atstāto mantu pa... stāv tikai Ontario un piejūras provincēs, pārējās tās ir pilnīgi likvidētas.

LĪDZĪPAŠNIEKI

Pastāv divi kopīpašuma veidi. Pirmais veids, ko sauc par „joint tenants", var nodibināties ar pir... kuma līgumu un testamentu Īpašums nav faktiski sadalīts di... vās daļās, bet katrs līdzīpašnieks ir tiesīgs uz visu īpašumu. Rak... sturīgākā tāda kopīpašuma pa... zīme it kā, ja viens no kopīpaš... niekiem mirst, tad īpašums pilnī... gi pāriet otram īpašniekam. Šī apstākļa dēļ parasti vīrs un sieva mēdz būt šāda veida kopīpašnie... ki, lai, vienam vai otram mirstot, īpašums pārietu otram bez kā... dām sevišķām formalitātēm un mantošanas tiesību meklēšanas un kārtošanas. Šādi kopīpašnieki var celt prasību par tiesībām, iz... rietošām no kopīpašuma, tikai abi kopīgi un tāpat kopīgi tos ti... kai var iesūdzēt. Ja šādu īpašu... mu pārdod, tad kā pārdevējiem jāpiedalās abiem kopīpašniekiem.

(Turpinājums sekos).

Zilupes ceļojošie robežvārti

Kad es 1930. gadā pārgāju Zilupē uz pastāvīgu dzīvi, tad vietējie iedzīvotāji man ieteica katrā ziņā aiziet uz Latvijas ur... Padomijas robežu un tur apska... tīt „slavenos" robežvārtus Krie... vijas pusē. Rietumu uztvērē to... reiz šie vārti bija kļuvuši par divu pasaules uzskatu robežu, par robežu starp demokratiju ur... totālismu, brīvību un verdzību. Tāpēc daudzi ārzemnieki gan no Eiropas, gan no citām aizjūras zemēm lielā skaitā devās uz Zil... upi, lai redzētu šo pasaules „brī... numu", un robežsargu priekš... niekam plkv.-leitn. J. Lapsam bija darba pilnas rokas. Īstenībā minētie robežvārti bija nenozī... mīga celtne, kādu tagad vēl va... ram redzēt 15. attēlā Latvijas Konversācijas vārdnīcas grāma... tā.

Metot skatu atpakaļ nesenā pagātnē, mums jāsaka, ka, sākot ar 1939. gadu, minētie Zilupes robežvārti laiku pa laikam tiek pārcelti uz rietumiem. Ar katru šā... du pārcelšanu samazinās brīvo val... stu un tautu skaits, bet pieaug ko... mūnisma verdzībā smokošas ma... sas. 1939. gadā šos vārtus uzcēla uz Bugas upes, kad Polija zaudēja savu neatkarību un tika sadalīta starp Padomiju un Hitlerisko Vā... ciju. 1945. gadā šos vārtus jau uz... būvēja uz Oderas—Neisas līnijas, kad jau pie Gerlicas un Frankfur... tes pie Oderas bija atnākusi robe... ža starp Rietumu un Austrumu pa... saules uzskatiem. Bet pašreiz, tas r 1952. gadā, Zilupes robežvārti tiek celti Elbas labā krastā, kaut kur starp Hamburgu un Harca kalniem un arī Berlīnē starp austrumu un rietumu sektoriem. Pašreizējais vārtu celājs ir Vācijas padomju joslas Himlers — Vācijas tautas republikas valsts drošības ministrs Kaisers.

Tūkstošiem cilvēku, kas līdz šim dzīvoja pie Vācijas rietumjoslas robežas, tiek deportēti uz austru... miem. Katrs, kuram nelaimējas iebēgt ar sainīti rokā Rietumvācijā, nonāk Austrumvācijas policijas rokās un tas ar varu tiek aizvests no savām mājām. Jo Kaisers El... bas krastos pašlaik ceļ Zilupes ro... bežvārtus un līdz ar to 3 km platu robežjoslu, no kuras izvāc visus ie... dzīvotājus, lai pilnīgi atdalītu vie... nu Vācijas daļu no otras, un lai rastu pamatu „nacionālās" Vācijas armijas radīšanai pēc Bonnas un Sabiedroto valstu līguma paraks... tīšanas par Rietumvācijas turp... māko likteni. Kā savā laikā komi... sārs Vanags Rīgā ar putām uz lū... pām deklarēja, ka kolchozu nebūs, un kas no tā iznāca, to mēs visi zinām, tā arī tagad oficiālā Aust... rumvācijas preses aģentūra — Allgemeines deutsches Nachrich... tenbuero — (ADN) — dementēja un visādi atsauca vāciešos jau agrāk cirkulējošās baumas par šādu akciju. Arī šai aģentūrai iznāca gluži tāpat kā toreiz Vanagam Rīgā.

Tautu un iedzīvotāju deportē... šana jau ir komūnistu parastā cī... pas metode. Īsajā kursā to nosauc par valsts administratīvu funkciju valsts un robežas drošības uzturē... šanai. Nav Padomijā tāda tiesneša, kas izlemtu lietu prāvnieku inte... resēs. Katrs tautas tiesnesis vadās tikai ar „pēc grafikas" uzstādīto valsts uzbūves plānu un savas per... sonīgās ādas interesēm. Padomijas tiesību zinātņu teoriju noteic Vi... šinskis ārlietu ministrijā Maskavā. Sistēma stāv pāri personai, un va... došais faktors ir katras piecgades plāns, nevis cilvēku labklājība. Lai gan komūnisti bēg no kristīgās ti... cības dogmām kā žīds no krusta, tomēr viņi, neuzdodot avotus, no kā tas ņemts, ieveduši savā satver... smē apustuļa Pāvila vārdus, tos nedaudz pārfrazējot: „Kas nestrā... dā komūnisma labā, tam nebūs ēst!"

Vāciešu deportācija notiek Pa... domijas imperiālisma ietekmē. Šo... reiz tā skar platu joslu no Balti... jas jūras līdz Čechijas robežām. Mēs, latvieši, jūtam līdzi vācie... šiem, kuru zemē mēs varējām kādu laiku paglābties, kamēr tikām pie vietas un darba citos kontinen... tos. Bet mums tagad jājautā, vai Zilupes robežvārti vēl tiks kādreiz celti uz Rietumiem, kur tie tad tiks novietoti un kad beīdzot pienāks tā diena, kad tos pakāpeniski sāks celt atpakaļ uz austrumiem un beidzot saskaldīs un iesviedīs ugunī? Zilupes robež... vārtu dēļ apm. 100.000 Rietum... berlīnes iedzīvotāji tagad ir at... šķirti no savām darba vietām un īpašumiem Austrumberlīnē. Šo vārtu ietekmē tagad pārgriež te... lefona vadus un pārtrauc satiksmi Berlīnē starp krievu un sabiedro... to joslām un tāpat starp abiem El... bas krastiem. Šo pašu vārtu dēļ ir vairojies nelegālo pārbēdžu skaits Rietumvācijā desmitkārtīgi, un Bonnas valdībai ir lielas grūti... bas ar šo bēglu novietošanu.

Vienā ziņā gan ir progress: nav pasaulē daudz tādu, kas speciāli brauktu skatīt Zilupes celojošos robežvārtus kaut kur pie Libekas, vai Elbas., kā tas bija 1930. gadā. To idejiskā nozīme nu reiz visiem ir skaidra un labi saprotams, ka, pastāvot šiem vārtiem kaut kurā vietā Eiropā, nevar būt runas par Eiropas un visas pasaules labklā... jību. Tūlīt aiz Zilupes robežvār... tiem sākas verdzība un vabadzība. Pastāvot šiem vārtiem, nevar būt runas par vienotu Vāciju, vienotu Eiropu un tāpat nevar būt runas par mūsu došanos atpakaļ uz to zemi, kurā ir kārts mūsu šūpu... lis.

J. Liede.

AUSTRĀLIJA IZMANTO URĀNA KRĀJUMUS

Jau agrāk Austrālijā bija atra... sti urāna krājumi, bet toreiz to pie... tiekami nenovērtēja, jo tad vēl ne... bija izgudrota atombumba. Rūdu aizsūtīja Vācijas zinātniekiem, kas valrāk interesējās par tās rādija saturu nekā par urānu. Rietumu demokratijām pašlaik ir tikai 4 vie... tas, kur iespējams iegūt urānu: Kanada, ASV, Dienvidafrika un Beļģijas Kongo. Tāpēc arī jaunie atradumi Austrālijā ir ļoti svarīgi kā militārā, tā politiskā ziņā. Ang... lija jau kara laikā sūtīja savus ekspertus uz Austrāliju, bet 1949. g. tos atsauca, jo kaut gan pasāku... mā ieguldīja 60.000 mārciņas, pa... nākumi neapmierināja. Dienvidau... strālijas valdība tomēr meklējumus turpināja uz savu roku un arī at... klāja jaunus urāna laukus. To iz... mantošanu tomēr kavē dedzināmā materiāla trūkums, jo Dienvidau... strālijā ir tikai nedaudz brūnogļu. Šai lietā iejaucās Austrālijas ap... vienotā pārvalde un izsludināja prēmijas no 1000—25.000 mārci... ņām par sevišķi vērtīgu urāna lau... ku atrašanu.

Prēmijas līdzēja, un tagad ir at... rasti jau divi lauki — viens otrās šķiras Radium Hill un otrs Rum Dungle apm. 70 jūdzes uz dienvidiem no Darvinas, kurš sa... tur sevišķi bagātīgus urāna krāju... mus.

Šī gada sākumā Anglija nosūtīja uz Austrāliju savu speciālistu ģeo... logu Dr. Davidsonu un vēlāk ASV atomenerģijas komisijas ļēvieļu nodaļas vadītāju Johansonu. Tie atzina, ka atradeņu lauki ir līdzvēr... tīgi Kanadas un Dienvidafrikas laukiem.

Nākošais un turklāt bīstams jau... tājums ir, kā izmantot šos krāju... mus. Austrālijas valdība bija spie... sta savos komerciālos aprēķinos ie... vērot arī Anglijas un ASV vaja... dzības atomieroču ražošanā. Pa... gaidām Radium Hilla urāns tiek nodots ASV atomenerģijas komisi... jai un Austrālijas valdība par viņu mārciņu urāna oksīda saņems ap 4 dol., pie kam ASV palīdzēs ar tehniķiem un īkapitālu Rum Dun... gle depozītu izmantošanā.

Bumba tiesneša namā

Parīzē. — Līdz šim vēl ne... noskaidrots parīzietis izdarījis atentātu pret tiesas žūrijas priekšsēdi Didjē, kas deva rīkojumu atbrīvot no apcietinājuma aizturēto franču komūnistu va... doni Diklo. Nezināmais protestē... tājs sviedis bumbu uz tiesneša dzīvokli. Sprādzienā tas gan... gi sapostīts, bet pats Didjē nav cie... tis, jo atentāta laikā tas nav bi... jis mājās.

Pie latviešu farmeŗa Ontario provincē

CEĻOJUMA PIEZĪMES

Visos gadījumos, kad Kanadas jaunajiem farmeŗiem Ontario pro... vincē nepieciešama palīdzība, to sniedz Settlement Office, Depar... tament of Immigration and City... zenship, Toronto. Man kā Toron... to Departament of New Canadian Service — Real Estate Co darbi... niekam bieži nākas apmeklēt jaun... kanadiešu farmas. Arī šajā gadīju... mā, kad superintendants M. I. Šnorre devās inspekcijas ceļoju... mā, braucu viņam līdz. Starp ci... tu apmeklējām latvieša Aleksandra Kalniņa farmu, kuru tas ieguva šī gada martā mēnesī.

Superintendants Settlement Of... fice dienestā kalpo jau trīs gadi un šajā laikā farmās iekārtojis ap 500 jaunkanadiešu ģimeņu, labi pazīst apkārtni un tajā dzīvojošos cilvē... kus. Brauciena laikā viņš mani ie pazīstināja ar skaisto apkārtni. Pa ceļam redzējām daudz labi iekop... tu farmu, auglu dārzu, labā stāvok... lī druvas un pļavas. Zirgus un ai... tas redzējām pavisam reti, toties visapkārt labi ganāmpulki, pa lie... lākai daļai Holšteinas sugas lopi, jo rajons ietelp lopkopības resp. piensaimniecības apgabalā.

KALNIŅA FARMĀ

Ap plkst. 3 pp. iebraucām A. Kalniņa farmā, 60 jūdzes no To... ronto un 4 jūdzes no Orangeville. Pats saimnieks ir mājās, tikai vi... ņa brālis aizbraucis uz pilsētu da... rīšanās. Kalniņš ir ap 40 gadu v., neliela auguma kalsens vīrs, ļoti laipns un viņa sievu no Anglijas ie... braukuši Toronto. Darbu nav va... rējuši dabūt un tāpēc nolēmuši kļūt patstāvīgi — pirkt lauku ne... kustamu īpašumu.

Par farmu samaksājuši $6.500, iemaksājot $1.000. Tagad jau no... maksāts $2.500. Farmas kopplatī... ba ir 112 akru. Šogad jau 80 no tiem apsēti ar auzām, kviešiem un liniem. Pārējie 32 akri ir mežs un ganības.

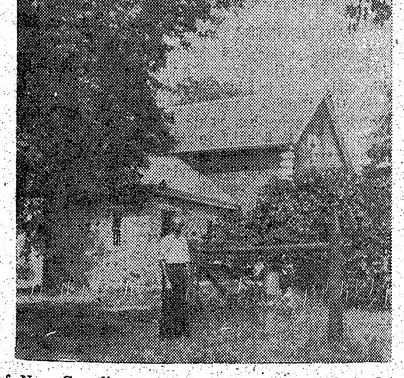

A. KALNIŅŠ SAVĀ FARMĀ ONTARIO PROVINCĒ KANADĀ

„Kad martā ieradāmies farmā," stāsta Kalniņš, „tā bija ļoti nolai... sta. Neraugoties uz auksto laiku, tūliņ ķērāmies pie darba: pašu spēkiem remontējām ēkas, salabojām žogus un uzcēlām, lūk, šo vistu kū... ti un novietni govīm (norāda uz glītām jaunceltnēm) sagādājām arī malku kurināšanai, pietiks pa... ris gadiem. Pavasarī nopirkām 1200 cāļu: 350 vistiņas un pārējos gailīšus. Par duci gailīšu samaksā... jām $5.00 un par duci vistiņu $16 Gaiļus rudenī pārdosim, bet vistas paturēsim. Olas pieprasa cauru gadu.

Nopirkām arī 6 sugas govis. 500 dol. bija pašiem un 1.600 aizņēmā... mies no bankas. Govis ir ļoti la... bas, viena no tām dod 38 pintu pie... na dienā. Arī labības raža šogad paredzama laba, būs lopiem un pārdošanai.

Pēc farmas, lopu, putnu, dārzu un māju apskates iegājām dzīvoja... mā ēkā, kurā valda tīrība un kār... tība. Ēkā ir 7 plašas istabas, ūdens... vads un citas ērtības. Saimnieks mūs pacienāja ar pienu un kafi... ju. Es dzēru pienu, kas bija daudz garšīgāks un smaržīgāks kā Toron... to.

Beidzot saimnieks mums pasnie... dza viesu grāmatu, kurā abi pa... rakstījāmies.

Šajā apgabalā ir arī citas latvie... šu farmas, kas jau labi iekoptas, jo īpašnieki tajās saimnieko jau 2—3 gadi. Kāds latvietis nopircis tuvu... mā farmu par 17.000 dol. ar labām ēkām, 200 akru zemes, darba ri... kiem utt.

„Bet arī mēs pēc pāris gadiem tiksim uz kājām," atvadoties saka Kalniņš.

N. Tretčikovs

APKĀRT ZEMES LODEI

Vācu inženieris Karlo Pagani... ni izgudrojis jauna veida at... slēgu, kurai nav vajadzīga slē... dzene. Atslēga ir pavisam maza un izgudrotājs tai devis nosau... kumu „Ragana". Iedarbināt to var tikai īpašnieks, nostādot se... višķā burtu kombinācijā. Vāci... jā izgudrojums jau patentēts un arī ārpus Eiropas par to radusies ļoti liela interese.

*

Bombejā kādā slimnīcā uz... nemts Sabjadali Shah, kurš ap... galvo, ka esot sasniedzis 127 g. vecumu. Viņš esot pats redzējis un piedalījies 1830. g. angļu ka... raspēka ieiešanā Igatpurī, kas atrodas 150 km uz ziemeļiem no Bombejas. Ārstiem viņš paskaid... rojis, ka lielo vecumu sasniedzis, pateicoties savam vienkāršam dzīves veidam. Viņš nekad ne... esot bijis precējies, nekad neesot smēķējis vai lietojis alkoholu, ne arī taukus ēdienus, bet para... sti pārticis no piena un šķidrām virām.

o

89 gadus vecais Vinčesteras markīzs salaulājies ar 46 g. vecu indiešu skaistuli Bapsy Pavry. Markīzs paskaidrojis žurnā... listiem: „Kad jūs sasniegsit ma... nu vecumu, tad sapratīsit, ka nedrīkstu vairs zaudēt laiku."

*

Anglijas tiesu prakse atkal pa... rādījusi savu īpatnību, šoreiz ar Anglijas augstākā tiesneša lor... da Godarda spriedumu par rei... binošu dzērienu pārdošanu un lietošanu. Augstais tiesnesis pa... skaidrojis, ka stingrie dzērienu izsniegšanas noteikumi neattie... cas uz kuģiem, kas brauc pa Temzu, un tā pārāk izslāpušie angļi pilnīgi legāli var dzesēt slāpes arī laikā, kad visas dzer... tuves pilsētā ar likumu slēgtas.

o

Ar sirdi sirgstošais multimiljo... nārs Aga Kāns izteicies, ka viņš vēl gribot salabināt un atkal sa... vest kopā viņa dēlu princi Ali Kā... nu un tā bij. sievu kinozvaigzni Ritu Haivorti. Paveicis šo ieceri, viņš esot gatavs mirt.

*

Olsunda skolas skolotājs Leifs Gjerness konstruējis jaunu navi... gācijas instrumentu, kas savas vienkāršības dēļ, cerams, iegūs lielu popularitāti.

Instrumentu izgatavos no pla... stikas. Tas atvieglinās sarežģītos matemātiskos aprēķinus navigā... cijā, ievērojami aiztaupot laiku un novēršot nejaušas kļūdas. In... strumenta izgatavošana izmak... sāšot 20 līdz 25 kronas.

o

Losandželosā miris 63 gaduc vecumā pazīstamais filmu aktie... ris Elmo Linkolns (īstā vārdā Otto Liknkenhelt). Pēdējais bi... ja pirmais aktieris, kas tēloja Tarzānu. Viņš spēlējis vēl daudz citās labās mēmās filmās, starp citu Intolerancē un Nācijas dzim... šanā.

o

Slavenais filmu producents Walts Disnejs atrodas Eiropas ceļojumā un nodarbojas ar kā... kas bruninieku filmas uzņemša... nu. Filmā piedalās Ričards Todds un Glīns Džons.

EIROPA GRIB KONKURĒT AR SAV. VALSTĪM

Arī Eiropa grib sasniegt ievē... rojami lielu progresu atomu pē... tīšanā. Vienpadsmit Eiropas val... stis tāpēc vienojušās par kopēju zinātniskas laboratorijas ierīko... šanu un kopēju pētniecības dar... bu. Panāktie rezultāti būs pie... ejami visām 11 valstīm: Zviedri... jai, Norvēģijai, Dānijai, Hol

KUR SAULE IET UZ KREISO PUSI

VĒSTULE NO JAUNZĒLANDES

Zemi visā garumā (1100 jūdzes) pārklāj mūžam zaļas kalnu grēdas, daudzas to virsotnes sniegotas. Augstākais ir Kuka kalns, kas aizsniedz 12.350 pēdu. No kalniem un aizām lejup dodas straujas upes. Ziemeļu salā darbojas daži vulkāni, vairāki ir izdzisuši. Zemestrīces notiek katru gadu. Klimats te vienmērīgs, bez lielām svārstībām. Vasaras periodē laiks kā Latvijā maija un jūnija mēnešos, bet ziemā — kā pie mus septembrī un oktobrī. Sals aprobežojas ar salnām. Sniegs tikai pēc daudz gadiem kādreiz nonākot. Dienas garums vasaras vidū 16 stundas, ziemā 8 st. Saule „iet" no labās uz kreiso pusi.

Augu valsts ir bagāta un krāšņa. Lielas platības aizņem priežu meži. Aug arī mums pazistamie lapu koki, kā: vītoli, kastaņi, kļavas, bērzi, ozoli un citi Eiropas koki aug visā zemē, jaukdamies ar tipiskajiem Jaunzēlandes pārstāvjiem — kokveida pāpārdi, kauvi egli, kāpostu koku, slotas krūmu u. c. Ziemā viegli atšķirt šejienes kokus no ievestajiem, pirmie ir mūžam zaļi, bet pēdējiem rudenos nobirst lapas. Daži koki nomet tikai mizu. Ainavu zālā krāsa ir svaiga un spilgta, gaiss smaržīgs, sevišķi vasarā. Koki, tāpat kā puķes, zied ilgi. Ir novērots, ka ābeles zied 7 nedēļas. Puķes zied cita aiz citas, vienmēr kāda to suga ir ziedos, un tā šo gadsimtumu ir iespējams baudīt cauru gadu. Lielie koki un krāšņumu krūmi zied degoši sarkaniem, rožainiem, ziliem, dzelteniem, brūniem, zaļiem un raibiem ziediem. Mājas, kā laukos, tā pilsētās (izņemot pēdējo centrus) ieslēdz dzīvžogi, maurinu laukumi un puķu dobes. Mājas lielāko tiesu koka stāvbūves, lēzeniem jumties, bet visas krāsotas.

Mežos dzīvo brieži, stirnas, zaķi, meža cūkas. Liela arī putnu bagātība. Starp tiem mums pazīstamie vanagi, cīruļi, zvirbuļi un melnie strazdi, pēdējie tikai īsākiem knābjiem.

Iedzīvotāju ir ap 1.900.000, no kuriem tikai 5 proc. iedzimto — maoru. Viss vairums ir angļi, pārējie iecelotāji ir: ķīnieši, indieši, grieķi, dienvidslavi, čechi, zviedri, dāņi, holandieši, krievi, poļi, vācieši, baltieši un žīdi. Latviešu jau ir ap 600, izkaisīti pa visu zemi. Lielākos centros, kā: Oklendā ir 80, Velingtonā 90, Kraisčevčā 160. Starp latviešiem pāri par 30 ir ar augstskolas un ap 40 ar vidusskolas izglītību un 6 studenti, tomēr jākonstatē, ka šie skaitļi nav attiecīgi reprezentēti sabiedriski kultūrālā laukā. Ir gan nodibinājušās latviešu bbas Velingtonā, Oklendā un dziedātāju koŗi Kraisčevčā, bet to darbība ir diezgan ierobežota un bāla, jo maz ir to, kas grib darboties sabiedriskā laukā. Iznāk gan arī biletens „Informācija" divreiz mēnesī, bet arī to pierakstā divi, trīs cilvēki, pārējie klusē. Trūkst vietējo ziņu, kuŗas būtu sevišķi vajadzīgas, jo dzīvojam izklaidus. Lielākos centros mūsu tautieši ir sašķēlušies. Vēl jāmin viena negatīva parādība — reibīgu dzērienu lietošana sarīkojumos.

Vērotājs

SIEVIETE, KAS NEPAZINA BAILES

Kādas Londonas viesnīcas pustumšās kāpņu telpās nesen nošļēdzās kādas neparastas sievietes dzīve: Kristini Granvilli, kādreizējo Polijas skaistumkaralieni un pēdīgi stjuardesi uz kāda no britu luksa tvaikoņiem noslēpkavoja kāda nakts kluba portjē. Pēdējā vārds nav šeit svarīgs, daudz interesantāka ir Kristines Granvilles piedzīvojumu pilnā dzīve.

Kristīne bija tumšmataina, skaista poliete, kas pēdējā kara laikā iestājās britu slepenā dienestā, un ar godkāri un fanatismu avansēja par labāko aģenti. „Viņa, varbūt, bija nozīmīgākā personība, kādu es jebkad esmu sastapis," izteicies britu slepenā dienesta šefs.

Nedaudzie atsevišķie fakti, kas līdz šim zināmi par Granvilles dramātiskiem un pārdrošiem piedzīvojumiem, šādu spriedumu arī apstiprina. Kristīne Granville, īstā vārdā Kristīne Gizycka, piedzima pirms 37 gadiem Polijas un Krievijas robežu apgabalā kā kādas dižciltīgas ģimenes bērns. Uzaugusi un izglītojusies klosterī, viņa apprecējās ar grāfu Skarbecku, kas piederēja pie Polijas slepenā dienesta. 1939. g. viņi abi atradās britu Austrumafrikā, kad tos pārsteidza Otrais Pasaules karš. Viņas vīrs atgriezās Polijā un nedaudz vēlāk krita kaujā. Kristīne turpretim piedāvāja savus pakalpojumus britu slepenajam dienestam un, ievērojot viņas lielās valodas zināšanas, tika pieņemta. Jau veicot pirmos uzdevumus, Kristīne pierādīja lielu sīkstumu un arī godkāri, lai sasniegtu savus mērķus. Tā no Ungārijas viņa devās lielāko daļu kājām uz Poliju, kur ar lielu veiklību palīdzēja noorganizēt pretestības kustību. Viņa palīdzēja arī loti daudziem virsniekiem un karavīriem izkļūt no gūsta bīstamā brīdī, un nosūtīja uz Londonu loti svarīgas ziņas. Pēc tam viņa uz dažiem mēnešiem ieradās atkal atpakaļ Anglijā. 1944. gadā viņa pieņēma vārdu — „Zakelīne Ārmāne" un devās uz Franciju. Vairākreiz viņa ar izpletni nolēkusi apgabalos, kuŗus bija okupējuši franču pretestības kustības karaviŗi, un cīnījās kopā ar viņiem, turot rokās gan mašīnpistoles, gan granātas. Reiz viņa kopā ar citiem izlauzusies cauri kādai vācu vienībai, kas bija aplenkusi viņu pretestības kustības līdzi. Francijā viņa veikusi arī nozīmīgus sabotāžas aktus. Divreiz kritusi vācu un italiešu rokās, tomēr katrreiz viņai izdevies aukstasiņīgi izmeloties. Loti kritisku situāciju viņa piedzīvojusi, kad reiz to bija uzgājuši italiešu zaldāti. Brīdi, kad viņai uzsauca: „rokas augšā", — Zakelīna Ārmāne pacēlusi divas rokas granātas, kas viņai gadījuma pēc bijušas klāt, un, izmantojot itaļiešu apmulsumu, aizbēgusi. Vispārdrošāko numuru viņa izspēlējusi tai dienā, kad iesākās sabiedroto invāzija Francijā. Viņa bija uzzinājusi, ka gestapo apcietinājis franču pulkvedi Francī Kammaertu un arī kādu britu virsnieku, kuŗi kopēji bija vadījuši lielu pretestības grupu. Apcietinātos bijis paredzēts nākošā dienā nošaut. Ar kāda franču žandarma palīdzību Kristīne dabūjusi sarunu ar vācu cietuma komandantu un tam atklāti paskaidrojusi, ka esot britu aģente, un ka Montgomerija spēki esot pienākuši jau pavisam tuvu. Ja cietumnieka komandants izpildīšot eksekūciju, tad viņu un viņa ģimeni vēlāk nošaušot. Tas līdzējis, un abi virsnieki palaisti brīvībā un jau nākoša dienā varējuši atbalstīt invāziju Francijas dienvidos.

Britu slepenais dienests vērtēja Kristīni G. kā labāko aģenti un kā drošsirdīgāko sievieti. Par parādīto veiksmi un drošsirdību viņa apbalvota ar augstākiem kara ordeņiem, starp citu arī ar britu Sv. Džordža medali un franču Kara krustu.

Britu kara ministrija izturas arī šai gadījumā tāpat kā vienmēr, kad darīšana ar Secret Service aģentiem, t. i. — tā klusē. Un tāpēc interesants un saturīgs slepens aktu kopojums joprojām dzeltē kādā seifā.

E. Heine.

VĀCIJAI DRAUD JAUNNACISMS?

Savienoto Valstu augstais komisārs Rietumvācijā Džons Meklojs ir nobažījies par nacisma atdzimšanu Vācijā un domā, ka t.s. jaunnacistu briesmas būs vislielākās tad, kad izbeigsies Vācijas okupācija. Meklojs atstās Vācijā un atgriezīsies mājās tikko būs stājies spēkā miera nolīgums ar Bonnas federālo republiku.

Augstā komisāra ziņojums uzsver, ka politiskais un saimnieciskais stāvoklis Rietumvācijā pašreiz esot izteikti iepriecinošs. Laudis esot novērsušies no t. s. komūnistu miera propagandas.

Sociālistu reichspartija uzrādot nostiprināšanās pazīmes Virtembergā, Badenā. Notikušās vēlēšanās jaunnacisti ieguvuši ap 4 proc. no balsu kopskaita, bet ievērojami vairāk, salīdzinot ar agrākajām vēlēšanām. Nacistu mēģinājumi, atgūt piekrišanu tautā nemitoties, kālab šī organizācija rūpīgi jāuzmanot. Berlīnē esot radikāli pret nacionālisma atdzimšanu. Reālas briesmas gan gulot studentu organizācijās, kas esot stiprā nacistu iespaidā.

Vietumis esot vērojams arī naids un neiecietība pret žīdiem.

ES VĒLOS KĻŪT SKAISTA...

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Jautājums: Man pēc dzemdībām uz virslūpas, zoda un vaigu galiem parādījušies tumši brūni plankumi. Kā varētu no tiem atbrīvoties? Arī mans vīrs uz visas sejas ieguvis tumšus laukumus un tādus pašus arī uz muguras. Manai 7 gadus vecai meitenei uz sejas arī sāk parādīties brūni plankumiņi. Vai būtu iespējams atkal atgūt gaišu sejas krāsu?

Atbilde. Marijai N., Ill. ASV: Grūti dot padomus, ja nav iespējams redzēt minētos laukumus, bet, cik varu spriest no jūsu vēstules, tad jūsu gadījumā varētu būt runa par tā sauktiem grūtniecības plankumiem (chlosoma gravidar), ko var vienīgi iznīcināt, ādu lobot un pēc tam lietojot labu aizsargkrēmu. Lobīt tomēr ieteicams tikai ļoti agrā pavasarī vai ziemā, jo vasarā spilgtā saule ar saviem ultravioletiem stariem tos atkal atjaunotu. Ja pēc lobīšanas lieto maigu krēmu un cenšas ādu pasargāt ar speciāliem līdzekļiem, tad arī iespējams mazināt laukumus un pakāpeniski atbrīvoties no tiem uz visiem laikiem.

Jūsu vīrs varētu būt ieguvis tumšos laukumus uz sejas un muguras pārāk ilgi un nesaudzīgi saulojoties. Šeit varētu līdzēt labi balināšanas krēmi, bet grūtākā gadījumā ādas lobīšana un aizsargkrēms.

Meitenei varētu būt pirmie vasaras raibumi. Tomēr neieteiktu tos aiztikt, jo tik maza bērna maigai ādai balināšana vai lobīšana nav vēlama. Lietojot labu eļļu vai maigu krēmu ādas mīkstināšanai un atstājiet asākus līdzekļus nākotnei, kad meitene būs pieaugusi.

Cenšaties negulēt pārāk ilgi saulē, pieradinaties pie tās uzmanīgi un pamazām, vienmēr lietojiet ādas mīkstināšanai labu krēmu. Nekad nemazgājieties pašī vai arī bērnu, kamēr āda ir saulē iekaisusi vai sasvīdusi, jo tas veicina laukumu un plankumu rašanos.

Elza Ērkone.

Toronto latviešu katoļu draudzes koris. No kreisās trešais draudzes prāvests Dr. B. Kokins, aiz viņa koŗa vadītāja O. Upelnieka kundze

SAULES ACENES PAREIZĀ GAISMĀ

Viens no jūsu vērtīgākiem īpašumiem ir jūsu acu gaisma. Tā ir jūsu naudas pelnītāja, jūsu drošība un labklājība, un jūsu dzīves prieks atkarājas no spējas redzēt skaidri un ātri. Viens no redzamākiem acu bojāšanas veidiem ir pavadīt daudzas stundas spožā saules gaismā bez attiecīgiem acu aizsargiem. Ir tiesa, ka cilvēka acs ir piemērota lietošanai brīvā dabā. Taču nelaime sākas tad, ja cilvēks visu dienu ir nodarbināts telpās, pavadīdams pie darba, kur pie tam gaisma vēl nav pietiekama. Acis tad ir pieradušas pie krēslas vai mākslīgas gaismas. Izejot pēc tam spožā saules gaismā un uzturoties ilgāku laiku, mēs sajūtam piepūli skatīšanā. Tiem, kas lielāko laiku pavada laukā saules gaismā, acis jau ir tiktāl pie saules gaismas pieradušas, ka nekādu acu aizsargu nevajag. Pārējiem, lai saudzētu savas acis, nepieciešama acu aizsardzība saulē. Tam nolūkam lieto saules acenes. Tās ir acenes ar krāsotiem stikliem. Stiklus ražojot, tiem piejauc nedaudz attiecīgu krāsu. Lietojot tās, jūs savas brīvā dabā pavadītās stundas padarīsit divkārš patīkamākas, novērsīsit neērtības skatīšanā un paglābsit savas jūtīgās acu zīlītes. Sliktas saules acenes ne tikai to nepanāks, bet nodarīs jūsu acīm pat launu.

Saules acenes jūsu acis aizsargā divējādā veidā: samazina gaismas nokļūšanu acīs un izfiltrē tos gaismas staros, kas vai nu ir acij kaitīgi vai arī nav derīgi redzēšanai.

Saules gaisma pastāv no dažādas krāsas gaismas viļņiem. Šo krāsu robežas sauc par saules spektru un tanī ir — ultravioletā, violetā, zilā, zaļā, dzeltenā, oranžā, sarkanā un ultrasarkanā krāsa. Cilvēka acs nav vienādi jūtīga pret minētajām krāsām. Viņa ir visjūtīgākā pret dzeltenu un zaļo krāsu, jūtīga pret oranžo un zilo, bet vismazāk atsaucas violetai un sarkanai gaismai. Ultraviolētai un infrasarkanās krāsas stariem cilvēka acs neatsaucas nemaz, tāpēc arī tie nenoder skatīšanai un redzēšanai. Tāpēc saules acenu stikliem ir jābūt tādiem, kas izfiltrē nederīgos un acij kaitīgos ultraviolētos un infrasarkanos starus. Ar to ir sasniegts, ka acij novērš gaismas veida ievainojumus un rada ērtības sajūtu, kā arī palielina redzes spēju, jo traucējošie gaismas stari ir izfiltrēti. Krāsainie stikli ne tikai filtrē kaitīgos starus, bet arī aiztur zilbīgo gaismu, kas zilbina un apmiglo skatu.

Saules acenes īstenībā būtu jāizvēlas ar tādu pašu rūpību kā parastās skatīšanās acenes. Nelietojiet mākiem acu bojāšanas veidiem ir pavadīt daudzas stundas spožā saules gaismā bez attiecīgiem acu aizsargiem. Ir tiesa, ka cilvēka acs ir piemērota lietošanai brīvā dabā. Taču nelaime sākas tad, ja cilvēks visu dienu ir nodarbināts telpās, pavadīdams pie darba, kur pie tam gaisma vēl nav pietiekama. Acis tad ir pieradušas pie krēslas vai mākslīgas gaismas. Izejot pēc tam spožā saules gaismā un uzturoties ilgāku laiku, mēs sajūtam piepūli skatīšanā. Tiem, kas lielāko laiku pavada laukā saules gaismā, acis jau ir tiktāl pie saules gaismas pieradušas, ka nekādu acu aizsargu nevajag. Pārējiem, lai saudzētu savas acis, nepieciešama acu aizsardzība saulē. Tam nolūkam lieto saules acenes. Tās ir acenes ar krāsotiem stikliem. Stiklus ražojot, tiem piejauc nedaudz attiecīgu krāsu. Lietojot tās, jūs savas brīvā dabā pavadītās stundas padarīsit divkārš patīkamākas, novērsīsit neērtības skatīšanā un paglābsit savas jūtīgās acu zīlītes. Sliktas saules acenes ne tikai to nepanāks, bet nodarīs jūsu acīm pat launu.

Saules acenes jūsu acis aizsargā divējādā veidā: samazina gaismas nokļūšanu acīs un izfiltrē tos gaismas staros, kas vai nu ir acij kaitīgi vai arī nav derīgi redzēšanai.

Saules gaisma pastāv no dažādas krāsas gaismas viļņiem. Šo krāsu robežas sauc par saules spektru un tanī ir — ultravioletā, violetā, zilā, zaļā, dzeltenā, oranžā, sarkanā un ultrasarkanā krāsa. Cilvēka acs nav vienādi jūtīga pret minētajām krāsām. Viņa ir visjūtīgākā pret dzeltenu un zaļo krāsu, jūtīga pret oranžo un zilo, bet vismazāk atsaucas violetai un sarkanai gaismai. Ultraviolētai un infrasarkanās krāsas stariem cilvēka acs neatsaucas nemaz, tāpēc arī tie nenoder skatīšanai un redzēšanai. Tāpēc saules acenu stikliem ir jābūt tādiem, kas izfiltrē nederīgos un acij kaitīgos ultraviolētos un infrasarkanos starus. Ar to ir sasniegts, ka acij novērš gaismas veida ievainojumus un rada ērtības sajūtu, kā arī palielina redzes spēju, jo traucējošie gaismas stari ir izfiltrēti. Krāsainie stikli ne tikai filtrē kaitīgos starus, bet arī aiztur zilbīgo gaismu, kas zilbina un apmiglo skatu.

Saules acenes īstenībā būtu jāizvēlas ar tādu pašu rūpību kā parastās skatīšanās acenes. Nelietojiet lētās plastika vai celuloida acenes, bet iegādājiet īstos optiskos stiklus. Lētie stikli ne tikai neaizsargā acis, bet tām rada pat piepūli skatīšanā to nepareizās lēcas formas dēļ. Ir simtiem dažādu saules aceņu izveidojumu, kādēļ nezinātājam grūti izvēlēties pareizās.

Visnoderīgākie saules stikli ir dzeltenzaļie. Tie gandrīz pilnīgi izfiltrē kaitīgos ultraviolētos un infrasarkanos starus. Labi pazīstami un noderīgi ir stikli, ko ražo American Optical Calobar, B, C, un D nokrāsā, kā Baush un Lomb Ray —Ban 1, 2, 3 un 4 nokrāsās. Ir vēl citas ieteicamas firmas, kā Mitchell Optical Co ražotie Ozark Green, Titmus Optical Co — Contra-glare, Wilson Products — Aviaton Glass stikli un citi mazāk pazīstami nosaukumi. Minētie dzeltenzaļie stikli dod patīkamu un vēsu skatīšanu, dod acij patīkamos un derīgos dzeltenos un zaļos toņus, piemērojoties acs dabiskajām spējām. No vairākajām nokrāsām jāizvēlas acij vispiemērotākā. Sevišķi nepieciešamas šādas acenes auto vadītājiem, lai izvairītos no acu apžilbināšanas.

Vispareizāki ir, izvēloties saules acenes, griezties pie acu ārsta, lai pēc jūsu acu pārbaudes noteiktu vispiemērotākās acenes.

Sargājiet savu acu gaismu, — jūsu lielo vērtību!

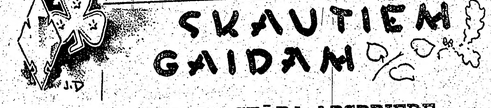

SKAUTU JENDAS STĀBA APSPRIEDE

Pagājušās svētdienas pēcpusdienā uz Kanadas latviešu skautu jendas stāba apspriedi bija pulcējušies pavisam pieci vadītāji: jendas priekšnieks J. Deksnis, mazskautu inspektors Ed. Ozols un vadītāji: G. Kārkliņš, Z. Šūriņš un A. Brumelis. Apspriede ilga divas stundas un to vadīja jendas priekšnieks J. Deksnis. Visdedzīgākais sapulces dalībnieks bija vad. Z. Šūriņš. Viņš arī ziņoja, ka Daugavas Vanagi uzaicinājuši Toronto latviešu skautus dziesmu dienu laikā par kārtības uzturētājiem. Dzīvas pārrunas un debates izraisīja pagājušā skautu un gaidu nometne, kā arī līdzekļu jautājums balvu iegādei. Visi pauda domu, ka uzvarētājam jādod vērtīgas balvas, bet ar maziem līdzekļiem tādas grūti iegādāties. Vadība atzina, ka turpmāk rīkojot nometnes jārūpējas par neitrālo territoriju, kur var sastapties abas puses, t. i. skauti un gaidas. Sēdes laikā vad. Z. Šūriņš pastāstīja mazus, jautrus notikumus no nometnes dzīves, kas reizēm uzjautrināja sapulces dalībniekus. Runājot par nometni, vadības atzinums ir, ka tā izdevusies puslīdz labi, bet tomēr daudz vēl esot jāmācās, lai sasniegtu to skautošanas līmeni, kāds tas bija Latvijā. Mazskautu inspektors vad. Ed. Ozols paziņoja, ka laikrakstos minētie skaitļi par nometnes dalībnieku skaitu ir bijuši aplami. Nometnē, ieskaitot vadību, piedalījušies pavisam 150 skauti un gaidas.

Pašās beigās vad. Z. Šūriņš piemetina, ka soruden pēc ilgiem gadiem notikšot veco vadītāju, skautu un roveŗu satikšanās. Lai tas tā arī būtu!

A. Kalniņš.

SPORTS

LIELĀKĀS OLIMPISKĀS SPĒLES VĒSTURĒ SĀKUŠĀS

Šestdien, 19. jūlijā Helsinkos svinīgi atklāja 15. olimpiskās spēles, kas ir lielākās sporta vēsturē, un to noorganizēšanu uzņēmusies valsts ar tikai 4 milj. iedzīvotāju. Helsinki, ar 400.000 iedz. ir uzņēmušas vairāk kā 100.000 viesu. Olimpisko spēlu sarīkošanā un viesu uzņemšanā gandrīz katrs Helsinku iedzīvotājs palīdzējis. Un tā pag. sestdien jaunatne no 70 valstīm iesāka cīņas, lai iegūtu augstākās balvas sportā — uzvaras Olimpiskās spēlēs.

Olimpiskās spēles, kuŗu iesākums meklējams 776. g. pr. Kr. Grieķijā, šogad ir pulcējušas 5870 sportistu, kas ir rekorda skaitlis. Pad. Savienība piedalās pirmoreiz.

Spēles atklāja lieliskajā stadionā ar 70.000 skatītāju vietām. Bez tam dažādām sacensībām izbūvēti vairāki mazāki laukumi, zāles, baseini u. c.

Iekārtotas nometnes 8.000 dalībnieku uzņemšanai, kā arī izbūvēts speciāls lidlauks viesu lidmašīnu uzņemšanai.

1. DIENAS SACENSĪBAS

Iesākot garo sacensību virkni svētdien, 20. jūlijā tika laboti 4 jauni rekordi. Divi amerikāni, čechs un krieviete iesāka rekordu labojumu virkni. Speciālisti paredz, ka spēlēs būs daudz pārsteigumu, jo cīņas notiek galvenām kārtām starp divām valstīm — ASV un Pad. Savienību. Katra ir sūtījusi savus labākos spēkus, lai arī sporta laukumā parādītu savu pārākumu.

Kā pirmais jaunu rekordu atzīmi un uzvaru ieguva čechu gargabalnieks Emils Zatopeks, kas 10.000 m noskrēja 29 min. un 17 sek. Vecais rekords 29:59,6 arī piederēja Zatopekam, kas to sasniedza 1948. g. spēlēs. Zatopeka uzvara bija gaidīta, jo viņš paslaik ir pasaules labākais gargabalu skrējējs.

Otrais rekords pieder amerikānim Waltam Devisam, kuŗš augstlēkšanā sasniedza 2 m 4 cm. Interesanti atzīmēt, ka Deviss bērnībā pārcietis bērnu trieku, bet tomēr ar milzīgu pacietību un enerģiju izveidojis sevi par klases atlētu.

Trešo rekordu sievietēm diska mešanā, un kā Pad. Savienības pirmo, izcīnīja spēcīgā krieviete Nina Romaškova ar ievērojamu 51.42 m rezultātu. Pārējās dalībnieces neviena netika pāri 50 m. līnijai.

Ceturto rekordu sasniedza 400 m barjēru ceturtdalfinālā — amerikānis Čarls More, veicot distanci 50,8 sek.

Pirmajā dienā noslēdzās sacensības trīs vieglatlētikas disciplīnās, pie kam visās trijās laboti līdzšinējie erkordi.

Rezultāti: 10.000 m 1) E. Zatopeks 29,17 (rekords). 2) A. Mimous — Francija 29:32.8. 3) A. Anufrijevs — Pad. Savienība — 29:48,2.

Augstlēkšanā: W. Dēviss — ASV 204 cm., 2) K. Veisners ASV 201 cm., 3) I. Telles da Conceicao 198 cm.

Sieviešu disks: 1. N. Romaškova — Pad. Sav. 51,42 m., 2) E. Bagrancjeva — Pad. Sav. — 47.08, 3) N. Dumbadze — Pad Sav. 46.26 m.

Pirmās dienas sacensībās pēc neoficiālā punktu vērtējumā, t. i. 1. v. — 10 pnukti. 2. v. — 5. 3. v. — 4. 4. v. — 3. 5. v. — 2 v. — 1 punkts, priekšgalā un 6. v. — 1 punkts, priekšgalā atradās Pad. Sav. ar 23 punktiem, otrā vietā ASV ar 15 un trešā Čechoslovakija ar 10 p.

Bez tam vēl izcīnīja ceturtdalfināu 100 m skrējienā vīriešiem; 400 m un 800 barjērskrējienus vīriešiem.

Futbolā Pad. Savienība un Jugoslavija saspēlēja 5:5 (nolikta pārspēle); Vācija pieveica Ēģipti 3:1 un Brazilija — Luksemburgu 2:1.

Lauku hokejā: Holande — Pakistanu 1:0 un Indija — Angliju 3:1.

Notika arī priekšsacīkstes airēšanā, zēģelēšanā un grieķu—romiešu cīņās.

2. DIENAS SACENSĪBAS

Otrajā dienā lielāko daļu zelta medaļu izcīnīja amerikāni, bet neoficiālajā punktu stāvoklī Pad. Savienība atkal bija pirmajā vietā ar 128 punktiem; ASV — 72 un Šveice — 39. Lielo punktu pārsvaru Pad. Savienība izcīnīja vingrošanā, iegūstot 5 zelta, 4 sudraba un 1 bronzas medaļu.

Vieglatlētikā astoņās nobeigtās disciplīnās, piecas zelta medaļas ieguva ASV un pa vienai Pad. Savienība, Čechoslovakija un Italija.

Pārsteigumu sagādāja 100 m skrējienā amerikānie Remigino uzvara. Vietu stāvokli pirmām trim vietām varēja noteikt tikai ar foto uzņēmuma palīdzību. Visi trīs sasniedza 10,4 sek, bet vietas sadalījušās: 1. Remigano — ASV. 2. Mek Kenlejs — Jamaika, 3. Bailejs — Anglija.

400 m barjērskrējienā vīriešiem pirmo vietu izcīnīja Moore — ASV — 50.8 sek. 2) Litujevs — Pad. Sav. 51,3 sek. un 3) Holands — Jaunzēlande 52,3 sek.

Lodes grūšanā visas pirmās 3 vietas paturēja amerikāni — kas līdz šim visu laiku bijuši labākie pasaulē. Pirmās vietas izcīnītājs O'Brīns sasniedza jaunu rekordu 17,41 m., 2. v. — Hūpers — ASV — 17.39 m, 3. v. Fuchs — ASV — 17,06. Pad. Savienības pārstāvis latvietis Otto Grigalka palika ceturtā vietā ar 16,78 m

Tāllēkšanā atkal dominēja amerikāni, izcīnot divas pirmās vietas: 1. Biffle — ASV 7.57 m., 2. Gaurdine — ASV — 7,53. 3. Foldesi — Ungārija — 7 m 30 cm. Rezultātu ļoti ietekmēja slapjais ieskrējiena celiņš.

50 km soļošanā uzvarēja italis Dordoni, sasniedzot jaunu olimpisko un pasaules rekordu — 4 st. 28 min. 78 sek., 2. v. Doleksals — Čechoslovakija ar 4:30:-17,8 un 3 v. Roka — Ungarija — 4:31:27,2.

Mums labi pazīstamais angļu solotājs Waitloks palika desmitajā vietā. Tagad laboto rekordu viņš uzstādīja 1936. g. olimpiskās spēlēs Rerlinē.

Vieglatlētikā, bez finālcīnām, vēl notika sieviešu 100 m skrējiena ceturtdalfināls. Loti labu rezultātu (11,6 sek.) sasniedza austrāliete Dženksone.

Vēl notika 800 m pusfināla skrējiens un kārtslēkšanas kvalifikācijas cīņas, kur dalībniekiem jāpārlec 4 m, lai varētu piedalīties turpmākās sacensībās.

Vingrošanā pirmo vietu izcīnīja Pad. Savienība ar 754,4 p. 2. v. Šveice — 567,55 p., 3. v. Somija — 564,25 p. ASV palika astotajā vietā ar 543,30 punktiem.

Airēšanā lielāko daļu notika pusfināla sacensības.

Grieķu — romiešu sacensībās notiek cīņas fināla kvalifikācijās.

Paukošanā pusfinālā iekluva Ēģipte, Italija, Francija un Beļģija.

Futbolā: Zviedrija pieveica Norvēģiju 4:1. Ungārija — Italiju 3:0. Turcija — Holandes Rietumindiju 2:1 un Dānija — Poliju 2:0.

PAZIŅOJUMS

TLSK sestdien, 26. jūlijā pl. 2 Beach stadionā rīko sacensības pieccīņā. Bez tam paredzētas sacensības vesera mešanā u. c. disciplīnās.

LSST par vieglatlētikas nozares vadītāju izraudzījusi A. Zaķi, kas šai amatā ar atzīstamu veiksmi darbojās jau Anglijā.

PASAULES SPORTA LAUKUMOS

Vēl pirms olimpiskām spēlēm Helsinkos pasauli aplidoja ziņas par lieliskiem sasniegumiem vieglatlētikā. Tā pasaules rekordu 100 m sievietēm labojusi Blankere—Koena (Holande) 11,4 sek. laikā.

Roberts Mathias (ASV) labojis pasaules rekordu desmitcīņā, savācot 10 disciplīnās 7825 punktus (apm. 8450 pēc līdzšinējām tabulām). Atsevišķie sasniegumi sekojoši: 100 m — 10,8; 400 m — 50,8, 1500 m — 4:55,3 min., 110 barjērskr. — 14,6 sek., augstlēkšanā — 1,90 m, tāllēkšanā — 7,11 m, kārtslēkšanā — 3,75 m; lodē — 15,21 m, diskā — 48,15 m un šķēpā — 59.09 m.

Līgs (Vācija) 1500 m atkārtojis pasaules rekordu, distanci veikdams 3:43,0 min.

LATVIEŠI BRĪVO SPORTISTU APVIENĪBAS DARBĀ

ASV nodibināta Brīvo Sportistu Apvienība. Tās mērķis ir rūpēties par sportistiem, kuŗu zemes ir komūnistu okupētas, un gādāt, lai tie tiktu pielaisti nākošās Olimpiskās spēlēs, ja līdz tam laikam nebūs nokratīts komūnistu jūgs.

Apvienības priekšsēdis ir amerikānis, bet viceprikšsēdis J. Dikmanis, kas līdz šim vēl oficiāli skaitās Latvijas pārstāvis Olimpiskā Komitejā.

Latviešu Sporta Sekretariāts Trimdā savā pēdējā sēdē R. Kadiķa vadībā par J. Dikmana palīgiem apstiprināja V. Ķiku(ASV) un R. Plūmi (Kanada).

Ja trimdā ir vērojama parādība, ka jaunie sporta darbinieki arvien vairāk izvirzās attiecīgos amatos un ar savu enerģiju un gribu veicina mūsu sporta augšupeju, tad LSST izvēle Brīvo Sportistu Apvienībai ir tiešām silti apsveicama, jo tā ir vieta, kur nepieciešami jāatrodas piedzīvojušiem un diplomātiskiem sporta darbiniekiem.

OLIMPISKAIS FONDS

LSST pieņēmusi lēmumu dibināt Olimpisko Fondu. Iegūtie līdzekļi tiks izlietoti tikai Latvijas valsts sportistu startiem olimpiskās spēlēs. Lēmuma iedzīvināšanai nepieciešama LSPT ieklauto zemju piekrišana.

KORESPONDENCES SACENSĪBAS VIEGLATLĒTIKĀ

Sekojot LSST aicinājumam, TLSK 19. jūlijā Beach stadionā rīkoja pirmā apļa korespondences sacensības vieglatlētikā.

Bez kluba sportistiem ārpus konkurences startēja Lasmanis (Būfalo), Gremze (Kirklandlake), Lēvalde, Šūlmans, Treimanis un Lēvalds (Hamiltona).

Sacensībās sasniegti un atkārtoti jauni Kanadas latviešu rekordi.

Kopvērtējumā vīrieši korespondences sacensības pirmā aplī ieguva 10938 punktus, bet sievietes — 4005.

Sieviešu sacensībās 60 m skriešanā triju pirmo vietu ieguvējas šķīra tikai centimentri. Uzvarēja V. Ādmine, otrā E. Kāpostiņa un trešā A. Balode sasniedza vienādu 9,1 sek. laiku. Ceturtā Lēvalde — 9,2 sek.

100 m skriešanā: 1. vietā E. Kāpostiņa 14.8 sek., otrā — A. Balode — 14,8 sek., trešā Lēvalde 15.0 sek.

Tāllēkšanā: — V. Ādmine — 4.57 m, E. Kāpostiņa — 4.52 sek., A. Balode — 4.08 m.

Lodē: V. Viškere — 9.32 m, V. Ādmine 9.11 m, Šulmane — 6.85 m.

Augstlēkšanā Dz. Tora 1.37 m (jauns Kanadas latv. rek.), V. Ādmine — 1.35 m.

Diskā — V. Viškere — 30.02 m, V. Ādmine — 22. 75 m.

Vīriešu sacensībās: 100 m skriešanā jauna Kanadas latv. rekorda laikā 11.7 uzvarēja H. Skrastiņš, 2. un 3. vietā K. Brasliņš un V. Teteris — 11.9 sek., 4. v. J. Treimanis — 12. 1 sek., 5. — E. Tannis 12,2 sek. 6. — Lasmanis 12.3 sek., 7. — Cīrulis 12.4 un 8. — Lēvalds.

Tāllēkšanā: A. Mackars — 6.10 m (atkārtots V. Tetera Kanadas latv. rek.), Ž. Gertners 6.09 m, A. Bergvalds — 5.67 m, E. Tannis — 5.59 m, 7. Lasmanis — 5.31 m.

Augstlēkšanā: A. Bergvalds 1.70 m (atkārtots Bernāta Kanadas latv. rekords), P. Bernāts — 1.65 m.

200 m — Teteris 24.8 sek., Lasmanis 25.2 sek, Brasliņš 25,2 sek. Cīrulis 27.1 sek.

Veseŗa mešanā: 1. E. Poltraks ar savām spējām neatbilstošu rezultātu — 36.97 m. 2. P. Bernāts — 35.05 m. 3. Vasilis — 31.08 m. 4. Bergvalds — 30.31 m., Zaķis — 21.09 m.

Šķēpā: P. Bernāts — 49.60 m., A. Bergvalds — 48.97 m. Kajevs — 42.36 m, Zaķis — 36.49 m.

400 m: Teteris — 53.8 sek., Treimanis 54.6 sek., Brasliņš — 57.0 sek.

Lodē: Bergvalds 13.17 m. (labots līdzšinējais paša sasniegtais Kanadas latv. rek.) — 12.96 m). E. Viškers — 12.13 m, Zaķis — 11.05 m. Mackars — 10,12 m, Vasilis — 9.31 m.

Trīssoļlēkšanā: Teteris — 12.36 m, Bernāts — 11.47 m, Mackars — 11.38 m.

Diskā — Bergvalds 37.66m. Zaķis — 35.54 m. Viškers — 34.85 m, Mackars 29.39 m, Vasilis — 26.42 m.

1500 m: Treimanis 4.43.0 min., Gremze 4.51.8 sek.

Sacensībās slimības un darba apstākļu dēļ nepiedalījās kluba labākā lodes grūdēja un diska metāja N. Konce-Tomase un labākais šķēpmetis Purgailis. Par laukuma savešanu priekšzīmīgā kārtībā pateicība pienākas Zaķim, Upanim, Ādminim un Circenim.

PATEICĪBA

TLSK izsaka savu sirsnīgāko pateicību E. Poltrakam un A. Zaķim par ziedotiem sporta piederumiem un darbu.

Valde

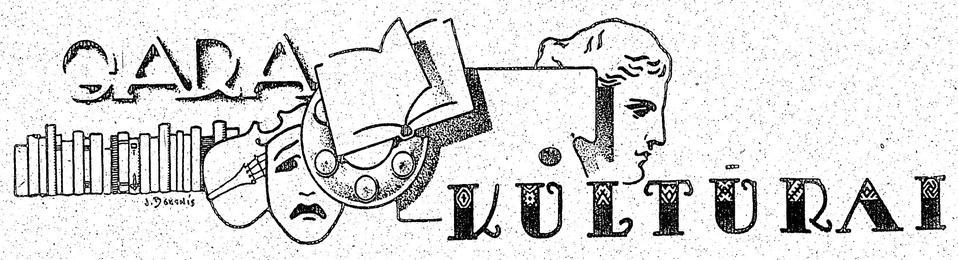

Tālivaldis Ķeniņš

DĪVAINS KONKURSS

Laikrakstos lasām aicinājumu komponistiem piedalīties ASV rīkotā latviešu kora dziesmu konkursā, kas izsludināts sakarā ar 1953. g. Čikagā paredzētiem latviešu dziesmu svētkiem. Publicēti arī konkursa noteikumi, kas varbūt, pavirši izlasot, ar savu savādību neuzkrīt, bet būtībā ir sapīgs, gribētos teikt pat traģisks, trieciens visai latviešu mūzikas attīstībai trimdā. Konkursa noteikumu 1. paragrafā lasām: „Lai veicinātu jaunu koru dibināšanos īpatnējos trimdas apstākļos un sagādātu tiem atbilstošu repertuāru — rīcības komiteja lūdz iesūtīt dziesmas, kas šādiem koriem būtu veicamas un pa spēkam."

Tiktālu oficiālais teksts. Caurmēra lasītājs varbūt arī nodomās, ka patiesi trimdas apstākļos, kur koru tik maz, un dziedātāji visumā mazāk ievadīti koru dziedāšanas mākslā kā dzimtenē, ir labi dot tiem tādas dziesmas, kuru iestudēšana tos nenostādītu pārāk grūtu problēmu priekšā un nesagādātu tiem vilšanos. Es šeit nemaz neru nāšu par novērtēšanas grūtībām, kādas sev uzstāda žūrijas komisijas locekļi, prof. A. Ābele, J. Poruks un diriģ. Ed. Ramats, lai gan mani ļoti interesētu zināt, uz kāda kritērija pamata tiks novilkta mēraukla tam, ko mēs iedomājamies esam par trimdas koru vidusmēru. Mēs tačū labi zinām, ka mums trimdā ir labi koŗi, viduvēji koŗi un neciešami koŗi. Pat viszālamaniskākais spriedums vienus varbūt apmierinās, bet otrus apvainos. Bet tā palaikam bijusi visu žūrijas komisiju nelaime, tādēļ šoreiz vēlētos lasītāju uzmanību pievērst manuprāt daudz svarīgākam, principiālam šīs problēmas aspektam.

Prasot, lai skaņraži iesūta tādas dziesmas, kas atbilstu šādu koru techniskai gatavībai, tiek prasīts, lai tie atietu atpakaļ laika tecējumā un radītu darbus tādā techniķā, kas varbūt sen vairs nav viņu, un kuŗai ar mūsu gadsimteņa attīstību vairs nav nekā kopēja. Es negribu piemēram citēt dažus lielus mūzikas garus, kas, nespēdami savas domas izteikt ar jau pastāvošiem līdzekļiem, radījuši jaunus mūzikas instrumentus (Vāgners, Berliozs, Ravēls, Stravinskis), lai pilnīgāki varētu atklāt savu skaņu pasauli. Visumā skaņraži iecer savus darbus normālā izpildītāja techniskai prasmei, veiklākā vai neveiklākā izteiksmē. Bet grūti iedomāties skaņdarbus ar mūzikālu vērtību un artistisku mērķtiecību, kas būtu īpaši iecerēti pianistam, kas neprot vai slikti prot klavieres spēlēt, vai šai gadījumā, korim, kas neprot dziedāt, vai vāji dzied. Šādu eventuālu kompoziciju vērtība būtu vienīgi pieļīdzināma mūzikas skolu „gradu" sistēmas studijgabaliņu stila anonimitātei, kas varbūt izpildītājam lielas pūles nesagādā, bet kuŗu mūzikālā oriģinālitāte līdzinās nullei.

Domāju, ka mūziķi man piekritīs, ka kopš šī gadsimta sākuma skaņražu rakstības technika augtin augusi, attīstījusies dažādu „ismu" novirzēs, sasniegusi lielu technisku kompleksitāti, izteiktu konstruktīvismu. Šodien no komponista prasa gandrīz vai absolūtu oriģinālitāti savas mūzikālās aistētikas izteikšanā. Vai tas labi vai ļauni, tā cita lieta, bet būtu maldīgi šādu stāvokli ignorēt, jo ar šiem apstākļiem šodien rēķinās visa rietumu mūzikas pasaule.

Kuram katram trimdas koŗītim atbilstošu dziesmu mūzikālā un techniskā faktūra mūs nešaubīgi noved atpakaļ 19. gs. aistētikā, kuras paspārnē latviešu mūzika jau pārāk ilgi kā barojusies. Virkne latviešu skaņražu, bez personīgākām oriģinālitātes iezīmēm, arī bez dziļāki izstrādātas techinkas, mūs pieradinājuši pie tādām dziesmām, kuŗu stils bija starp Cimzes un Jurjāna elementārākiem darinājumiem vai Konservātorijas II. harmonijas modulāciju prelīžu salkanību. Vai būtu vispār lietderīgi pie šī stila atkal atgriezies, kaut arī tas mūsu vidusmēra koŗiem techniski vispiemērotākais? Man nemaz nebūtu licies savādi, ja Latvijas laikā komponistiem būtu pasūtinātas dziesmas Mīlzarāja bērnu kora vai pagastu koŗu vajadzībām, bet trimdas apstākļos, kur līdzekļu kultūras lietām tik maz, izšķiest tuvu pie 400 dolaru par šādiem niekiem, man šķiet gatavā apgrēcība. Ja mēs atzīstam, ka vairākums trimdas koŗu nav vēl izauguši ārā no augšminētā stila varējumiem, tad neredzu iemesla, kādēļ tie arī nepaliktu pie šī zināmā repertuāra, kas mūsu koŗu dziesmu literātūrā nemaz nav tik nabadzīgs, neba visas dziesmas jau izdziedātas un novalkātas. Bet neprasīsim no šīsdienas komponistiem, lai tie atgriežtos pie tādu dziesmu stila, kas līdzīgs mūsu vecmeistariem, jo surrogāts palaikam bēdīgāks par oriģinālu. Un, diemžēl, jāsaka, ka kuŗš katrs cits darbs, kas iziet no šī stila rāmjiem, vidusmēra koŗiem sagādā jo lielas grūtības. Bet ne visiem, jo ir arī mums trimdā labi koŗi, kas nebaidās ķerties pie tādām dziesmām kuŗas mūsu autoritātes jau proklamējušas kā trimdas koŗiem neizdziedamas. Starp šiem koŗiem minēšu kaut vai tikai Stokholmas Reitera koŗi, Zuikas vīru kori Anglijā, Dainas koŗi Kanadā. Ar šādām vlenībām tad arī galvenokārt mums jārēķinās, lai uzturētu dzīvu mūsu mūzikas attīstību arī trimdas apstākļos, lai mēs reizi pa visām tiktu izrauti no šīs mākslīgās atpalicības, kuŗu prof. J. Mediņš tik humoristiski raksturojis kā „braukšanu zirgu tramvajā." Lai mūzikas proletārizācija un nivelācija līdz tautas prasībām, kādu to redzam „lielā dzimtenē," būtu mums kā atbaidošs piemērs un profitēsim no tā, ka dzīvojam brīvajā rietumu pasaulē, lai jautu saviem skaņražiem vaļu savu domu izteikšanā, problēmu risināšanā. Lielais komponists A. Honegers saka: „Brīvība ir lielākais skaņraža tikums, to atņemot vai ierobežojot, mēs atņemam mākslas darbam viņa lielāko vērtību: oriģinālitāti, kuŗu diktē paša radītāja fantazija un izdomas bagātība, kas ir spilgtākais talanta iezīmes."

Nebūšu indiskrēts, ja lasītājam atklāšu, ka mūsu vecmeistara prof. Ā. Ābeles preferences laikmetīgajā mūzikā iet lielajiem komponistam Hindemitam. Cienījamais profesors droši būs dzirdējis šī skaņraža miniatūrdziesmu svītu jauktam korim uz Rainera Maria Rilkes dzejām franču valodā. Tā ir mazu šedevru virkne, kas valdzina visus mūziķus, bet šaubos, vai Hindemits to kādreiz būtu rakstījis kāda Pfifferlingenas Liederkranz'a vajadzībām, kas to vispār nebūtu varējis ne izdziedāt, ne izprast. Un paša prof. Ā. Ābeles lieliskais Aizsaules koris, kas pat rūdītai Dziesmuvarai sagādāja grūtības! Bet, kas latviešu koŗa dziesmas attīstībai ir bijis nozīmīgāks: šī dziesma, vai virkne suboriģinālu raojumu ar anonimu vērtību? Atbilde nemaz nav jāmeklē.

Kultivēsim mūsu iemīļoto koŗi dziedāšanas mākslu iespējamību robežās. Jau eksistējošo latviešu koŗa dziesmu klāsts ir tik plašs, ka tanī katrs koris atradīs savām spējām ko piemērotu. Bet neprasīsim no latviešu šodienas skaņražiem, lai tie savu talantu pat par naudu izšķiestu tādu darbu radīšanā, kas neizteiktu nedz viņa talantu, nedz viņu rakstības techniku, kas izstrādājusies ilgu studiju gadu rezultātā, nedz, galvenais, savu personīgo, oriģinālo mūzikas problēmu skatījumu, bez kuŗa šodien skaņradis nav iedomājams. Neizrakstīsim pašī savai mūzikai šādu nabadzības apliecību un atļausim dot Latviešu Dziesmu Svētku 80. g. jubilejas atcerēs svinībām tādu dāvanu, kādu šie dižie svētki pelnījuši, un kas patiešām rādītu 80 gados nostaigātu ceļa posmu latviešu koŗa dziesmas attīstībā un evolūcijā pretim tālākai pilnībai.

Ilmārs Batraks

ARĪ ŠEIT

Mūžīgs gals un mūžīgs sākums. ..
Skats sniedz horizontu.
Krastā plok viļņi,
Zeme beidzas — sākas ūdens.
Zvejnieks,
trānotos zābakos,
stumj laivu jūrā.
Krastmalā
bērns pacel dzintara graudu.
Tālu
pie apvāršņa
melns punkts,
kuģis
aizbraue un izgaist.
Visapkārt ūdens,
Viļņi,
vēja tracināti;
zem kuģa ķīļa dzīle,
Lūst gaismas stari, —
dziļāk
tumsa.
Dzīvība pulsē.
Siļķu bari, vai tintes zivis . . .
Cīņa dēļ eksitences:
— Apēd, jeb tapsi apēsts!
Reiz bija . . .
Smiltis iesūkts vraks;
Alģeņ karājas salauztās rājās,
Sikas zivtiņas peld pāri.
Kur vīrs, kas tajā vētrainā naktī
stūrēja kuģi?
Reiz bija zeme,
Auglīgos dārzos kāšņas ēkas;
Pilsētas,
Jaužu pilnām ielām:
Diži tempļi.
Nu
kaucošas bangas
vēja auri
ūdens . . .
Šalc palmas,
Brūns, puskails vīrs
no krasta veras
pāri atolam —
tālē . . .
Starp peldoša ledus gabaliem
ir eskims kajaku,
Saulstari mirgo
sasaluša ūdens šķautņu kristallos.
Silta, dzīvības pārklāta zeme,
Auksts mēness riņķo tai apkārt
Paisums,
Bēgums.
Mūžīgs gals un mūžīgs sākums,
Pāri jūrai debess . . .

Jānis Veselis

DZĒRVES SAUC

ARTURA KAUGARA DZEJAS. IZDEVIS ALBERTS KALNĀJS.

Līdz šim maz vēl pazīstama dzejnieka otrs krājums, kas var ieinteresēt katru dzejas draugu. Vai jauns dzejnieks, kas tikko sāk savas gaitas? Ne gluži, Kaugaram ne vien gadi, bet jau diezgan liela dzejas pieredze aiz muguras, viņš suverēni pārvalda savu izraudzīto formu, viņam klausa ritmi, panti, atskaņas. Viņš nav vaļīgu vārsmu draugs, allaž turēdamies pie ieskata, ka grūtumi, ko dzejniekam uzliek stingra forma, ir skola un pārbaude, kuŗā viņš tikai var pārliecināties pats un pārliecināt citus par savām spējām. Čaka ieviestās brīvā panta vaļības viņu nemaz nav valdzinājušas, viņš ir sekojis tādiem mūsu dzejas stingriem kalējiem kā Virza, Jānis Medenis. Ar Medeni viņam arī drusku būtiska radnieciba (vai arī apzināta vai neapzināta sekošana?). Tāpat kā šis meistars, Kaugars iecienījis baladi, tad nu balādē Veņa nāve sāk skanēt ne vien Medeņa vārsmu, ritmu metalls, bet arī zibēt viņa dzejiskie priekšstati: „Noškind pieši kumeļiem. Aulos kara draugi seši Noplaņd pārī klajumam tā kā vētras padebeši." 79. lpp. Salīdzini Medeņa Kromas spīganu: „Noškind pieši uzlecot, aizjož tālāk jodu naktī." Pāris vietās esmu atradis arī manu dzejas motīvu ieskaņas.

Bet tas nenozīmē, ka Kaugaram nebūtu savas būtiskas oriģinālitātes. Viņš skatās dziļajos pirmbūtnības laukos. Viņa pirmajā nodaļā sniegtās Eleģijas par sniegu, pelēkumu, dziesmu, par blāzmām, par mūžības alcēju, par mietu, par svešuma sāpi, heksametros rakstītas, rāda dzejnieka prātnieciskoievirzi. Pirmatnējas lietas šķiet atbildam uz visgrūtākiem, visdziļākiem jautājumiem.

Pasaule iznirst ik rītu no mūžīgām dzelmēm kā sala,
Nogrimst ik vakaru tur, palikt
kur visam reiz lemts.
(Elēģija par blāzmām, 19).

Mūžības alcējs neatrod savai nemirstības alkai citas atbildes kā tikai dēlā, — cilts, asiņu, dvēseles, miesas turpinātājā: „Dusi vien, dusi, mans dēls, tu manas mūžības sargs." Visām dzejnieka domām, jūtām bēgulība uzspiedusi savu zīmogu. Viņš nav no tiem, kas grib palikt svešumā, sakust, aizmirst, pielāgoties, iemīlēt zemi „jaunu".

Aiz kauna viņš ar tumsu sedz savas acis, lai neredzētu, kā tautu dižie slavē Dievu, ka miers vēl ir pie viņu sliekšņa. Šajos dzejoļos viņa jūtu izteiksme iegūst vislielāko spēku, īsumu, koncentrāciju. Svešuma drūmums pastiprinājies ar dzejnieka tālāku izceļošanu uz ASV, jo šī zeme visvairāk apdraud bēgļu tautisko pastāvēšanu.

Kangara bēglu dziesmām piemīt kāda rūgta smeldze, kādas neizteicamas skumjas, bet reizē arī stingra stoiska apņemšanās izturēt līdz galam, sagaidīt atgriešanās dienu. Te viņš atgādina citu trimdinieku Raini, kas veltīja savu dziesmu tiem, kas neaizmirst. Viņa pretstatījumi asi, nesaudzīgi. Bēglis nav cilvēks, kam ir mājas, viņa psiholoģija pavisam citāda nekā pārtikušajam miera dzīvotājam. Šī cilvēka un bēgla saruna ir ideoloģiski viszīmīgāka. Bēgla atbildes cērt kā ar pātagu!

Teic, ko vēl gribi, neprāti?
—To dienu gaidu es,
Pret zvērību kad sacelsies
Reiz jūsu dvēseles. (68)

Sava krājuma lielākajā daļā Kangars visnotaļ dzīvo latviešu priekšstatu pasaulē, savas dzejas tālāko pamatu tur razdams „Traģisku savas tautas aizmirsēju viņš rāda balādē Chronista Indriķa noslēpums, kur Indriķa dvēselē notiek cīņa starp pieņemto svešo ticību un savas tautas dievestību. Viņam nav vairs ne garīgu, ne fizisku māju. Ja bēglis bez savas dzimtenes lēnām nīkst, tad, zaudēdams savas tautas garīgo pasauli, viņš jau ir miris mūžīgā nāvē.

No pantu formām Kaugars sevišķi iecienījis piecu vārsmu pantu — kvintu, ko viņš jau labi izlieto savu ieceru izteiksanai. Bet arī sonēts viņam padodas.

Dzērves, šī raksturīgā gājputna, sauciens rudeņos ir sāpīgu ilgu pilns, un tāda ir Kaugara dzeja. Tā ir nopietna, sasprindzināta līdz galam. Gribētos, lai šis stingums reizēm atslābtu, ieskanētos citādi toņi, rastos lielāka noskaņu dažādība, spraigāka dzejisko priekšstatu darbošanās. Kaugars izteic savus, savas tautas likteņus ar vienādi plūstošu nopietnību, kam reizēm pietrūkst dzejiskās iedarbības spēka, bet kur mūsu visu piedzīvojumi tādi, kādi tie ir, mūsu jautājumi, uz kuŗiem nav atbildes.

ULUBELI VAI RAKSTUS?

JAUNIEŠIEM DIVI ŽURNĀLI — VAI TĀ VAJADZĒJA?

Blakus mums jau pazīstamajam pašu jauniešu žurnālam Ulubelei, kas iznāk Vācijā, ir parādījies kāds cits līdzīgs izdevums Sav. Valstīs — Raksti.

Ulubeli mēs jau pazīstam. Tā ir kauls no mūsu pašu kaula. Žurnāla mērķi pilnīgi saskan ar trimdas latviešu uzdevumiem un centieniem. Kā visas lietas zem saules, arī Ulubeli mēs vēlētos redzēt pilnīgāku, bet arī tagadējā izskatā un saturā tā nav zemē metama. Pārskatot 3. burtnīcu, izmanāma redaktora rūpība un darba mīlestība. Arī techniskā apdare apmierina. Tīkami redzēt, cik pilnīgi, bet tomēr ar mēru izmantots papīra laukums. Dzirdētie pārmetumi par žurnāla „divertismenta" saturu un raibumu nav jāatspēko, jo tam ir cits apzīmējums, un proti, — tas ir vispusīgs.

Ja gribētu izteikt žurnāla vadībai kādas vēlmes, tad, varbūt, lai tas kļūtu vēl drusku latviskāks. Par piemēru, šacha nodaļa. Labs jau ir Reševskis, bet mums pašiem netrūkst lielmeistaru, kuŗu partijas neatpaliek citu tautu šachistu sasniegumiem. Šacha nodaļas vadītājs to zina tikpat labi kā mēs. žurnāla lasītāji. Tāpat nevajadzētu izmantot telpu tik necilām lietām, kā Lamanša pārpeldēšanai. Ja ir vajadzīgi kādi raibāki un vieglāki gabaliņi, tad tādus pa pilnam var atrast latviešu pašu dzīvē, nemot kaut vai Cukura lidojumus u. c.

Ulubele mums patīk, un mēs tai novēlam labas sekmes, lielu metienu un daudz lasītāju. Jaunieši — gados un sirdī — abonējiet Ulubeli!

Raksti nāk pie mums ar citu seju, kuŗa gan pirmā burtnīcā ir drusku miglaina un izplūdusi, bet īpatnēja gan. Liekas, ka pirmais numurs ir drusku sasteigts, pilns nejaušībām un nenoslīpēts. Nav samanāma stingrāka redaktora roka. Domājams, tas nāks vēlāk Tāpat techniskā apdare un aplauzums varēja būt ievērojami labāks. Gaidīsim nākošās burtnīcas un neteiksim vēl neko sliktu, lai gan pirmais numurs ir daudzējādā ziņā pejams.

Gribētos jaunā žurnāla redaktoriem likt pie sirds, ka mūsu pirmais un galvenais uzdevums ir latviešu jaunatni paturēt un pulcināt pie latviskā un tikai latviskā. Pārējam ir trešās šķiras nozīme. Lidzekļu izvēle ir pilnīgi jūsu rokās un izpratnē. Goģājamie redaktori, neaizmirstiet, ka Itālijas zābaks mūsu kājai nekad nebūs piemērots, un ka Puiškāna ir vairāk graudu nekā visos perversos sirreālistos. Tas pats Puiškāna autors saka:

Spīd kā grauds starp pelavām
Rijnieks vecs ar šķiltavām.

Neaizmirsīsim mūsu pašu graudus pasaules pelavu rijās!

P. Avotiņš

KULTŪRAS APSKATS

Brīvmāksliniece un sportiste Elfrīda Karlsone-Kukaine saistīta par fiziskās audzināšanas lektori Rietumu Ontario Universitātē, Londonā, kur par mācības spēku jau vairākus gadus darbojas latviešu ģeologs, prof. A. Dreimanis. Elfr. Karlsone-Kukaine, kas līdz šim bija YWCAs fiziskās audzināšanas vadītāja St. Džonsā, Jaunbraunsvikā, uz Londonu izbrauks septembrī.

Komponists Tālivaldis Ķeniņš pašreiz pabeidz sava Trio finālu, kas rakstīts klavierēm, vijolei un čellam, un ko pag. gada Londonas Dziesmu svētku laikā komponistam pasūtināja kā prof. J. Vītola prēmijas darbu. Darbs veltīts The Latvian Trio (V. Ziedonis, Dz. Treimanis, V. Meļķis), kas arī to pirmoreiz atskaņos šajā kontinentā. Šoruden to atskaņos Anglijā rīkotās Kultūras dienās prof. A. Noritis, prof. A. Teichmanis un D. Kokkere.

Tuvākos laikrakstu numuros publicēsim interviju ar komponistu, sakarā ar viņa jauno darbu latviešu mūzikā.

Mūsu Tēvzemes balvas laureāts Adolfs Kaktiņš, mūsu Nacionālās Operas stingrākais balsts, uzaicināts darboties par mācības spēku Losandželosas konservātorijā. Līdz ar to A. Kaktiņš atbrīvosies no fiziskā, smagā darba, ko veicis visu trimdas laiku.

ROMANS

49. turpinājums

Un kad cauri istabai ātriem soļiem nesās Katrīne, viņas to apturēja: „Meit, kāds vaid kā slims — tēpat..." Bet Katrīne atsvieda nevaļīgu: „tā mums visiem šovakar rādās," — un bija projām.

Taču, Katrīnei atraujot un aizcērtot durvis, viņām likās no kautkurienes istabā ielēcam pat jautru deju skaņas. „Kā toreiz..."

„Nav kā toreiz, mās' nav." Apjukušas un ziņkāras, vecās mātes cēlās, saķērās pa divām roku rokā un, paņemdamas līdzi tuvāko svečturi, aiztipināja Katrīnes pēdās.

Istabas svinīgais spožums, kas jau pats no sevis kusa un plaka zemāks, noslīdēja skopā pusgaismā, tālākie stūŗi ar saldumu galdu pat tumsā, un āra trokšņi, nu neviena netraucēti, iesiroja pamestajā telpā. Svi-ū, vēji aiz logiem kāroja jaukt un postīt. Tie lauzās rūtīs, lai sagrābtu un aizrautu visu sev līdzi. Svi-ū-ū.

Iesteidzās Griguļa kundze. Apstājās un salika rokas. Bija tā, it kā biklās sveces lūgtu Dievu, gaŗām liesmām tās tiecās uz augšu un pilināja vasku uz galdu baltajiem audiem. Griguļa kundze dažām svecēm nopūta liesmu, piegrūda galdiem tuvāk krēslus, pacēla dakšiņu un nolika to glīti starp šķīvjiem un atmuguriski atstāja telpu. Viņas soļi aizklaudzēja kā pa tukša zārka vāku. Tumsa kā milzīga putna spārni izplētās pa visu telpu. Galdam vidū šūpoja liesmas vairs tikai viens svečturis.

Bet drīz klusām zeķu pēdām istabā ievēlās Kadiķiene. Arī viņa apstājās. Aiz logiem kauca bada vilki, kauca pēc asinīm, dzīvas gaļas.

Evi-ū, svečtura izliektos žuburos rādījās iesprausti vaska dzelteni miroņa pirksti, dega un svila mantrauša nagi, melni kvēpi cēlās griestos.

Kadiķiene pakēra dažas sudraba karotes, nostenējās un ievēlās atpakaļ durvīs.

Bet sveces tikai šūpoja un šūpoja ēnu pilno istabu, te iemirdzējās galda otrā galā kāda bļoda, glāze, te zeltaina gaisma pārlija zoss brūnajai mugurai. Taukaini un trekni spīdēja sutinātie kāposti. Uz pirkstu galiem grīļodamās no durvju spraugas izlīda Žene. Ar vienu roku aizturēdama mutes smilkstus, ar otru aša un kāra viņa pakampa dažus cūkgaļas gabalus, pusapgrauztus kaulus un iegrūda priekšauta kabatās. Viņa izvilka no zoss vēdera ceptu ābolu un aplaizīdamās aizbāza ar to savas mutes gaudas. Sveces šūpoja gaismu arī pāri ķeburainajam krēslam. Žene ietupa tajā un nolika rokas uz atzveltnes. Labās rokas pirkstā spīdēja Kristapa mātes dāvātais gredzens. Viņa smaidīja, acīs iemirdzējās saldas medus pilītes. Skaista izskatījās Žene, ap pleciem viņa bija aplikusi baznīcā ejamo lakatu. Bet kas zina, ko viņas acis skatīja galdautā, varbūt baltu līgavas tērpu, mārtiņrozes ziedā galvas rotu? Jā, varbūt Žene šonakt dzēra savas kāzas ar Kristapu. Viņa pacēla vienu kausu, otru — no katra iepilināja mutē pa sīvai dzēriena paliekas lāsei un smaidīja aizvien platāk. Ē-ē- krūziņa viena, krūziņa otra, trešā krūziņa veda mani gulēt — — ē-." Žene apskāvās krēsla atzveltnei un pazemīgi iesmilkstējās. No vaigu galiem nopilēja medus pilītes. Varbūt asaras?

Un, Ženei nedzirdama, istabā ielēca arī Naudiene. Pat saskatīt viņu lāga nevarēja, tikai turku pupas baltā acs valbās laukā no tumsas. Viņa ieklupa abām rokām. Ženei matos, izpurināja no galvas tās kāzu nakts sapni: „Un tu arī!"

Bet ar redzīgo peles aci viņa ātri pārskaitīja galda svečturus. „Vienss-s, divi, trīss — žžžūpas, izzēdāji. Piecci trijkaklu spīdekļi pagalam. Un tu arī, tu arī Žžene?"

Ilgi krājies Naudienes jaunums nu šņākdams vēlās pāri Ženes galvai, kaukdama un rokām gaiņādamās nabaga Žene izrāvās no matu plūcējas rokām, viņas abas ielēca atpakaļ virtuves durvju spraugā.

Nelāga, pavisam nelāga bija nakts. Kaut kas niecīgs un kaut kas liels un ārdīgs sagriezies kopā Kristapa atstātajā pasaulē. Bet varbūt aiz logiem plosījās pats Kristaps, nespēdams vairs satvert ne nieka, vai pasargāt no negribētiem bēriniekiem, kas deldēja dakšiņas, aprija mājas labumus un izlozņāja visus pakšķus taustīdami viņa mantu. Žēl, ka nav dziļu sniegu ziema, tā ieputinātu kāro varzu līdz skursteņu galiem — uz visiem laikiem.

*

Šai naktī Putnu mamma sevi visādi mānīja. Pametusi mīklas bļodu, viņa it kā žāvām plēta muti, it kā miegam aizvēra plakstus, divām kārtām apsēja ausīm lakatu, lai nedzirdētu asos vēju laizienus gar mājas ārsienām, bet viņas miegs bija aizpūsts pāri līdzenumiem. Viņa uzlika ausīm mīkstu dūnu spilvenu, ciešāki iegrozīja ap pleciem lakatu, bet sirds nemiers izvilkās tam cauri, stiepās aizvien garāks un garāks — līdz atkal tinās ap Putnu mājām.

Viņa izkāpa no gultas, kuŗā bija atlaidusies ar visām drēbēm, piespieda pieri rūtij un blenza neaurredzamajā melnumā. „Jā, tādā laikā cilvēks netriec ārā suni. Bet ja es?"

Viņa redzēja, ka brīžam atveras debesis un mākoņu spraugā joņo padilis mēness. Un, brīnums, šonakt viņas acis skatīja visu citādi. Viņa redzēja, ka ābeļu zari meta sniegā ķeburainas ēnas, kas atgādināja Kristapa savilktos pirkstus. Ak, kā viņš vēl gribēja turēties virspus zemes, tvarstījās pat līdz mātes logam.

Bet tad atkal gaišās debess spraugas aizvilkās cieti, un bija tik tumšs, kā tas varēja būt tikai kapā. Viņa tvēra krēsla atzveltni, aptaustīja to, pārbaudīdama savu zīmi dzīvo pasaulē, meklēja uguni, lai padzītu biedīgo nakti, pāris reižu aizvilkās līdz Grīnberga kundzei, kas mierīgi elpoja un nejuta nekā.

„Modināt?"

Bet nē. — tik grūtai un mocoši gaŗai naktij jāatrod cits gals. Un to viņa sajuta bēŗu mājā.

„Kristap, lai notiek, kā tu gribi — es braukšu!"

Viņa gandrīz steidzīgi nolika uz plīts atmiņām piekulstīto mīklas bļodu, uzčubināja spilvenus un tad gāja.

Nebija viegli pamodināt Kadiķu gala Mārtiņu, vajadzēja izgrūst daudz bargu vārdu, piesolīt nandu un jaunu pīpi, līdz beidzot viņš, murdēdams par suņa laiku, lida no segas un āva kājas ceļam.

Pēc krietnas stundas, neganti caurpūsti un vēju asarām aizmiglotām acīm, viņi ieslīdēja Putnu pagalmā.

Nerēja ne suns. Līdz kaklam piečēdināti tie, droši vien, gulēja savās migās. Tā, nu viņa varēja kopīgi ar Mārtiņu nemanīta piezagties tuvāk mājas logiem un palūkoties, kas tur notiek, jo iekšā taču viņa neies.

Bet tad viņa ciešāk ieķērās Mārtiņa piedurknē un atliecās no loga rūts.

Kur viņas meklētais godību spožums? Kur daudzo radu un kaimiņu svinīgās sejas?

Kas noticis? Pat nabagu mājas logos gaišākas ugunis, pat vienkāršam kalpam savs noskumušo pulciņš. Kas īsti atgadījies? Aizbēguši, nav ieradušies? Vai tad atkal viņu šurpu atdzinis nelaimes putns, briesmu slepenais prāts?

Cauri vēja svilpieniem un šņākoņai Putnu mammas ausis uzķēra piedzērušu vīru baurus, šķita — pat ermoņiku čigas. Kur tē dzied, kur te kādam atļauts priecāties kā jautrās kāzās, klaigāties kā krogū? ..

Piķis un zēvele — viņa ies iekšā! Galu galā tā viņas pašas ziņa, kad ierasties dēla bēŗu svinībās.

Barga un taisna kā bulta viņa pārkāpa slieksni, aiz viņas, aitādas kažoku gar zemi vilkdams, arī Mārtiņš.

Tā. Jā, te tomēr ir gan ēsts un dzerts, bet viss pamests un sajaukts. Lūk, krēsli izstumdīti kur kuŗais. Lūk, uz galdauta izlieta mērce, gaisā izslējušies apgrauzta zoss kāja, un bļodu lauka vidū zinīgi smin cūkas galva ar vienu ausi.

(Turpinājums sekos).

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANIT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE
Members of Toronto Real Estate Board
219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

Mājas, veikali, uzņēmumi, farmas

PĀRDOŠANĀ TORONTO UN ĀRPUSĒ

Māju apdrošināšana, mortgage naudas aizdevumi, dzīvības un auto apdrošināšana, līgumu slēgšanas noteikumi u. c. Izziņas un paskaidrojumus par šādiem darījumiem katrā laikā sniedz:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ — Tel. PR 5761 — 1172 Bay St., Toronto
VIKTORS REBANE — Tel 94121 — 913 Main St. E. Hamilton

BIROJS ATVĒRTS IK DIENAS LĪDZ PL. 10 VAK., ARĪ SESTDIENĀS UN SVĒTDIENĀS

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ
SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Bruno Puriņš

Member of the Toronto Real Estate Board

Piedāvā bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un plašā apkārtnē, kā arī sagādā naudas aizdevumus un apdrošināšanas polises

MĀJU PĒRKOT PĀRBAUDIET MŪSU pārdodamo māju sarakstu

Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON
Member of the Toronto Real Eastate Board
848 EGLINTON AVE, W.
Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2796

ŠIS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIESIEM:

$4.500 iemaksa, pilna cena $16.500 — 10 istabu savrupstāvošu dubultķieģeļu mājā ar centrālo ellaš apkuri. Privāts iebraucamais ceļš, garāža un jauns dārzs. Gerrard un Greenwood rajonā

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS
DĀMU KOMITEJA RĪKO

KATŪNA TĒRPU BALLI

AR 3 SKAISTĀKO TĒRPU GODALGOŠANU
š. g. 1. augustā, pl. 8 vak., 245 College St., Toronto
PROGRAMMĀ RAIBI PRIEKŠNESUMI
LABA DEJU MŪZIKA
VĒSI ATSPIRDZINĀJUMI UN LABS CAURVĒJŠ
Ieejas maksa — dāmām $0.75, kungiem $1.00
VAKARA ATLIKUMS PAR LABU TLB SESTDIENAS SKOLAI

(225) Visus laipni ielūdz TLB Dāmu Komiteja

✝

ILZE NEILANDS, DZ. BALODIS

dzim. 1882. g. 25. maijā Krustpils pag.,
mirusi 1952. g. 20. jūnijā Milwaukee, Wis. ASV,
apbedīta 23. jūnijā Milwaukee, Wis.

Vieglas smiltis!

Meita, znots un mazdēls ASV. Radi un draugi Toronto (Kanadā) un dzimtenē

(240)

Sirsnīgi sveicieni dzimšanas un vārda dienā leitnantam

PĒTERIM POLNA kgm

NOVĒL:

Dr. F. Koch,
Dr. A. Fuhrmann,
Dr. J. Schmid, Vācijā

(250)

AUTO VADĪŠANAS KURSI

OPERATORA UN ŠOFERA LICENCĒM
A. MAŠINGS
565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688, zvanit pēc pl. 9 vak.

LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZE

rīko sestdien, š. g. 26. jūlijā,

Saviesīgu vakaru

326 Queen St. W. UKRAINU LEĢIONA ZĀLĒ,

(Tuvu pie Spadina)

SĀKUMS PLKST. 8.00 VAKARĀ

LABA DEJU MŪZIKA

(233) VISI LAIPNI IELŪGTI

PĀRDODAMA FARMA

2,5 jūdzes no Dundalkas, 1,5 jūdzes no Nr. 10 lielceļa, latviešu farmeru tuvumā. Kopplatība 100 akru, 5 akri labs mežs, pārējā ļoti laba lauksaimnieciski izmantojama zeme. Divstāvu dzīvojamā māja, liela kūts, garāža, vistu māja. Ēkas labā stāvoklī. Cena $6.500. Iemaksa $2.500. Ļoti labi maksāšanas noteikumi.

Tuvāka informācija pie
N. BORISA SHERIDAN NURSERIES, ONT.
(253)

Dr. H. SCHLEIFER
bijušais Vines hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
IR PROMBŪTNĒ JŪLIJĀ
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294

Zobu ārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
372 A Queen St. W. virs
Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto (30)

Visas jaunākās un iepriekšējās

GRĀMATAS

arī pa pastu
PIEPRASIET KATALOGU
P. Avotiņš
GRĀMATU VEIKALS
854 Bathurst St., (Lotus puķu veikala namā), Toronto, Ont.
Canada (36)

FOTOLABORATORIJA J. BIRNIS
Attīsta jūsu filmas, plates, kopē un palielina
RŪPĪGS DARBS!
3 HURNDALE AVE, GE 8120
Toronto (955)

Piecpm pasūtinājumus
DĀMU UN KUNGU
APGĒRBIEM

V. KUČĀNS

94 GLOUCESTER ST.,
Toronto, Ont.
Katru dienu no plkst. 8—21
10 proc. atlaide visiem pasūtījumiem jūlija un augusta mēnešos (989)

VIENTUĻS LATVJU JAUNEKLIS

vēlas iepazīties nopietnā precību nolūkā ar vienkāršas un sirsnīgas dabas latvju meiteni. Esmu 29 gadus vecs. Rakstīt šīs avīzes kantorī, pievienojot ģīmetni — Gaujmalietim. (238)

Lai meiča atsaucas,
kam pūrā nav nekas,
bet dzīves mērķis —
laulība un maziņš kapitāls!
LATVIETIS,

strādnieks, pazīšanās trūkuma dēļ vēlas sarakstīties ar nopietna rakstura dāmām. Klusuciešana goda lieta. —

Vēstules adresēt šīs avīzes kantorī, VIDZEMNIEKAM (241)

IZDODAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi, atsevišķi vai kopā, Davenport — Duppont — Dufferin rajonā. Zvanīt LA 6064. (243)

IZDOD gaišas nemēbelētas istabas latviešu mājā, dažas minūtes no Gerrard — Main (Carlton tramv.) 20 Swanwicke Ave. Apsk. pēc pl. 6 vak. (231)

IZDODAMAS labi mēbelētas istabas, vieniniekiem vai pārim ar vārīšanas iespējām. Toronto. — 1220 Gerrard St., E. (242)

IZDODAMAS 2 glīti remontētas un labi mēbelētas istabas ar virtuvi. Pastāvīgi karsts ūdens. 2—3 pieaugušiem. 107 Westmoreland Ave, Toronto. (258)

VIENA mēbelēta istaba ar virtuvi izdodama vienai vai divām personām. Zvanīt LO 8073. (236)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba 2—3 personām ar virtuves lietošanu. Zvanīt LO 8438, Toronto.

IZDODAMA 1 mēbelēta istaba vienai personai ar vārīšanas iespējām. Tel. RI 2808. (244)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar virtuves, ledusskapja u.t.t. lietošanu, High Park rajonā. Zvanīt pēc plkst. 18.00 ,tel. JU 1046. Toronto. (239)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Starp Delaware pie Bloor, Toronto. Zvanīt tel. LA 8661 pēc pl. 5 vak. (251)

IZDODAMA labi mēbelēta istaba ar modernu, skaistu virtuvi. Vienmēr karsts ūdens. Otrā stāvā. Vēlams vienam pārim. Zvanīt tel. — KE 3072, Toronto. (254)

IZDODAMA 1—2 personām mēbelēta istaba ar garāžu. Zvanīt — GE 4616, Toronto. (247)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām 1 personai (dāmai) centra rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vak. Toronto, tel. KI 1055.

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām ļoti labā rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. Toronto, tel. JU 2546. (251)

IZDODAMA istaba vienai personai ar vārīšanas iespējām Carlton — Parliament rajonā. Toronto, tel. MI 4842. (256)

MĒBELĒTA istaba izdodama divām personām ar vārīšanas iespējām. Zvanīt EM 4-8614, Toronto

---

VAI PAZĪSTAT ŠO ZĪMI?

Sekojiet sludinājumiem, kas sākas ar šo zīmi, un Jūs iegūsit informāciju par
VĒRTĪGĀM UN SKAISTI IZDOTĀM GRĀMATĀM (195)

ZENTAS MAURIŅAS GRĀMATAS:

	broš.	ies.
FRANCESKA, romāns	3.00	3.60
DANTE — mūsdienu cilvēka skatījumā	—	2.60
NEAIZSŪTĪTĀ VĒSTULE, iesieta ādā	1.90	— 1.50
DZĪVES APLIECINĀTĀJI, esejas	1.60	2.30
BALTAIS CEĻŠ, studija par Annu Brigaderi	1.60	2.30
UGUNS GARI, esejas	1.20	1.60
SPĪTS, esejas	2.00	2.60
SIRDS MOZAĪKA, esejas	1.00	1.60
DIE WEITE FAHRT	—	2.45
MOSAIK DES HERZENS	—	1.20
GESTALTEN UND SCHICKSALE	—	1.50
K. RAUDIVES GRĀMATAS		
DIVĒJĀDI DZĪVES VEIDI, iesieta ādā	—	1.70
NOLĀDĒTĀS DVĒSELES, I un II grāmata	3.00	—
DER CHAOSMENSCH	—	4.20
MEMOIREN DES SYLV. PERKONS	—	3.70

OLGERTA DĪĶA

(225) GRĀMATNĪCA, R. 2 WAWERLY, OHIO, U.S.A.

AR TIKAI $10.00 IEMAKSU

Jūs varāt iegūt jaunu un modernu RAKSTĀMMAŠĪNU ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas.

ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: RA 7149 (204)

MEITENES VAI JAUNAS SIEVIETES VAJADZĪGAS VIEGLAM DARBAM

Toronto. Zvanīt HU 7613 (katrā laikā, runā latviski)
(246)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave., Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūri
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

Foto studija
J. PRINCIS

283 St. Anne Ave, Apt. 5F, 5. stāvā,
Bronx 54, New York, N.Y.
Tālrunis MO 9-4880

Veic visāda veida fotodarbus, arī dokumentu fotokopijas. Foto apliecībām, pasēm un pirmiem dokumentiem. Attīsta, kopē, palielina un reproducē.

Uz vēlēšanos izdara foto uzņēmumus mājās, sarīkojumos, kāzās.
Pa tālruni var zvanīt katru dienu!

FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīnīskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARATS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS
Kanadas lielākā aptieka
463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:
kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.
587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 27. jūlijā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā. Māc. A. Ozols.

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums 27. jūlijā, pl. 6 vak. Māc. A. Ozols.

Dayton, Ohio, Latviešu ev.-lut. dievkalpojums svētdien, 3. augustā, pl. 2 pp. St. Paul ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave. pie 5th Str.) Mācītājs Jēkabs Osis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta): 99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. tel.: 70136). **Sadberijā, 27. jūlijā, plkst.** 1 p. p. Pēc tam runās DV nodaļas atklāšanas aktā.

Prāv. A. Mitrulis (367 Marvland St., Winnipeg, Man.) **Winipegā, 27. jūlijā, pl. 2 pp. dievkalp. sv. Pētera baznīcā.**

Māc. V. Šēfers (659 Piccadillv Street London, Ont.). **Londonā** 27. jūl., pl. 4 p.p. dievkalp. Trīsvienības b-cā. **Niagara Falls 2. aug. pl. 6 vak. dievkalpojums** Pāvila baznīcā. **Sarnia**, 9. aug., pl. 6 vak. vietējā ev.lut. bazn. dievk.. **Londonā**, 10. aug., pl. 4pp. Trīsvienības bazn. dievkalp. **St. Katarinēs** 17. aug., pl. 2 pp Kristus bazn. jaunatnes iesvēte ar dievgaldu. **Londonā**, 24. aug., pl. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievk.

Londonā 13. jūlijā kristīts: Banga, Agris un Liepiņš, Guntis—Jānis—Ojārs. St. Katarinēs 6. jūl., traģiskā nāvē mirusi Kārkliņš. Austra, dz. Stepens un pagl. 9. aug. St. Katarinēs 20. jūlijā kristīti Paipals Jānis, Teodora un Valijas, dz. Riekstiņš d. un Zvejnieks, Ruta, Valdemāra un Milijas, dz. Laucis m.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont., tel. 93410). 27. jūlijā Hamiltonas Latv. draudzes padome un Dāmu komiteja rīko draudzes ekskursiju uz „Lake Emerald". Aicināti piedalīties visi tautieši. Bērniem paredzētas nodarbības un sacensības. Kam nebūtu iespējams braukt vieglām automašīnām, būs norīkots autobuss. Autobusa atiešanas vieta — Dundurn un York ielu stūrī Atiešanas laiks pl. 10 no rīta. Braucējus autobusos lūdz pieteikties pie draudzes priekšnieka A Lejnieka, t.73397 vai mācītāja t. 93410. Autobusa braukšanas maksa $1.25 pieaugušiem un 0.75 bērniem.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). **Toronto Sv. Jāņa b., 274 Concord** Ave). 27. jūl., plkst. 4p .p. dievkalpojumu vadīs māc. A. Briedis

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, tel. MI 1873, baznīcā — PR 1563, **Toronto** sv. Andreja baznīcā, 27. jūlijā, pl. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta: t. 41890) **Kalgarijā**, 27. jūl. pl. 5 pp., dievkalpojums Pirmā lut. baznīcā. **Edmontonā**, 2. aug., plkst. 7. vakarā dievkalp. sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Gaudiņš (45000 Grand Blvd. Montreal Que.) **Montreālā** 27. jūlijā pl, 4 pp. dievkalpojums Redeemer baznīcā;

Archibiskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. A. Voitkus Hamiltonā, Pavila ev. lut. draudzē dievkalpojums svētdien 27. jūlijā, pl. 8,45. Svētdienas skola (jaunāko bērnu grupai) pl. 10.00.

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. **Daugavas Vanagu pārstāvības ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.**

2. **ASV:**
A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.
A. Augstums, 1636 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bīlmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 926 Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Bellomes baznīcā, Brooklyn's pēc dievkalpojuma saliešanas zālē.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 9, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercelle St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417 Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10. D.C
J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.
V. Puriņš 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids. Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5. Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.
J. Sobojevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str. Milwaukee 6, Wiskonsin.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lowell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251. W. Lowell st. Kalamazoo. Mich
Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. **KANADĀ:**
P. Avotiņš, 854. Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
I. Batraks, P. O. Box 1000 Stn. C. Toronto 3. On.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London. Ont. Tāl. 3-8644 W.
Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.
V. Dreifelds, grāmatnīca, 31 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.
E. Jurkovskis, 698 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kejiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2069
Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong St., Art Handicraft, Toronto, Tel. DE 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.
Arturs Kivlits, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto. Tel. KE 3884
K. Skuja, 20 William St., W, Woodstock, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 480 E. 61th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. **Vācijā**
Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.
Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca"; Wilhelmsburg, B 1—6. 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 0.- 3 mēn.: DM 1.-

4. **Anglijā**
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. **Francijā:**
Madame K. Bizznieco, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. **Dānijā:**
Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kopenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 0.50 D. Kr.

7. **Zviedrijā:**
Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. **Austrālijā:**
DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liepkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilingi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale. Sydney.

9. **Venecuelā:**
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenni S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimstris 15.40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus sūtīt tikai
DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

DEMOKRATU BĒDAS

Nav pilnīgu cilvēku: ikvienam ir savs Ahilla papēdis jeb vājā vieta.

Tagad, kad krustām šķērsām esam skatījuši vaigu vaigā daudz svešu laužu, jāteic, ka uz zemes lodes vēl nav laikam dzimis tāds, kam nebūtu sava Ahilla papēža, un jo lielāka kāda dūša vai varēšana, jo lielāka vājā vieta.

Šādā stāvoklī bijis arī Amerikas prezidents Franklins Rūzvelts, ko kādreiz amerikāņi dievināja, jo viņš paglāba krusttēva Sama zemes labklājību tad, kad tā bija tuvu bojā ejai. Rūzvelta vājā vieta bija milzīgu buku šaušanas ārpolitikā.

Rūzvelta nedarbi kā smags slogs gulstas uz ikviena amerikāņu nodokļu maksātāja pleciem. Paša Rūvelta demokratu partija, ir tās kopsanāksmē, izraugot prezidenta kandidātu, ir gatavojoties vēlēšanām, būs spiesta daudz nodarboties ar šiem milzīgajiem bukiem, lai tos iztēlotu mazākus, nekā viņi īsteni ir un iestāstītu vēlētājiem, ka turpmāk tas būs citādi.

Rūzvelts pārņēma valsts kuģa stūri tieši pirms 20 gadiem, kad citkārt pārtikušos amerikāņus nomocīja dziļa saimnieciska krize. Iedzīvinot jaunas un veselīgas idejas, R. saglāba tautas saimniecību un vēl manāmi paceļa zemes pilsoņu lielā vairuma labklājību. Daudzās sociālās reformas vēl tālāk uzlaboja mazo ļaužu dzīvi.

Taču akla uzticēšanās viņa padomniekam un citas grūti izskaidrojamas parādības bija iemesls milzīgām kļūdām Rūzvelta sadarbībā ar ASV sabiedrotajiem II Pasaules karā. Toreizējās vieglprātīgās ārpolitikas dēļ, ASV ir spiesta gatavoties visgigantiskākai cīņai pret komūnismu. Šī gatavošanās prasa milzu izdevumus pašu zemes aizsardzībai, armiju celšanai, ieroču kalšanai un vēl gandrīz visu sabiedroto armiju apbruņošanai. Par visu to jāsamaksā amerikāņu nodokļu maksātājam.

Pazīstot milzīgos nodokļus, augstās cenas, daudzos ierobežojumus un neizdevīgo karagājienu Korejā, nav brīnums, ja republikāņu sauklim: „Ir pēdējais laiks padzīt demokratus no Baltā Nama", ir daudz atsaucīgo. To pulks kļūst jo lielāks, republikāniem izvirzot par kandidātu Eizenhaueru.

Vēl pirms mēneša demokratu varenie priecīgi berzēja rokas, redzot senātora Tafta nerimtīgos pūliņus un tiem sekojošos panākumus viņam draudzīgo delegātu skaita vervēšanā. Tafts bija demokratu lielā cerība. Pats Trūmens nebija varējis saglabāt pie sevis slepeno vēlmi, cik labi būtu, ja republikāņi dotu Taftu. Demokratiem nenāktos grūti to sakaut. Notika citādi — republikāņi izvēlējās Aiku, jo tam lielākas izredzes pieveikt demokratus.

Lai arī cik daudz pelnītu vai nepelnītu pārmetumu izteikts Trūmenam, viņš tomēr ir par galvas tiesu pārāks par jebkuru no tālākajiem demokratu eventuāliem kandidātiem. Tālab vēl arvien pastāv iespēja, ka cīnā pret bij. ģen. Eizenhaueru, demokrati raida bij. artilerijas pulkvedi Trūmenu.

Trūmens gan daudzkārt ir teicis, ka viņš nevēlas kandidēt. Politikā taču viss kas ir iespējams, kālab gan pašreizējais prezidents nemikstinātu savu cieto apņemšanos un vēlreiz nekandidētu, ja vēl nāktu klāt kalkulācija, ka ar šādu viņa izšķiršanos ir nodrošināts miers un labklājība pasaulē." Īsi pirms demokratu konventa sanāksanas prezidents devās uz slimnīcu pārbaudīt viņa veselības stāvokli. Konventa atklāšanas dienā Čikagā ieradās Trūmena pilnvarnieks, kas uz visiem žurnālistu jautājumiem atbildēja ar cieši sakniebtām lūpām. Par spīti Kongresa ieteikumiem, Trūmens neiedarbina Tafta—Hartleja aktu par tērauda streiku. Kas labāk pazīst pašreizējo Baltā Nama saimnieku, spriež, ka nule minētie notikumi ap prezidentu liecinot, ka viņš nebūt nav pavisam atsacījies no kandidēšanas. Nevienam no līdz šim zināmiem kandidātiem ne tuvu netiekot nominācijai, varot rasties mirklis, kad jārod vīrs, kas apvieno visu partiju un kam lielākas izredzes sist Aiku. Un, ja Eizenhauera sakaušana kļūs demokratu pirmais mērķis, tad delegāti nevarēs paiet garām atziņai, kas liecina, ka Trūmenam ir labākas izredzes sakaut Aiku kā jebkuram citam no minētajiem kandidātiem.

Ja vien korupcijas skandāli un citas iekšpolitiskas klizmas nebūs pārāk smagas un neizturamas līdzšinējā valdnieka kājām, tad savu pēdējo vārdu viņš vēl teiks un ir lielas izredzes, ka tas nebūs strupiņš „nē".

Priekšvēšanās demokratu mazie biedri priekšgalā izvirzījuši Kifoveru. Bet viņa pārstāvība partijas „vadoņus" kaitina ne mazāk kā Tito izlēciens Stalinu.

Stivensens, kura tuvākie draugi 1948. gadā ieteica demokratiem uzstādīt Eizenhaueru, ietiepīgi atsakās kandidēt uz nedrošo prezidenta vietu, kamēr viņam drošas izredzes paturēt Ilinoijas valsts gubernātora posteni.

No pārējiem jau pieteiktiem kandidātiem labas izredzes būtu Herimenam. Viņš ir viens no bagātākajiem ASV pilsoņiem, bet tomēr jūt aiz sevis strādnieku organizāciju vadītājus. ASV strādnieku arodbiedrības, kas spēja manāmi ietekmēt Trūmena valdību, pratušas ieplūdināt delegātu starpā arī prāvu skaitu savu ļaužu. Līdz ar augstākajiem arodbiedrību vadītājiem viņus balstītāji delegāti aktīvi piedalās politiskajos gājienos ap prezidenta kandidātu. Strādnieki esot ir par Kifoveru, ir par Herimenu, bet noteikti pret Berkleju. Līdz ar to pēdējā izredzes strauji samukušas, kaut arī viņš jau daļēji pārliecinājis tos, kas iebilduši pret B 74 gadiem.

Tie, kas paredz vienādos spēku samēros starp pašlaik nopietnākajiem titula pretendentiem Kifoveru un Herimenu, domā, ka kompromisa kandidāts varētu būt Ilinoijas valsts senātors Dagless.

Pašreizējā situācija nebūt neliecina, ka demokrati varētu izraudzīt savu kandidātu jau pirmajā balsojumā, kā tas notika republikāņu sanāksmē. Arī citādi atšķirība no republikāņu konventa ir viegli saredzama. Iepretim sprindzīgajam kaujas noskaņojumam, kas piešalca Čikagas amfiteātru, sanākot republikāniem, šaubas un mazticība redzama cauri pat tradicionāli smaidīgajām delegātu sejām, tai pašā vietā un nolūkā sapulcējoties demokratiem.

Lai arī smaidi, atstājot sanāksmi, nebūs mazāk gaiši kā republikāniem, tomēr demokratiem ir lielas bēdas, kā noturēt vadības grožus. Šobrīd rādās, ka novembrī viņu bēdas vēl pieņemsies.

V. P.

KRITIZĒ IMMIGRĀCIJAS NOTEIKUMU GROZĪJUMUS

Pēc sešiem gadiem samērā brīvas Eiropas un citu kontinentu emigrantu kustības uz Kanadu dominijas valdība ir atradusi par vajadzīgu strauji sašaurināt jaunu immigrantu ieplūšanu. Vēl nav pilnīgi skaidrs, vai šī ierobežošana ir tikai kāds pagaidu solis, bet katrā gadījumā tā ir daudzus kanadiešus visai lielā mērā pārsteigusi.

Patiesībā 1952. gada pirmajā pusē immigrantu skaits vēl ievērojami pārspējis attiecīgo skaitu 1951. gadā. Sagaidā, ka gada otrā pusē attiecīgie skaitļi noslīdēs tālu zem attiecīgajiem pagājušā gada skaitļiem.

Ieceļošana no dažām zemēm turpmāk būs ierobežota, pielaižot galvenām kārtām tikai jau te iebraukušo piederīgos un tuvus radiniekus. To attiecinās galvenām kārtām uz zemēm, no kurām pagātnē ieplūdis lielāks skaits immigrantu, kas tagad prasa savu piederīgo ielaišanu.

Pagājušā gadā (pirmais pilnais vācu ieceļošanas gads) Kanadā uzņēma 32.385 vāciešus un austriešus, bet tekošā gada pirmajos piecos mēnešos vēl 12. 566. Rezultātā lūgumi ielaist piederīgos un radus krājas kaudzē. Šinī gadījumā ielaiž tuvus radus, ieskaitot precētus dēlus, meitas, brāļus un māsas ar to ģimenēm, vecvecākus un bāriņus, brāļa bērnus zem 21 gadu vecuma. Dodot priekšroku šīm grupām, nozīmē, ka Kanadā ieceļos samērā mazāk jaunu strādnieku.

Otavas novērotāji ir pārliecināti: 1) Ka departaments cenšas uzturēt aptuvenu tautību līdzsvaru, dodot tradicionālās priekšrocības britu, franču un amerikāņu. Ziemeļeiropas, Dienvideiropas, Āzijas un citiem ieceļotājiem jau minētā kārtībā.

Piepešā immigrācijas politikas maiņa uzņemta ar dalītām jūtām. Kā tie laikraksti, kas atbalsta valdību, tā arī tie, kas ir opozicijā, savos ievados izteikušies visai nosodoši.„The Globe and Mail", kas iznāk Toronto (konservatīvs) izsakās:

„Tā ir tieša krāpšana, bet — neveikla krāpšana. Pat skolas bērns var saprast, ka, ja ieceļošana ir ierobežota ar te dzīvojošiem tuviem radiem, tad to ieceļotāju skaits, kas varētu ieceļot no jebkuras Eiropas zemes, ir ierobežots.

Kas tad tas ir, ja ne kvotu sistēma? Tā tikai nav tik precīza kā Savienoto Valstu sistēma un nav arī tik godīga. Savienoto Valstu sistēma eksakti nosaka, cik emigrantu var iebraukt gadā no katras zemes. Kanadas sistēma — un tas ir visraksturīgākais — dara apmēram visu to pašu, bet pa viltīgu pakaļdurvju ceļu."

„The Toronto Star" (liberāls) tanī pašā laikā izsakās:

„Jaunie ieceļošanas noteikumi, kurus pagājušā nedēļā iesniedza Valters Harris, ir pilnīgi pretrunīgi. Zemes attīstība jāvada iedzīvotājiem. Ja mums ir lemts sasniegt stāvokli, kādu mums, pareģo, ir vajadzīgs daudz vairāk laužu, lai attīstītu mūsu dabīgās bagātības un paplašinātu pārtrētāju tirgu mūsu ražojumiem... Ieceļošana jāplāno saskaņā ar mūsu zemes tagadējām un paredzamām nākotnes vajadzībām. Grozītā politika nemaz nav immigrācijas plānošana. Neapšaubāmi tās galvenais nolūks ir samazināt ieceļošanu, bet noteikts mērķis nav nosprausts.

Toronto iespaidīgais nedēļas laikraksts „The Financial Post" piemetina:

„Tā nav durvju aizciršana immigrācijai. Tā ir pagaidu elpas atvilkšana, lai sagremotu to, kas jau mums ir, un lai ierosinātu sievas un bērnus doties pakaļ saviem vīriem un tēviem, kas jau ir te, un kļūt par Kanadas saimes locekļiem.

Notecējušos piecos gados Kanada ir uzņēmusi ap 600.000 jaunu ieceļotāju, un pagājušā gadā vien — 194.000. Tas ir liels skaits ļaužu. Tekošā gada mērķis ir 150.000.

Mēs visi esam par immigrāciju, bet mēs arī atzīstam, ka grūti ir oponēt pret „pagaidu sagremošanas" periodu. Augsti attīstītā rūpniecības zemē, kāda ir mūsu zeme, vairs devinpadsmitā gadussimteņa masu immigrācijai nav nekādas jēgas. Darbs nerodas no tīra gaisa, un šodien tikai nedaudzi cilvēki ir spējīgi strādāt tā, kā strādāja mūsu tēvu tēvi: ar cirvi uz sava zemes gabala... Turpretim šai zemei savas pašas interešu labā ir stipri jāturas pie plašās immigrācijas politikas.

C. S.

AIZ DZELZS AIZKARA

Rigas radiofons un Cīņa stāsta.

KLAUSIES UN BRĪNIES

Jaunākie pētījumi par krievu senās kultūras vēsturi. Mītu par Krievzemes mūžseno atpalicību sevišķi stipri sāka propagandēt pēdējos gadu desmitos. Krievzemes tautas savas vajadzības pēc ieročiem un metalliem it kā varējušas apmierināt, ievedot tos no citām zemēm. — Pag. gadā izlaida 2 sējumus „Senās Krievzemes kultūras vēsturi". — Tagad nav vairs šaubu, ka Krievzemē bijusi augsti attīstīta zemkopība kas sagatavoja apstākļus ātrai saimniecības attīstībai un pilsētu augšanai. Pilnīgi nepamatoti ir burž. vēsturnieku apgalvojumi, it kā krievu kultūras un valsts nodibinātāji bijuši varagi. Jau toreiz krievu družinu slava bija pazīstama tālu aiz krievu zemes robežām. Buržuju vēsturnieki izskaidro ātro Kijevas valsts uzplaukumu ar Bizantijas ietekmi. Izpētītie materiāli liecina, ka Bizantijas kultūra bija gandrīz līdzvērtīga krievu. Krievzeme jau toreiz bija līdztiesīga ar Bizantiju. Kijeva bija īsta Cargrades sāncense. Senās Krievzemes kultūrai tai laikā bija liela loma tā perioda Eiropas dzīvē.. Krievu knazistu kultūra 12. un 13. g. s. bija augsta.. Kultūra, rakstīt un lasītprašana iespiedās tautas masās. Vīduslaiku Eiropas literatūrā nav līdzīga Nestora „Pagājušo laiku stāstam". Savu kultūru krievu tauta cēla ar zobenu pie sāniem ,pastāvīgā trauksmē un cīņā pret klejotāju uzbrukumiem. Krievu kultūra, neskatoties uz to daudzējādā ziņā pat pārspēja Rietumeiropas kultūru.

Patiesību par krievu „kultūras vēsturi" gan pārāk labi zina katrs puslīdz apskolots eiropietis. Bet tādus zilus brīnumus, kādus izgudrojis „profesors" Voronins gan nākās dzirdēt pirmo reizi. Ko nu vairs par griekiem, romiešiem, bizantiešiem — krieviņu priekšā tie tikai sūkalas . . .

KAS NOTIEK KONSERVATORIJĀ?

Latvijas valsts Konservatorijā 62 absolventi jau rītdien iekļausies lielajā komūnisma celtniecības darbā. Izpildītāju fak. dekāns prof. Skulte: „klavieru-ērģeļu nodaļu beidz 11 audzēkņi. Komj. Daina Vilipa daudz pūlējās, lai izturētu aspirantes pārbaudījumu Maskavas Konservatorijā."

Koŗa diriģentu nodaļu beidz 8: Elvira Putniņa, Ilga Baumane, Birnsons. Diplomdarbi liecināja par augstu politisku un mūzikālu sagatavotību.

Liels notikums: pirmais mūzikas vēsturnieku izlaidums. Mūzikas vēstures un teorijas nodaļas absolvents, komjaunietis Olģerts Grāvīts stāsta: „Esmu to 5 studentu skaitā, kas šogad beidz kompozīcijas teorijas faklutātes mūzikas vēstures un teorijas nodaļu. Jau studiju laikā mēs veicām lielus un atbildīgus pienākumus mūzikas laukā: lasījām lekcijas, vācām folkloras materiālus, nodarbojāmies ar mūzikas kritiku, patstāvīgi pētījām latviešu mūzikas problēmas. Daudzi mūsu darbi jau godalgoti. Viktora Šama pētījums par latv. revolūcionāro folkloru pat saņēma Vissav. augstākās izglīt, ministra goda rakstu."

Vokālo nodaļu beidz 12, kas savas augstās zināšanas un savu prasmi jau parādīja jauno mākslinieku skatē, Beidz: Tipaine, Vilgerte, Šulova, Berga, Feigelsons u. citi.

Teātra fak. beidz 14 studentu: vairāki no viņiem kļuvuši skatītājiem pazīstami jau mācību laikā: Indriksone, Priekulis, Romanova, Eleonora Dūda, biedrs Liniņš. Šis izlaidums ir viens no labākajiem.

Līdz šim katram bija skaidrs, ka konservatorijas audzēkņiem māca mūziku, bet tagad izrādās, ka absolventu diplomi liecina par augstu politisku sagatavotību. Jā, arī ragā jāpūš ar marksimsa — ļeņinisma metodēm!

PLĒSUMA ĢIMENE KANADĀ

Tautiešiem vēl atmiņā būs ziedojumu vākšana par labu kara invalida Valdemāra Plēsuma ģimenes ceļa naudai. Tagad izsaukšana sekmīgi noslēgusies.

22. jūlijā Vold. Plēsums ar kundzi un bērniem — Valdu (12) un Viktoru (11) ieradās Toronto. Vēlā vakara stundā viņus stacijā sagaidīt bija ieradušies Daugavas Vanagu priekšnieks Kanadā P Balodis, DV Aprūpes nozares vadītājs V. Mukts un LNAK biroja bijušais vadītājs V. Kaļiņš.

Sniedzam V. Kaļiņa stāstu par izsaukšanu un pārvarētām grūtībām:

„1951. g. sākumā Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā pārņēma no LRA daudzas immigrācijas lietas un lūgumus.

Šo lietu kārtošana nebija viegls uzdevums, jo Kanadā principā ielaiž tikai veselus un darbam spējīgus laudis. Fizisku trūkumu gadījumā tiek prasītas garantijas, ka immigrants nekļūs s-bai par nastu. Tā ir nopietna garantija un tāpēc laimīgo nebija daudz.

Valdemāru Plēsumu ar ģimeni izsauca kāds Kanadas farmers, pats invalids, un, liekas, gribēja palīdzēt aiz līdzjūtības. Pag. gada decembrī lieta bija izkārtota, un Plēsums varēja doties ceļā ar pēdējo IRO kuģi. Bet — farmerim vajadzēja samaksāt dzelzceļu no Halifaksas līdz Britu Kolumbijai ap $300.—. To padzirdis, farmers ne tikai atteicās izlikt šo naudu, bet atsauca vispār savu galvojumu. Arī neviena latviešu organizācija nebija tik bagāta, lai prasīto naudu tūliņ izliktu. Plēsuma ģimene nonāca neapskaužamā stāvoklī: izlika no nometnes bez iemesla paskaidrojuma, vēlāk nosūtīja uz citu nometni krievu joslas pierobežā; ikdienai vajadzīgās mantas likvidētas sakarā ar aizceļošanu.

LNAK saziņā ar Daugavas Vanagiem un 2 lielām Toronto draudzēm sāka ziedojumu vākšanu ceļa naudai. Tautiešu atsaucība Kanadā un ASV bija laba un mēneša laikā savāca 699 dol. Jaunu darba galvojumu deva latviešu farmers Alfreds Apse. Lietu varēja ierosināt par jaunu, jo tautiešu atsaucība bija radījusi vajadzīgos priekšnoteikumus: ceļa nauda savākta, darbs un apmešanās garantēta. Tagad Plēsuma ģimene ir Kanadā un par to jāpateicas tikai neatlaidībai un tautiešu ziedošanās gribai.

Agronoms Apse, nevarēdams veikt visu darba nastu viens, saistījis citu darba spēku. Tāpēc Plēsuma ģimene tagad jānovieto citur. Būtu labi, ja tautiešu atsaucība neizsīktu arī tagad, kad atbraukušai ģimenei jāgādā darbs. Plēsums, kaut arī invalids, var labi veikt gandrīz katru fizisku darbu. Visi ģimenes locekļi spirgti un veseli. Arī kundze grib strādāt, kaut māju tīrīšanas darbi, kamēr 12 g. v. meita Valda ar brāli Viktoru vieni paliktu mājās."

Jāpiezīmē, ka LNAK pag. gadā veikusi svētīgu immigrācijas palīdzības darbu, pašķirot ceļu uz Kanadu pāri par 600 tautiešiem.

V. Plēsuma ģimenei pagaidu mītne piešķirta Daugavas Vanagu namā Toronto. Tālāko gādību par ģimenes novietošanu un darba sagādi ir uzņēmusies LNAK Palīdzības nozare. Bet ikviens tautietis ir lūgts sniegt palīdzīgu roku darba un dzīvokļa sagādē.

SVĒTKU DIENAS DV VĀCIJĀ

2. augustā Daugavas Vanagu saimei Vācijā būs liela svētku diena — plkv. Kripēns nodos DV organizācijai sava pulka karogu, kuŗu nometnes baznīcā iesvētīs archibīskapa tēvs Grīnbergs. Par šo svinību norisi sīkāku aprakstu sniegsim mūsu laikraksta nākošās nedēļas numurā.

DAŽOS VĀRDOS

Formozā ieradies ASV admirālis Viljems Fechtelers. Viņa apmeklējuma iemesls nav zināms, bet nav šaubu, ka viņš būs arī ģen. Čangkaišeka viesis.

*

Uz divi gadiem un 8 mēnešiem cietumā notiesāts bijušais peronistu senātors Arģentīnā Vicents Sādi. Viņa vaina ir necieniga izrunāšanās pret prezidentu Peronu.

*

Britu strādnieku partijai draudzīgais Londonas nedēļas izdevums Sunday Pictorial lasītāju aptaujā noskiadrojis, ka vairums angļu strādnieku ieteic samazināt naudas līdzekļus, ko valsts nodod karalienei Elizabetei II. Minētā preses izdevuma lasītāju skaits sasniedzis 5 miljonus.

*

„Ar dziļu nožēlu akceptēju," raksta ASV armijas sekretārs Fr. Peiss atv. ģenerālim Eizenhaueram, atbildot uz viņa lūgumu atbrīvot to no visiem militāriem pienākumiem. Līdz ar šo brīdi E. ir atbrīvojis no pienākumiem pret sevi arī trīs padomniekus, kas līdz šim bija viņa ricībā.

*

Pāvests Pijs 12. ar automašīnu devies uz Kastelgandolfo, kas atrodas dienvidos no Romas un kur II. karā notika ilgstošas upuriem bagātas cīņas starp vācu un amerikāņu vienībām. Kastelgandolfo pāvests pavadīs savas vasaras brīvdienas.

*

„Kad es izaugšu liels, tad mācīšos par tiesnesi, par tādu tiesnesi, ko neviens nevar piekukuļot," ta savai mātei pirms 30 gadiem teicis Ričards Niksens, kuŗš toreiz bijis tikai 9 gadus vecs. Mazais Ričards, ko jau tad visi saukuši pavārdā Diks, savu apņemšanos atklājis mātei, pēc tam, kad lasījis avīzē par kādu lielu prāvu, kur piekukuļotie tiesneši attaisnojuši vainīgos. Tagad Diks Niksens ir tiesību zinātņu doktors un republikāņu kandidāts uz ASV viceprezidenta posteni.

*

Laika posmā no 1935.—1940. g. caurmērā katrs Amerikas pilsonis patērējis 820 mārciņu piena gadā, tagad tikai 730 mārciņu. Īsteni gan caurmērā patēriņš neesot samazinājies, jo tagad daudz piena iestrādājot dažādos barības līdzekļos. Pierēķinot arī to, caurmērā patēriņš uz personu pieaugtu.

*

Ģenerālis Eizenhauers, kas pirms došanās spriegajā vēlēšanu cīņā pavada laiku makšķerēdams, nav spējis noiet nomaļus no uzmācīgajiem žurnālistiem, kam padomā daudz jautājumu. Aiks katēgoriski atteicies atbildēt uz žurnālistu jautājumu, ko viņš vēlētos redzēt par demokratu kandidātu, kas viņam būtu visvieglāk sakaujams.

*

Pag. gadā amerikāņi samaksājuši par patērētiem alkoholiskiem dzērieniem — parasto šņabi, liķieri, alu u. c. — 9.15 biljoni dol., kamēr tanī pašā laika posmā tie paši amerikāņi par apaviem un apģērbu izdevuši tikai divi reizes vairāk. Gandrīz puse no naudas, kas izdota par reibinātājiem dzērieniem, samaksāta par alu. Trešo daļu no naudas, kas nodota alkoholisko dzērienu tirgotājiem, ieplūst valsts kasē.

*

Trūmena kundze atsauks visus savus iebildumus, ja vien pats prezidents tomēr vēlēsies vēlreiz kandidēt, izteikusies demokratu partijas nacionālās komitejas viceprezidente I. Edvarda, kas pati vēlas kandidēt uz viceprezidenta posteni. Jautāta, kā viņa to tik labi zinot, Edvarda atbildējusi, ka Trūmena kundzi viņa pazīstot ļoti labi. Viņa esot tāda tipa sieviete, kas ir gatava apmierināt visas vīra iegribas.

Vai vēlaties pirkt vai pārdot kādu namu?
Ļaujiet palīdzēt Jums! Mūsu rīcībā pārdošanai ir simtiem namu šajā pilsētā, daudzi uz atvieglotiem iemaksas noteikumiem
ANTONS J. PASTARS
982½ YONGE ST., TEL. MI 7338
VAR ZVANĪT NO PLKST. 5 PP. LĪDZ 12 NAKTĪ
PĀRSTĀV **ARTHUR H. KIVINEN**
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
725 Dovercourt Rd, Real Estate Office. Tel. KE 5821 and
(249) 38 Lawrence Ave W, Toronto, tel. MO 5464

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
LOTUS
Grezni ziedu sakārtojumi ligavām, kā arī dažādām svinībām. Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi un tautiskās lelles. Veikals atvērts no plkst. 9.00 līdz 7.00 vak. Svētdienās slēgts
854 BATHURST St., vienu bloku uz ziemeļiem no BLOOR
Tel. KE 3884 (292)

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —
HASHMALL APTIEKA
Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu
Informāciju sniedzam par brīvu
Mums krājumā medicīniski termometri ar Celsija iedalījumiem
TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W, TORONTO
(459)

VESELĪBAS UN DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU
ar sevišķi labvēlīgiem noteikumiem
piedāvā
V. BEBRIS
Independent Foresters pārstāvis
Sabiedrība, kuŗā visvairāk latviešu ir apdrošinājušies
48 Rathnelly Ave, Toronto
Tel. Toronto KI 5913
(259)

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto
Montreāliešu ievērībai!

LATVIJAS AMATA MEISTARA
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus latviešu gaumē
Filmas attīsta un kopē
TEL GE 0756
445 PAPE AVE TORONTO

PATEICĪBA
MĪĻŠ PALDIES PAR ZIEDIEM UN J. TONTEGODE IZVADĪŠANU PĒDĒJĀ CEĻĀ
J. Tontegode pakaļpalicēji
(260)

SESTDIEN, 26. JŪLIJĀ, PLKST 19.00
SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ
HAMILTONAS LATVIEŠU TEĀTRA
VIESIZRĀDE TORONTO
MĀRTIŅA ZĪVERTA KOMĒDIJA
KĪNAS VĀZE
DV TORONTO NODAĻA